

SK

KARŞILIKLI SORUMLULUK

“Küresel Krizler Çağında Milletlerin
Üstündeki Işık”

Dr. Michael Laitman
PhD
&
Anatloy Ulianov,
PhD

SKarşılıklı Sorumluluk

“Küresel Krizler Çağında Milletlerin Üstündeki Işık”

Michael Laitman, PhD

&

Anatloy Ulianov, PhD

Önsöz

2011'de başlamış olan sosyal huzursuzluk eşitlik, sosyal adalet, adil gelir dağılımı ve bazı durumlarda demokrasi talepleri olan küresel bir yangına dönüştü.

Neden dünya nüfusunun %1'i dünya zenginliğinin %40'ına sahip? Neden dünyada eğitim sistemleri mutsuzluk ve zayıf eğitilmiş çocuklar üretiyor? Neden açlık var? Neden yiyecek fiyatları herkes için yeterli olandan fazla yiyecek varken artıyor? Neden halen insan onuru ve sosyal adaletin olmadığı ülkeler var? Ve bu yanlışlar ne zaman ve nasıl düzeltililecek?

Bu sorular dünya çapında milyonların kalbine dokundu ve insanlar sokaklara döküldü. Sosyal adalet çağlığı herkesi, ırk, din, cinsiyet ya da rengi önemli olmaksızın birleştiren bir talep oldu. Çünkü bizler uzun zamandan beri emniyetli, komşularımıza ve arkadaşlarımıza güvenebileceğimiz, çocuklarımızın geleceğini garanti ettiğini hissettiğimiz bir toplumu arzu ediyoruz. Böylesi bir toplumda herkes gözetilecek ve karşılıklı (ortak) sorumluluk -hepimizin bir değerinin iyiliğinden sorumlu olduğu- yaşayacaktır.

Fakat ortak sorumluluğu nasıl başarabiliriz? İnsanlar eğer yarın düşeceklerini biliyorsa nasıl güvende olabilirler, onları gözeten biri olacak mı?

Bu karışık ve dikkate değer sorulara ilişkin cevap bu kitabı yazma kararına yol açtı. Evet, bütün değişimlere karşın değişim mümkün ve bizlerin bunu yapacak bir yolu bulabileceğimize inanıyoruz. Ve tam olarak bu yüzden ellerinizde tutmakta olduğunuz bu kitap pozitif ve optimistiktir.

Bugün küresel dönüşümü memnuniyetle ve barışçıl biçimde başarmanın eşsiz bir fırsatına sahibiz ve bu kitap bizim bu hedefe doğru yol döşememize yardım etmeye çalışıyor.

Kitabın Yapısı

Kitap iki parçaya ve indislere bölünmüştür.

Kısım 1 ortak sorumluluk kavramını farklı açılardan ortaya koyar.

Bölüm 1 vardığımız yeni dünyayı tartışır.

Bölüm 2 bizi zamanda geriye doğru, ortak sorumluluğun köklerine ve bununla günümüzü nasıl ilişkilendirebileceğimize doğru götürür.

Bölüm 3 bizi çevreleyen doğanın resmini bize işaret eder.

Bölüm 4 toplumda ortak sorumluluk prensiplerini yerine getirecek pratik yolu açıklar.

Bölüm 5 “sosyal adalet” kavramına dair yeni bir yaklaşım sunar.

Kısım 2, “Yeni Bir Toplum İnşa Etmek” Kısım 1’de sunulan içeriğe ilişkin derin bir yaklaşım için bazı noktalar sunar.

İndisler toplum, ekonomi ve eğitim ile ilgili bir önceki yayınları içerir.

1.KISIM

Kalbin Devrimi

BÖLÜM 1

Yeni Bir Dünya

“Biz hepimiz aynı gemide, küresel bir ekonomideyiz. Kaderlerimiz birlikte yükselir ve birlikte düşer. ... Biz daha duyarlı ve daha müreffeh bir dünyayı, her bir kişinin her ülkede potansiyeline ulaşabileceği bir dünyayı sağlamak adına kolektif bir sorumluluğa sahibiz-.”¹

*Christine Lagarde Uluslararası Para Fonu (IMF)
Direktörü*

2011 dünya çapındaki huzursuzluklar dünyayı geri dönülmez biçimde değiştirdi. Arap baharından “Wall Street’i işgal et” eylemlerine kadar çok sayıda ülkede milyonlarca insan sokaklara döküldü. Fırtına nereye çarparsa çarpısın talepler, sosyal adalet ve eşitlik için kitleler ülkeler ve kültürler (anlaşılabilir bir çeşitlilikle) boyunca yankılandı. İnsanlar sorunlarına sosyal çözümler talep etmeye başladılar; değişim istediler. Sıklıkla taleplerini sözlerle ifade edemediler, fakat bu onları sokaklara çıkmak ve protesto etmek için harekete geçirmeye yönlendirildikleri, kendilerini kötü hissettikleri ve bazen de yaşamlarını riske ettikleri derin bir algıydı.

Bu protestolar neden oldu? Neden böyle bir zamanda oldular? Neden bir başkasını da ateşler gibi görünen böylesi bir uyumla meydana geldiler? Küresel çağda bu olanları anlamak için bunları insanlığın genel halinden ayrı düşünmeksizin geniş bir açıdan bakmak durumundayız.

“Tarihçiler geriye bakacak ve anı tanımlayarak bugünlerin sıradan zamanlar olmadığını söyleyecekler: Küresel değişimin eşi görülmemiş süreci, bir bölümün bittiği diğerinin başladığı zaman – uluslar için; kıtalar için; tüm dünya için.”²

Gordon Brown, tarihçi ve Birleşik Krallığın Eski Başbakanı (2008)

2008'deki küresel krizin sonuçları bizim tarihi bir deşarj notasında olduğumuzu açık biçimde görünür kıldı. Boşanma oranları sabit biçimde yükseliyor ve çoğu insan evlenmeyi veya bir aile sahibi olmayı istemiyor.³ Uyuşturucu kullanımı artıyor,⁴ şiddet ve suç, Birleşik Devletlerdeki (Amerika) hapisane popülasyonu son 15 yılda ikiye ve hatta daha fazlasına katlanmış olmasına rağmen devam ediyor.⁵ Çoğu insanın ulaşabileceğinin dışında olan zayıf eğitim ve öğretim⁶ kurumlarıyla eğitim sistemi çökmüş.⁷ Kişisel emniyetsizlik duygusu bugün Amerika'da yurttaş sayısından daha fazla sayıda ateşli silah mevcut olacak kadar yüksek seviyede⁸ ve grafik giderek de yükselmekte.⁹ Bütün bunların ışığında insanların yaklaşık yüzde 40'nın zihinsel rahatsızlık içinde olması da süpriz değildir.”¹⁰

Bugüne kadar insanlık kademeli biçimde nesilden nesile çocuklarının kendilerinden daha iyi bir hayata sahip olacağı inancı ile ilerledi. Bu bize güç ve umut verdi. Fakat bugün gelecek çok parlak görünmüyor.¹¹ İnsanlık adeta yönünü kaybetmiş gibi duruyor.

Geleceğimizi ilgilendiren şaşkınlığımızın temel göstergesi küresel ekonominin halidir. 2008'den bu yana dünya devam eden ekonomik kriz içinde. Oysaki daha da kötüsü bundan çıkışa dair reçeteler oldukça kötümser görünmektedir. Baş ekonomist ve küresel kriz yorumcusu Nouriel Roubini bizi bir başka büyük depresyonla daha karşılaşacağımıza dair uyardı: “İşler kötüye gidiyor. Bugün ve birkaç yıl öncesi arasındaki en büyük fark etrafında politik kurşunlarımızı tükettiğimiz zamanın kendisidir.”¹²

Dr. Michael Laitman

İş dünyasının ileri gelenlerinden ve yatırımcı George Soros, “bizim ekonomik bir çöküşün eşliğinde olduğumuzu” iddia ediyor¹³ ve İngiltere bankası müdürü Sör Mervyn King bunun bizim neredeyse 1930’lardan beri gördüğümüz en tehlikeli finansal kriz olduğunu belirtiyor.¹⁴

Küresel ekonominin süregelen eğilimi endişe vericidir çünkü bizim paramızdan daha fazlası ile ilgilenmektedir. Ekonomi endüstrinin, ticaret ve bankacılığın sadece nötral bir ağı değildir. Hepsinden fazlasıdır. Bizim yönlendiğimiz hırslarımızı, arzularımızı, ilişkilerimizi yansıtır. Bu yüzden aşağıda detaylandırıldığı gibi toplumda ciddi iktisadi noktalardaki -insan ilişkilerindeki diyelim- bir krizdir.

Kriz ne demektir?

Merriam-Webster’s Dictionary: “Daha iyi veya daha kötüye doğru dönüş noktası”

Yunancada, krisis, krineinden gelen “karar”, “karar vermek”

İncil’de, yeni doğanın dünyaya doğuşu rahmin açılışıdır: çocuklar krize doğduğundan ve vermeye gücü olmadığından. (Isaiah37:3)

Talmud’da, o veren kadının verme süresince üzerinde oturacağı bir sandalyedir: “eğer o kriz üstüne oturduysa, o verene kadar bekletilecektir” (Arachin [Değerler] 1:4)

Bütün dünyada insanlar arasındaki bağlantı bir kaç on yıl boyunca çok daha arttı. Küreselleşme bir yerden diğerine dünyayı küresel bir köy haline doğru etkin biçimde “küçülterek” ürünlerin, hizmetlerin, bilgi

ve insanların akışını sağladı. Oxford Üniversitesi'nde Oxford Martin Okulunun direktörü ve Dünya Bankası eski başkanı Ian Goldin bir konferansında belirttiği gibi: “Küreselleşme daha kompleks hale geliyor ve bu değişim daha da hızlanıyor. Gelecek daha tahmin edilemez olacaktır. ...bir yerde olan şey çok hızlı biçimde başka her şeyi etkiler. Bu sistematik bir risktir.”¹⁵

Küreselleşme bizim, hepimizin birbirimize, bir makinadaki dişliler gibi bir başkasına bağlı olduğumuzu görünür hale getirdi. Gezegenin bir bölgesinde olan bir olay dünya boyunca ilerleyen dalgalar gönderen bir domino etkisini tetikler.

Amerika ve Japonya arasında araba endüstrisindeki ticari bağlantılar ne tür bir bağlılığın küreselleşmiş bir dünyada oyunun adı olduğunu örnekler. Japonya'yı 11 Mart 2011'de vuran yıkıcı deprem ve Tsunami üretim zincirine, arabaların ve araba parçalarının Japonya'dan Amerika'ya ithaline köstek oldu. Bu durum Amerika'da Japon arabası yapan fabrikaları ters biçimde etkilemiş olmasına karşın Japon felaketinden dolayı hisse payları artan diğer araba üreticilerini pozitif biçimde etkiledi.

Finansal piyasa belki de uluslararası bağımlılığın en iyi örneğidir. Diğer devletler tarafından satın alınan devlet hisseleri ekonomileri korur ve aslında ülkelerin kırılmaz bağlarla birleşmesini temin eder. Örneğin Çin Amerikan hisselerini satın almalıdır, böylece Amerikalılar Çin'in hızlı büyümesini devam ettirerek ve işsizlikten ıstırap çekmesini önleyerek Çin ürünlerini satın alabilir.

Newsweek Uluslararası'nın editorü Faredd Zakaria Newsweek'teki makalesinde bu zorluğu ikna edici biçimde tanımladı, “Cüzdanları bırak: Dünyanın

Amerika'nın harcamasına ihtiyacı var. Eğer ekonominin tanrıları tarafından sorulsaydı küresel ekonominin kaderi hakkındaki bu soruya cevap verebilirdim... Amerika ne zaman yeniden tüketmeye başlayacak?" diye sorardım."¹⁶ Aslında devamlılığımız için tümüyle bir başkasına güvendiğimiz biz küresel bir köye sahibiz.

Küresel bağımlılığın daha yakın bir örneği Amerika'nın tavan yapan borç krizidir. Temmuz 2011'de Amerika'nın bir borç üst sınırı oluşturmaya ihtiyacı vardı. Keza cumhuriyetçiler ve demokratlar arasındaki politik savaş onların sınırı belirlemek için süreyi kaçırmalarına sebep oldu. Dünya Amerika'nın borç tavan sınırını geçtiği için artık satın almayı bırakacağından korkuya kapıldı. Sonuç olarak dünya çapında borsalar çok şiddetli biçimde düşüşe geçti. Kimse Amerika'nın gayri safi milli hasılanın %100'üne¹⁷ ve 15 trilyon dolar çizgisine yaklaşan bu devasa borcu geri ödeyeceğini ummuyordu.¹⁸ Herkes halen Amerika'nın politik ihtilafını çözümlenebilmesi ve böylece dünyanın çalışmaya devam etmesi için endişeli biçimde bekledi. Buna karşın eğer Amerika varsayılan borca sahip ise dünya çapında on milyonlarca işçi günler içinde işsiz kalırdı.

Birleşik Krallık Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu Ekonomi Komiseri Profesör Tim Jackson küreselleşme hakkında, "bu bizim, önemsemediğimiz insanlar hakkında izlenimler yaratmak için onları, ihtiyacımız olmayan şeylere, sahip olmadığımız parayı harcamalarına ikna etme hikâyesidir."¹⁹

Almanya ve Fransa'nın ve PIIGS ülkelerini (Portekiz, İrlanda, İtalya, Yunanistan ve İspanya) kurtarma fonları için bedel ödemek zorunda kaldığı Avrupa krizi ekonomik bağımlılığın bir başka örneğidir. Alman

vatandaşlarının Yunanistan'ın müsrifliğinin bedelini ödenmek zorunda kalması adaletsizlik gibi görünürken, gerçekte Yunanlılar paralarının çoğunu Alman işçileri iş sahibi kılan ve vergi vermeye de devam ettikleri Alman ürünleri için harcadı. Burada Yunanlıların, yıkıldıklarında Almanların Yunanlıların kurtarılması karşılığında güçlü ekonomilerini devam ettirdikleri iki yönlü bir ticaret söz konusu. Yani bağımlılık hali.

Geçmişte dünya izole yapıların bir toplamı halindeydi, ancak küresel bağlantılar ağı halinde daha da güçlendi, biz kendimizi yeni, gelgeç ve tahmin edilemez bir dünyada bulduk. Ünlü sosyolog Anthony Giddens şaşkınlığımızı kısa öz ve kesin biçimde şöyle ifade etti: “Daha iyi veya daha kötüsü için bizler kimsenin tam olarak anlamadığı, biz hepimizin üstündeki etkisini görünür kılan küresel bir dünyanın içine doğru ittiriliyoruz.”²⁰

Christine Lagarde'ın yukarıda tırnak içinde belirttiği gibi Kazara bağımsızlık yoluyla aynı gemi içinde her şeye doğru, hayat denizinde kendi kişisel gemilerimiz ile kürek çekmeye başladık. Ve şimdi hepimiz aynı gemide olduğumuzdan açık biçimde bir başkasına tümüyle bağlı haldeyiz. Bu durum küresel yavaşlamalarla görüldüğü gibi biz hepimiz yelken açmayı dilediğimiz yön hakkında hem fikir olmaksızın herhangi bir yönde ilerleyemeyeceğimiz anlamına gelir. Aynı anda sayısız insanın sayısız yönlere dağıldığını hayal edin. Aşikârdır ki o durumda dünyanın mevcut hali olan bir felçli durumuna düşerdik.

Bu felç durumuna daha iyi anlamak için evli bir çiftin evliliklerinin çökmüş olduğunu hayal edin. Kriz tepe noktasına ulaştığında yan yana yaşayamayacak kadar birbirlerine kırgınlardır. Halen aynı evde yaşarken yollarına ayırdıklarında bir an için dahi bekleyemezler.

Böylesi gergin bir durumda duvarlar bir diğerinin üzerine basıyor gibi görünür. Fakat aynı zamanda bu durum onları birbirlerinden uzaklaştırır. Böyle evli çiftlerde olduğu gibi bizler bir diğerine karşı öfke doluyuzdur. Fakat bu çiftlerin aksine bizim uyum sağlayabileceğimiz bir başka dünya daha olmadığından, bizim için boşanmak mümkün değildir.

“Çünkü bağımlılık dünya üzerinde ki herkesi benzeri görülmemiş bir yönde küresel risklere hükmetmenin insanlığın en büyük meydan okuması oluşuyla karşı karşıya bırakır. İklim değişikliğini düşünün; nükleer enerji riskleri...; terörist tehditler...; politik duyarsızlığa paralel tehditler; finansal krizlerin ekonomik yankıları; salgınlar...; ve Avrupa'nın son krizindeki gibi ani, medya kaynaklı panikler, bu fenomenlerin hepsi küreselleşmiş dünyanın karanlık tarafını şekillendirir: salgınlar, yayılmalar, duyarsızlık, bağlantı, türbülans, paylaşılan kırılma...bağımlılık, aslında karşılıklı bağıdır - tehlikelere dair ortak bir maruziyet. Hiç bir şey tümüyle izole edilmiş değildir ve “dış işleri” çok uzun süre var olamaz... diğer insanların sorunları şimdi bizim sorunumuzdur ve onlara daha fazla ayrımcı bir gözle bakamayız veya onlardan kişisel bir kazanç elde etmeyi bekleyemeyiz.”

*Javier Solana, Nato Genel Sekteri*²¹

Modernite ile başa çıkmak için küresel biçimde ve önümüzde görünen dünyanın doğasını hesaba katmak zorundayız. Ve bu nokta bilimin yardımımıza yetişeceği yerdir. Bağlantılı sistemler yeni bir şey değildir; doğanın tümü böylesi sistemlerden ibarettir. İnsan bedeni -bu

kitapta sıklıkla kullanılacak bir karşılaştırma- bağlantılı sistemler için önemli bir örnektir. Bedendeki bütün organlar rolünü “bilir” ve böylece tüm bir organizmanın yararına olarak, buna uygun olarak çalışır: Kalp kanı bedeninin kalanına pompalar, ciğerler oksijeni emer ve karaciğer kanı filtreler.

Aynı zamanda bedendeki her organ devamlılığı için ihtiyacı olan her şeyi bedenden alan bir tüketicidir de. Ve oysaki her organın var oluşunun sebebi tüm bir organizmanın yararındansa organın sadece kendisinin yararı değildir. Organlar birlikte tekil bir form oluşturan, bütün bir yapıyı tamamlayan parçalardan ibarettir. Bu birlik olmadan her bir organın fonksiyonunu tümüyle anlayamayız. Her bir organın bedenden aldığı besinler kendisinin işlevsel olmasını ve varlığının, organizmanın kalanıyla saygı içindeki eşsiz rolünü, amacını idrak etmesini sağlar, tüm bir organizmayla ürünü “paylaşarak” potansiyelini keşfetmesini sağlar.

Organizmadaki sistemlerin biri işlevini yerine getirmez ise, organizma “hastalık” denilen bir kötüleşmeyle ifade edilir. Eğer hastalık uzarsa veya sürekli hale gelirse bu durum tüm bir sistemin çökmesine ve organizmanın ölmesine neden olabilir.

Küresel insan toplumu ve dünyada son birkaç on yılda var olan değişimler insanlığın Doğadaki kalan tüm sistemler gibi bir bütünleşmeye, bağlantılılığa doğru gittiğini gösteriyor. Bu yüzden Doğadaki karşılıklı bağlantıyı ifade eden kurallar bugün insan toplumuna da uygulanmaktadır.

“Viyan Kongresinin ardından gelen süreci aksine 21’inci yüzyıl artık daha fazla, kazanan ve kaybedenlerin

sıfır toplamı bir oyunu olmayacaktır. Tersine çoklu ağlarla bağlanmış düğümlerin yüzyıdır. Bu düğümler ne kadar iyi ise bir diğeri ile bağlantı o kadar iyidir, en iyi idealler ve prensiplerle o kadar yankılanacaktır.”

*Profesör Dr. Ludger Kunhardt, Avrupa İntegrasyon
Çalışmaları Merkezi Direktörü²²*

Yakın zamanlara kadar hepimiz az veya çok bağımsız birer birim olduğumuzu düşündük. O başarı sıklıkla diğerlerinin zararına olduğu zaman bile herkesin kendi adına başarmasına izin veren bir toplum inşa ettik.

Fakat şimdi gelişmenin, bağlantılar ağının bize söylediği, bu yaklaşımın daha fazla işlemez olduğudur. Eski yol kendini tüketti. Bizler çatı katında büyümüş, daha fazla uzayamayan bitkiler gibiyiz. Tavan boyunca büyümeye devam etmek için üstlendiğimiz yeni fonksiyona, küreselleşmeye adapte olmalıyız. Ve bunu yapmak için bir diğeri ile bağlantı kurmalı ve birlikte nasıl çalışacağımızı öğrenmeliyiz.

Hali hazırda gözlerimizin önünde, zamanı geçmiş ben-merkezli yaklaşıma dayanan eski dünyanın bizi ayırmakta başarısız kaldığını pek çok sahada izah eden çok sayıda uzmana sahibiz. Yeni dünya bizim bütün sistemleri yeniden inşa etmemizi ve herkesin bir değerinin iyiliğinden sorumlu olduğu işbirliği ve karşılıklı sorumluluğa dayanan yeni bir yaklaşımı işletmemizi gerekli kılıyor. Gelecek yıllarda hayatta kalmaktan yana emin olmak için nasıl birlikte çalışacağımızı öğrenmek zorunda kalacağız. Her insan, her toplum, her ulus ve her devlet işbirliğini öğrenmek zorunda kalacaktır.

Bugün gerçek meydan okuma düşünme tarzımızı değiştirmektir sadece sistemlerimizi, kurumlarımızı ve politikalarımızı değil. Yarattığımız birbirine bağlı dünyanın güzel hayalini ve değişimi kavramak zorundayız. ...gelecek daha küresel olan içinde yatar, daha azı değil, insanlar ve kültürler arasında daha dayanışmacı ve hatta sorumlulukları ve çıkarları bile paylaşıcı. Bu bugün ihtiyacımız olan küresel çeşitlilikteki birlik demektir.”

*Pascal Lamy, Dünya Ticaret Örgütü Genel Direktörü*²³

Mevcut krizlerimizin çözümü ilk ve en önemli biçimde kendimizi değiştirmeye ve yeni realiteye uyumumuza bağlıdır. Bu sebeple dünya boyunca insanlar davranışlarını değiştirmeye başlıyor, yöntemlerinin düzgün çalışmadığını ve sorunlarına çözüm olamayacağını algılamaya başlıyorlar. Çoğu bir gereklilikten sokağa çıkmaya ve diğerleri ile aklını birleştirmesi gerektiğini hissediyor.

Ülkenin durumuna bağlı olarak böyle birleşimler için pek çok sebep bulunabilir. Arap dünyasında demokrasi ve konuşma özgürlüğü için protestolar yapıyorlar. Avrupada ve Amerikada işsizlik ve tasarruf tedbirlerine dair sorunlara dair çözüm talep ediyorlar. Bu durum %1'in sağlıklı oluşuna karşın %99'un böyle olmayışıdır.

İnsanlar protestolarda bir araya geldiklerinde gücün yeni bir algısını hissetmeye başladılar. Bunu Avrupa boyunca belli şehirlerde ve Amerikada işgal hareketinde ve hatta Mısır'da bile, insanların devamlı olarak birlikte istedikleri şeyi elde etmek için güce sahip olduklarını algıladıklarını hissedebilirsiniz. İstedikleri şeyin ne olduğunu cümlelere dökemeseler bile işgal hareketinin erken zamanlarında olduğu gibi insanlar, tüm kararların

lobiler ve politik manevralardansa bir grup ruhu tarafından belirlendiği samimi bir demokrasiye tecrübe etmenin keyfini sürmektedirler.

Protestocuların birlikteliği küreselleşmiş yeni dünyanın kuralları ile şekillenir. Bu uyum protestoculara güç verir, hükümetlerin göz ardı edemeyecekleri bir güç. Oysaki gerçekleştirilecek protestolar için küreselleşmiş dünya ile uyum içinde kalmalıdır. Bir bölüm veya grubun iyiliğini isteyen herhangi bir çözüm mevcut sistemde bir başkası üstünde sadece ben-merkezlidir ve bu yüzden başarısızlığa mahkûmdur.

Bugün diğerlerinden sadece kendi için fayda sağlayan herhangi bir baskı grubu sadece hali hazırda var olan güç savaşlarını daha da yoğunlaştıracaktır ve toplumun ve o ülkenin ekonomik durumunun iniş eğimini artıracaktır. Dünyanın yeni durumu sıradan yurttaştan karar-vericilere kadar bizlere bunu dayatır; sorunlarımızı dayanışma, saygı ve karşılıklı sorumluluk yoluyla çözmek.

“Refahımız kaçınılmaz bir biçimde dünyanın diğer tarafındaki yabancılarla iç içe geçmiştir. Bir noktada, savaşma modundan uzaklaşıp karşılıklı bağlantımıza adapte olmalıyız. Clinton’ın şu sözlerinde belirttiği gibi “ Karşılıklı bağlılığımız artarken şunu görüyoruz ki diğer insanlar iyi bir şeyler yaptığı zaman biz de iyi şeyler yapıyoruz, bu yüzden hepimizin kazanacağı yeni yollar bulmalıyız.”

Gregory Rodriquez, Arizona Üniversitesi Sosyal Birleşme Bölüm kurucusu ²⁴

Yeni dünya bizim kendi ilişkilerimizde devrim yapmamızı gerektirir. Zorlama ile değil fakat kalplerimizle.

Bu her birimizin içinde ve her birimize olmalıdır. Bölüm 3 ve 4’de bu devrimle gerçekleştirilecek unsurları tartışacağız. Şu an için sadece bu devrimin amacının algımızda “ben”den “biz”e doğru olan farkındalığımızı genişletmek ve bizi dar hücrelerin dışına çıkarmak, güzel ve geniş bir kürenin içine doğru yönlendirmek olduğunu söyleyelim.

İsrail’de Ben-Gurion Üniversitesi eğitim felsefesi profesörü Yossi Yonah şöyle ifade etmiştir: “Tunus, Mısır, Yemen, İsrail, İspanya, Şili, Birleşik Devletler ve Birleşik Krallık gibi ülkelerdeki çeşitli toplumsal protestoları başlatan ortak unsur gerçek bir sosyal ıslaha izin veren, toplumsal, ulusal, etik ve dinsel sınırlar boyunca toplum dayanışmasını çağrıştırmasıdır.”²⁵

BÖLÜM 2

Ortak Sorumluluğun Kökleri

Yaşamın neden 21. yüzyılda hayat çizgisi halinde ortak sorumluluğu açığa çıkardığını anlamak için bu kavramın köklerine dönmeliyiz. Ortak sorumluluğun köklerine dair seyahatimiz bizim çağdaş yaşamın meydan okumalarının üstesinden gelmemize yardım edecek yaşamsal işaretleri toplamamıza imkân verir.

Dört bin yıl önce Mezopotamya'da yaşayan insanlar (bugünün hemen hemen Irak bölgesi) büyük bir aile gibiydi. Bu yüzden antik Babil'de herkes aynı dili konuşur, birbirini anlardı ve bir diğerini hissedirdi. Şöyle yazıldığı gibi: “Ve bütün yeryüzü aynı dil ve bir sözdü” (Genesis 11:1). Bir diğerini yakın hissettiler ve Yaradan'a yakın hissettiler. Mutluydular.

Fakat Babillilerin dingin hayatı kademli biçimde tahmin edilmemiş bir nefretle parçalandı. Egoaları kontrolleri dışında büyüyor, onları yaratılmış her şeyi yok etmeye zorluyordu. Kardeşlikten ve sevmekten nefret ve yabancılılaşmaya yönlendiler. Tek bir dili konuşmaktan pek çoğuna kadar ve bağlılıktan ortak bir kadere kadar devamlı biçimde bir diğerinden ayrı düştüler. Onların büyük ailesi parçalara ayrıldı, bir başkasına tuzak kuran gruplara bölündü. Antik Babil hızlı biçimde kaos, isyanlar ve iç kargaşaların içine gömüldü.

Egolarımız büyümeye devam etti, Doğanın kendisini bile istila etmeyi istediler. İnsan ve Doğa arasında açığa çıkan uyum bir arzunun Doğayı kendi bencil amaçları için kullanmasına yol verdi. İnsan türü ve Doğa arasındaki uçurum büyüdü, derinleşti ve genişledi. Zamanında egonun dışı vurumunun sembolü olan Babil kulesi dağılma ve yabancılılaşma demektir.

Yaratılışın amacı herkes için bir dostluğun var olmasıydı ... Fakat Babil neslinde başlayan ıslah günaha doğru bozuldu ... Bu insan ırkının bütünündeki ayrılmayı tetikleyen ilk şeydi...ve ıslahın sonu gelecekte meydana gelecek, herkes tek bir dostluğa geldiğinde.”²⁶

Şimuel Borenstein

İlk Devrimci

“Ülkenin dışına çık, kendini sevmek olan arzunun dışına anlamında ... ki bu da İbrahim'e neden kendini-sevmenin dışına çıkmasının söylenmiş olduğunun nedenidir.”²⁷

Baruh Şalom Aşlag (Rabaş)

O zamanların bilgilerinden birinin adı İbrahim'di. Etrafında dolanan kaosu gördü ve bunu kabul etmeyi reddetti. Babilli kardeşleri arasında vuku bulan fenomen üzerinde çalışmaya başladı.

Keskin gözlemlerini takiben İbrahim geniş ailesinin insanlığın evriminde bir geçiş döneminde olduğu sonucuna vardı. O noktaya kadar insanlar doğal olarak Doğa ile bilenmişti ve büyük bir bütünün parçaları olarak kendilerini deneyimleyerek kaynaşmış ve birleşmişti. İbrahim'in zamanında bu his solmuştu ve daha az bağlı olduklarını hissetmeye başladılar. Aniden siz ve ben oldular ve insanlar daha fazla bağlantı istemez oldu.

İbrahim genişleyen ego ile kısıktılan sosyal uçurumun Babil felaketi olacağını fark etti. Birlik halinde kalması gereken, toplum olarak parçalanan ve halk olarak dağılan insanlara bunu açıklamaya çalıştı.

Fakat diğerlerine baskın gelmenin ve Doğadan yararlanmanın yeni tadı, insanları egonun yeni kralları olduğu savıyla onları körleştirdi. Benin “benim egom” olduğunu anlayamadılar ve ayrı bütünlükler olduklarını. Aslında diğerlerini yargıladığımız kadar kendimizi yargılamak ve kendimizi objektif olarak değerlendirmek çok zordur.

Bunu başaran İbrahim Babillilere bir kişinin nasıl kendisinin üstesinden geleceğini ve keşfedeceğini ve “üstündeki dünyayı” öğretmeye çalıştı. Diğerlerine pek de sıcak bakmadıkları o durumu, buna zıt biçimde davranmaları gerektiğini; insanlarına dostluğu öğretmeye çalıştı. İbrahim’in öğretilerinde şöyle yazıldığı gibi: “Kimse İbrahim’in öğrencilerinin sahip olduğu şu üç şeye sahip değildir: Kalpten bir bakış, yumuşak bir güç ve mütevazı bir ruh” (Mişnah Masechet Avot, Bölüm 5, Madde 19)

İbrahim, diğerlerinde gördüğümüz kusurların gerçekte bizim içimizde saklı haldeki kusurları yansıttığını anlamamız gerektirdiğini düşündü. Şöyle yazıldığı gibi, “Ayıplayan kendi yanlışını ayıplar.”²⁸

Binlerce yıl sonra Baal Şem Tov bunu şöyle açıkladı: “Dostunda bir yanlış gören bir aynaya bakıyor gibidir. Eğer yüzü kirli ise bu aynada gördüğü şeydir. Ve onun yüzü temiz ise aynada bir kusur görmez. Olduğu gibi, gördüğü gibidir. Bu hal, “dostunun kendin gibi sev” durumudur.”²⁹

“Dostunu kendin gibi sev” uyarınca Maymonedes’in “diğerlerinin sana yapmasını istediğin şeyi sen de dostuna yap,” sözünü de not etmeliyiz. ...Bu İbrahim babamızın tesis ettiği şey ve uygulamaya koyduğu merhamet yolu,

yolda gidenlerin beslendiği şey, onlara su vermek ve onlara eşlik etmektir.”³⁰

Hayat Oyunu

O [İbrahim] gece ve gündüz uzun uzun düşünmeye başladı... gerçeğin yoluna erişti ve kendi doğru bilgeliğiyle hakkın yolunu anladı.³¹

Maymonides

İbrahim Babilliler arasında barışı tesis etmekten daha fazlasını yaptı. Kardeşlerinin şişmiş haldeki egolarının bir tesadüf olmadığını anlamalarını istedi. İbrahim'in açıklamaya çalıştığı şey olan ego insanların kendilerini geliştirmesine izin verme niyetli özel bir güçtü. Oysaki kişi büyüyen nefretine karşın birliği sürdürmeye teşebbüs ederek egonun onların üstünde inşa ettiği nefret ve yabancılaşma duvarlarının aşar, böylece gerçek ve derin bir birleşmeye doğru yükselirler.

Doğru kullanımda ego insanları aradaki bağları yıkan bir unsurdan, daha yüksek bir seviyede bağlar inşa eden bir yapıya doğru değiştirir. İbrahim akranlarına egonun onları ayırmaktansa onları daha güçlü bir bağa doğru yükseltmeye niyetli olduğunu anlatmaya çalıştı.

İbrahim'in mesajını anlamak için bir bilgisayar oyununu düşünün. Aşama biri geçtiğiniz aman aşama ikiye geçersiniz, daha büyük değişiklikler size bekler. Bunların üstesinden gelecek çaba size daha iyi bir oyuncu olmanızı sağlar. Aşama aşama tüm bir oyunda kontrol sağladığınız seviyeye erişene kadar ilerlersiniz.

Bu tam olarak egonun içimizde devamlı olarak büyüyüşünün, gelişimi tesis edişinin halidir. Baruh Şalom Aşlag (1907-1991) buna ilişkin şöyle yazdı, “Buna yoğun biçimde çaba sarf eden kişi için, bu aşamalar [egonun artışı] her an vuku bulur... bilgilerimizin dediği gibi, ‘insanın eğilimi ona her gün etki eder.’”³²

Her aşama ile egoizmin her bir aşamasının fethi ile bizler daha iyi “oyuncular” daha bağlı ve daha birleşmiş-haline geliriz. Oyunun sonunda insanlık unsurlarının birbirine sevgi bağları ile bağlı olduğu tek bir sistem haline gelecektir.

“İnsanlık hedefine ulaştığı zaman... onları diğerlerini sevme derecesine getirerek dünyadaki tüm bedenler tek bir beden ve kalp olarak birleşecek. Sadece o durumda insanlık için tüm bir mutluluk hali zaferle ortaya çıkmış olacaktır.”³³

Yeşuda Aşlag (Baal HaSulam)

Gelişen egomuza karşın birliği sürdürme teşebbüsü aslında hayatın oyunudur. Bu İbrahim’in keşfidir. Ancak daha önemlisi bu oyunda kendi başına kazanamayacağını da fark etti. Oyundaki her bir zorluk seviyesi egoizme karşı bizim bir başkasına desteğimizi artırmamızı gerektirir. Egonun tomurcuklanmasına karşı koymamalı ve onu koparıp atmamalıyız. Birbirimize bunun üstünde yükselmek için yardım etmeliyiz.

Bu karşılıklı sorumluluk demektir. Bizler herhangi bir sorumluluk kapsamını aramızda görülen herhangi bir ihtilaf veya ayrılığın üzerine çıkarak daha da genişletmeliyiz.

Oysaki İbrahim'in ve onun eşi Sara'nın durumu izah etmek için tüm çabalarına rağmen³⁴ insanlar durup dinlemezdi. Egoları onları bir başkasından ayırarak, akıl ve kalplerini Bu hal Midraş'ın güçle zehirlenmiş Babillileri tanımladığı durumdur: "Hadi cennete erişene kadar büyük bir kule inşa edelim ... ve hadi dünyada büyük bir isim bırakalım. ...bunu yüksek inşa ettiler ...ve eğer bir kişi düşüp ölürse, onu önemsemezlerdi. Ama tek bir tuğla bile düşse oturur sızlanırlardı ve şöyle derlerdi, 'bunun yerine bir başkası ne zaman konacak.' Ve İbrahim, Terah'ın oğlu onların arasından yürüdü geçti ve onları şehri ve kuleyi inşa edişini izledi. ...onun sözlerinden nefret ettiler... ve bir başkası ile konuşmayı istediler. Fakat birbirlerinin dilini bilmiyorlardı. Peki, ne yaptılar? Hepsi kılıcını aldı ve bir diğerini yok etmek için savaştı ve dünyanın yarısı orada kılıçlarla öldü."³⁵

Midraş tarafından ifade edildiği şekliyle "bütün devler arasında en harikası"³⁶ olan İbrahim, çoğu insanın keşfettiği kavramı idrak etmek için hazırlıksız olduğunu anladı. Yerli halk onların içindeki egonun kontrol dışı olmasıyla ortaya çıkan şeytani ve zararı tecrübe etmek zorundaydı. O an için aksinin doğru olduğuna inandılar -daha başarılı, daha iyi ve ilerleyen bir toplum inşa etmek için egolarını kullanarak geliştikleri.

İbrahim fikirlerini daha ötelere yayamayacağını anladığı zaman ve Babil'in hâkimi, Nemrut tarafından eziyet edilmişken ailesini, arkadaşlarını ve ilişkili olanları aldı ve Babil'den ayrıldı. Fakat her nereye gitse kasaba kasaba, krallık krallık dolaşarak ilan ediyordu, ta ki Kenan bölgesine ulaşana kadar."³⁷

İbrahim dinleyen herkese konuştu. “Sonunda, binlerce, on binlerce kişi etrafına toplandı. Onlar İbrahim’in evinin insanlarıydı.”³⁸

Bireylerden Ulusa

Kenan toprağında yerleşen İbrahim’in takipçileri serpildi ve genişledi.³⁹ Dünyaya sevgili ve anlayışlı bir gözle bakan çocuklara ve torunlara sahiptiler.

Ama oysaki bir zaman sonra egoları bir kez daha parladı. Bu onların gelişimlerinde bir başka aşamaya ilerleyecekleri zamandı. Fakat egoları onlara üstün geldi. Onlar arasında beliren ayrım onları Mısır’a gitmeye zorlayacak bir takım ekonomik ve sosyal depresyonun bildirimiydi. Büyük yorumcu RAŞİ “Onların buradan göçtü” (Genesis 37:17) ifadesini “Onlar kardeşlikten göçtüler” şeklinde yorumlar.

Mısır gücün peşinden gitmeyi kutsayan, bedene ve mala tapan imparatorluk- yurttaşlarına üstün gelen yeni egoyu temsil eder. Rabaş şunu yazdı: “Adamın kendini-sevmek olarak adlandırılan algısının kökü ‘Mısır’ olarak bilinir.”⁴⁰

Yoğun acı çekiş onları sonunda bir kez daha ortak sorumlulukta yaşamak için her şeyi yaptıkları bir noktaya doğru sürükledi. Sadece bu şekilde yeniden tek bir aile, bütünleşmiş bir toplum olabileceklerini idrak ettiler. Sonunda ortak sorumluluğun “Mısır” adı verilen korkunç egoizm devletinin dışına çıkmak olduğunu fark ettiler.

Böyle yapmak için İbrahim’in metodunu Mısır’ın realitesine adapte edecek yeni bir lidere ihtiyaçları vardı.

O lider egoizmin yeni seviyesinin altını çizebilmeli ve insanları yeniden bir araya getirebilmeliydi. Böylece Musa ortaya çıktı ve tarih sahnesinde merkezi bir rol aldı.⁴¹

Musa'nın insanlara liderlik yapabilirliliği sahip olmadığı bir vasıf olan sıra dışı belagat yeteneğinin bir sonucu değildi. Ya da sahip olduğu özel bağlantıların da değildi. Musa da seçkin olan vasıf İbrahim'inde sahip olduğu aynı vasıftı bu merhamet ve bunu diğerlerine aktarma. Bu onun zamanındaki doğru bir liderin yapacağı şeydi.

Fakat gelişimlerinin bir sonraki aşaması Sina Dağı'nın dibindeki gerçektir. Sina Dağı onların daha önce hiç görmediği egoizmin bir seviyesini temsil eder. Bu onlar arasında ortaya çıkan nefretin dağıdır. Aslında Babil Talmud'u Sina Dağı'nın İbranicedeki Sinaa [nefret edilen] kelimesinden geldiğini söyler.⁴²

Burada dağdan önce İbrahim'in temellerini atmış olduğu grup en zorlu test ile yüzleşti. Ve bildiğimiz gibi testi geçtiler (sorunsuz biçimde değil) ve kendilerini bütün bir ulus olarak tesis ettiler.

Oysaki tek bir ulusun mutluluğu yeterli değildir. Sonunda bütün insanlık tek bir bütünleşmiş aile olmalıdır. Dünyanın barış içinde geçerli olması için daha önce İbrahim'i dinlemeyi kabul etmeyen Babilliler torunları kolektif ortak bir sorumlulukla birleşmelidir. Onlar da gelecek hazzı ve mutluluğu tecrübe etmelidir.

Dünya Çapında Ortak Sorumluluk

Dünyayı mükemmelliğe doğru zorlamak İbrahim'in takipçilerine verilen bir görevdi. "Arvut" makalesinde [ortak sorumluluk] Yehuda Aşlag şunları yazar: "Ulus saflığın kıvılcımlarının tüm bir insan ırkının üzerine, dünyaya doğru ışıldaması için büyük bir kapı olarak inşa edilmiştir... memnuniyeti ve sükûneti anlayabilecekleri böylesi bir genişliği, diğerlerini sevmenin içinde buldular."⁴³

Fakat sürgün yalnızca coğrafik değildi. Temelde içseldi. Böylesi bir sürgün ortak sorumluluk algısından, ata İbrahim'in bize düşünmüş olduğu orijinal vasıftan, bizi bir ulusa dönüştürecek olan vasıftan kopmadır. Aramızdaki bağlantıyı kaybetmek "sürgün" teriminin gerçek anlamıdır - bir diğerinden uzaklaşma.

"Bir ulus yaratmak için herkes bir kişinin sadece aldığı şeye değil verdiği şeye de karar vermeli."⁴⁴

Stef Wertheimer

Bugünün dünyasında o tarihi olayların ardından geçen binlerce yıla bakarak antik Babil zamanına benzer pek çok durumu fark ederiz. Dünyanın artan egosu bizi modern zamanın Babil'ini inşa etmeye zorladı, dar ve ben-merkezli çıkarılara dayanan küresel bağların kompleks bir ağı.

İbrahim'in zamanının aksine bugünün Babil'in konukçuları kaçacak bir yere sahip değil. Dağılıp gidecek hiç bir yer yok. Tüm bir bağımlılıkta yaşayan ve bundan kaçacak bir yeri olmayan yedi milyar insan var. Bugün dünya çapındaki krizlerin aşikar biçimde gösterdiği gibi

bize egoizm ile baş etmede yardım edecek bir metoda daha önce hiç olmadığı kadar çok ihtiyacımız var.

Burası İbrahim'in diğerlerini sevmek temelinde tesis ettiği bu küçük ulusun ötelere ilerlemesi gereken noktadır. Tarihi rolümüzü idrak etme zamanı geldi. İbrahim'in daha önce düşünmüş olduğu insanlar arasındaki bağlanma metodunun nasıl uygulanacağına dair ortaya bir örnek koymak zorundayız. Hayatın yeni yönüyle, yeni toplum düzeniyle ortak sorumluluk kavramı bizim sunmamız gereken değerdir. Bu gerçek anlamda bizim başlangıç noktamızdır.

İnşa etmeye başladığımız zaman sadece ortak bir ilgi ve ele alış üstünde dengeli bir toplum kurduk. Derin ve içsel bir sürgünde özümsemiş olan sürgünün birikiminden birleşmiş bir ulusa doğru hareket edeceğiz. O durumda dünyanın çoğu için nefretin bir odak noktası olmaktan herkesin takip etmek isteyeceği pozitif bir örneğe doğru değişeceğiz. Daimi biçimde içsel ve dışsal mücadelelerde yaralanmış bir ulustan herkes tarafından sevilen ve seven bir ulus olacağız.

İçimizde derinde halen İbrahim'in içimizde alevlendirdiği o ortak sorumluluk kıvılcımı var. Bugün biz o kıvılcımı yeniden alevlendirmeliyiz böylece bu bize ve insanlığa uzun süreli gönenc ve gençleşmeyi getirecektir.

Doğanın dahi bu yenilenmeye ihtiyacı vardır ve bir sonraki bölümde göreceğimiz gibi içimizde meydana gelen süreçler, egoizmin yeni bir seviyesinin insanlığı teslim aldığı bizi dengesizliğe sürükleyerek işaret etmektedir. Bildiğimiz gibi eğer ancak bir arzu varsa bir yol olacaktır.

BÖLÜM 3

Doğa ve Biz

Dr. Michael Laitman

“İnsan varlığı bizim evren dediğimiz bütünü’nün parçasıdır.’ ...kendimizi, düşüncelerimizi ve hislerimizi ve bunlardan arta kalan bir şey olarak bilinçliliğin bir çeşit optik illüzyonunu deneyimleriz.”

Albert Einstein, 1950 tarihli mektupta⁴⁵

Engin evrenin kalbinin derinliklerinde belirli bir ayırımın olmadığı döngüsel bir galaksi yatar. Bunun içinde, evrendeki diğer muazzam sayıdaki yıldızlar gibi gezegenler ve onu çevreleyen asteroidlerle sarılmış ortalama bir yıldız vardır.

Fakat yıldızların üçüncüsünde, gezegenlerin kalanında ve belki evrendeki başka hiç bir yerde olmayan bir fenomen var. O fenomene “hayat” deniyor.

Ogezegende yaşayan hâkim yaratılış kendisine “insan” denilen bir tür. O türlerde var olan her bir örneğe “insan varlığı”, kişi veya çoğul olarak “insanlar” denmekte. İnsan varoluşu veya insanlar, gezegende diğer yaratılanlardan da öte kendi koşullarını ve yaşamlarını geliştirmek için devamlı biçimde araştırmaya uyumludur.

İnsanların neden araştırmaya böylesi istekli ve uyumlu olduklarını anlamak için yaratılışın başındaki döneme ve hayatın sonraki görüntüsüne geri dönmek zorundayız. Hayat dinamik ve sürekli değişen garip bir fenomen. Keza rastlantısal olarak da değişmiyor, tersine çok açık bir yönde, basitten komplekse, ayrılmadan birleşmeye.

MIT Haystack Gözlemevi⁴⁶ Büyük patlamanın hemen ardından “evrenin radyasyonla kaplandığını” söyler. “Quarklar hemen birlikte baryonları (proton ve nötronlar) oluşturmak için birleşti. Evren geçen üç

dakika içinde bu proton ve nötronları çekirdeğin içine doğru birleştirmek için soğumuştur.”

Artan birleşme ve karmaşıklık süreci galaksileri, yıldızları ve gezegenleri oluşturarak devam etti. Bu gezegenlerden en az birinde süreç mineral seviyesinin ötesine, organik seviyeye, diğer bir deyişle hayat olarak bilenen seviyeye doğru ilerledi. Bu durum organik maddeler onlara eşsiz bir vasıf -kendini yinelemeyen yönde bütünleştiğinde mümkün oldu. Evrimin yönüyle uyumlu biçimde birleşmeye devam ettiler, hatta ihtisas konularını da öğrenerek ve hücrelerin tüm bir bütünlüğünden (veya bir hücre içindeki moleküllerden) fayda sağlayacak biçimde daha sofistike halde geliştiler. İhtiyaçlarını sağlayacak grupta diğerleri için kendi eşsiz fonksiyonlarını sürdürmeye devam ederken unsurların kalanına güvendiler.

Yaklaşık dört milyar yıl sonra insan ırkı dünya üzerinde görüldü. İnsanlar Doğanın geri kalanının aksine kendilerini Doğanın diğer unsurlarından aşikâr biçimde ayrı olduklarını hisseder. Bizler tüm bir sistemin bir parçası değil, bunun üzerinde olacak biçimde üstünüzdür. Diğer bütün hayvanları gezegenler ve mineraller Doğanın dikte ettiği içgüdüler ve elde edinilmiş davranışlar yoluyla kendi işlerini yürütür. Bizler diğer yandan kendi ilgi alanlarımız veya toplumdaki diğerleri için çalışma seçme özgürlüğüne sahibiz.

Eğer Doğaya bakarsak aslında ortak sorumluluğu seçmenin ve kendi çıkarlarımızın üstünde toplumun çıkarlarını tercih etmenin bireye daha faydalı olduğunu göreceğiz. Bölüm 1 açıkladığımız gibi organizma eğer hücreleri sadece kendileri için çalışıyor ise var olamaz. Keza hiçbir insan eğer bizler sadece kendimiz için

çalışmaya zorlanmış olsaydık var olamazdı. Dünya üstünde toprağı sadece kendileri için işleyen, kuyular kazan ve su pompalayan ve sadece kendilerinin yiyecek ve giysi ihtiyaçları için avlanan yedi milyar insan hayal edin. Toplumumuza ne olurdu? Daha kötüsü bize ne olurdu?

Böylece bizim birlikte çalışmamızı sağlayan kişisel çıkarımızdır. Fakat içimizde bizi kendimiz için çalışmaya iten, görünüşe göre bizim asıl bağımlılığımızı göze almayan bir şey var. İnsan bedeni örneğine geri dönersek evrim biyoloğu Elisabet Sahtorius ben-merkezli unsurlar arasındaki bağımlılık kavramını Tokyo’da Kasım 2005’de verdiği bir konferansta güzel bir biçimde açıkladı: “Bedenimizde her molekül, her hücre, her organ ... kişisel çıkara sahiptir. Her seviye... kendi çıkarını sergilediği zaman bu durum seviyeler arasında uyumu mecbur kılar. Bu hal Doğanın gizemidir. Her an bedenimizde ki bu uyum anlaşmaları sistemimizin bir düzen içinde yürümesini sağlar.”

Evrimin bugün devam edişini ve Homo Sapiens ortaya çıkması ile kesilmemiş olduğunu görebilsedik, basitten komplekste doğru, ayrılmadan bütünleşmeye doğru o yönün Doğanın yönü olarak devam ettiğini idrak edebiliriz. Önceki zamanlardan tek fark insan türünün sadece bütünleşmeye zorlanmaması değil ve ayrımlanmanın üzerinde birleşmeyi seçme zorunluluğudur. Eğer böyle olursa hayatın uyumunu, dengesini ve gönenci ardından gelecektir.

Dünyanın küresel bir köy haline geldiği süreç olağanüstü bir durum değildir ama büyük patlamadan bu yana geçen yaklaşık 14 milyar yıllık evrimin doğal bir uzantısıdır. İnsanlığın bugün tecrübe ettiği kriz

medeniyetin çöküşü değildir fakat insanlıkta yeni aşamanın ortaya çıkışının, bağlantılılığın ve bununla uyum içinde çalışmanın bilinci olan tek bir birliğin var oluşudur. Bu farkındalığı edindiğimiz zaman tek bir aile, hatta her bir organın tüm sistemin yararı için çalıştığı ve organizmanın geri kalanın organın her bir ihtiyacını karşıladığı tek bir organizma olacağız.

Tamamlayıcılık ve Karşılıklılık

“Birlik ve tamamlayıcılık realiteyi tesis eder.”⁴⁷

*Werner Heisenber, Belirsizlik Prensiğini Ortaya Koyan
Fizikçi*

Doğanın daha derin sorgulaması bunu sürdüren engin bağı açığa çıkartır. Her unsuru besin zincirinde olduğu gibi diğer unsurları tamamlar ve onlara hizmet eder: Bitkiler minerallerden beslenir, otoburlar bitkilerden beslenir ve etoburlar otoburlardan beslenir. Yiyecek zincirinde her unsur diğer unsurları etkiler ve onların birindeki her bir değişim zincirdeki diğer her Doğayı çalışmak her unsurun ekosistemi dengeye götürmesine izin veren fonksiyonunu açığa çıkartır. Ekim 2003 yılında Irene Sanders ve Judith McCabe tarafından Birleşik Devletler Eğitim Bakanlığına sunulmuş olan dikkat çekici bir rapor Doğanın dengesini bozduğumuz zaman ne olduğunu açık biçimde göstermektedir. “1991’de, bir orka (katil balina) bir deniz samurunu yerken görüldü. Orkalar ve samurlar genelde barışçıl biçimde yaşarlar. Öyleyse ne oldu? Ekolojistler okyanusta bazı şeylerin geriye gittiğini gördüler. Orkalar bu balıkları yemez. Sadece ayı balıkları ve denizaslanları bunları yer. Ve ayı

balıkları ve denizaslanları orkaların genelde yediği şeydir ve popülasyonları azalmaya başlamıştı. Bu yüzden ayı balıklarını ve denizaslanlarından mahrum orkalar akşam yemeği için oyuncu deniz samurlarına yönelmeye başladılar.

Su samurları hiçbir zaman yemedikleri bir balık türünün ortadan kalkmasından dolayı yok oldular. Dalga yayılmaya başladı bile, su samurlarının yediği denizkestanelerinin nüfuzları, su samurlarının yok olmasından dolayı patlama yaptı. Fakat denizkestaneleri yaşamlarının deniz tabanındaki deniz lahanasın üzerinden sağladılar, bu yüzden deniz lahanasını yok ettiler. Deniz lahanası martı ve kartalların yediği balık türünün evi olmuştu. Orkalar gibi martılar başka besin kaynağı buldular ancak kartallar bulamadı ve şu an tehlikedeler.

Tüm bunlar okyanus levreği ve ringa balığının azalmasıyla başladı. Neden? Japon balina avcılarının morinaya benzer bir tür balık olan, polakları besleyen mikroorganizmaları yiyen balina türlerini avlamasından dolayı. Yiyebilecekleri çok balık olduğundan, polak gelişti. Fok ve ayı balıklarının besini olan levrek ve ringa balıklarına saldırmaya başladılar. Fok ve ayı balıklarının azalmasıyla, orkalar su samurlarını avlamaya başladılar.”

Doğal Kaynaklar ve Ekoloji

Gördüğümüz gibi Doğa denge, uyum ve ahenk yaratan çift taraflı bağlantılardan ibarettir. Fakat insanlar bu çift taraflı tarzda işlemez, ne kendileri arasında ne de kendileri ve Doğa arasında. Bu yüzden insanlar Doğanın bir parçası olduğundan beri bununla ve de kendileri

arasında var olan uyum eksiklikleri önceki bölümde orka örneğinde gösterildiği gibi tüm bir sistemin dengesini bozar. Doğanın tümü ortak sorumluluk prensibini takip ederken, verebildiğin şeyi ver ve ihtiyaç duyduğun şeyi al ama insanlar tersine çalışır; alabildiğin kadar al ve vermekten başka şansa sahip değil isen ver. Biz insanlar bir başkasını kullanırız ve hepimiz insanlık halinde Doğayı sömürürüz. Aslında bizler gezegenimizin kaynaklarını neredeyse kuruttuk.

“Bizim ekolojik ayak izlerimiz hali hazırda dünya gezegeninin yenilenebilir kaynaklarının 1.4 katını kullanıyor ve muhtemelen 2050 itibariyle bu iki katına çıkacak. Başka bir deyişle sürdürülemez biçimde yaşıyoruz ve yeryüzünün doğal sermayesini kurutuyoruz. Bu yönde ne kadar gidebileceğimizi kimse bilmiyor, ancak çevresel uyarının zilleri çalıyor.”

G.Tyler Miller, Scott Spoolman, çevreyle yaşamak; prensipler, bağlantılar ve çözümler⁴⁸

İnsan var oluşu Doğadaki bir kanser tümörü gibi oldu. İnsanlık her şeyi kendi için emiyor, çevreye saygısız. Kanser ölüme götürdüğü organizmayla beraber ölürken Doğa organizması içinde kendisini sağlıklı bir organa dönüştürmez ise insanlık da böylece ölecektir.

İnsanlığın neden bu sorumsuz ve irrasyonel biçimde hareket ettiğini anlamak için insanın yapısına yakından bakmak durumundayız. Biyolog Sahtouris bahsedilen bu ifadeyi şöyle açıkladı, “her molekül, her hücre, her organ ... kendi çıkarına sahiptir.” Oysaki kendine-çıkarmak insan türünün organizmanın, yani insanoğlunun, iyiliğini devam ettirmesi gerçeğine dair ihmalcilik olması gerektiği anlamına gelmez.

Bizden saklanan şey alma algımız ya da “narsizmdir.” Psikologlar Jean M. Twenge ve Keith Campbell toplumumuzu “artan biçimde narsistik” olarak tanımlar.”⁴⁹ Narsizim Salgını: yetkilenme çağında yaşamak isimli kitaplarında Twenge ve Campbell “narsizmin kültürümüzdeki acımasız yükselişi” ve sebep olduğu sorunlar hakkında konuştu.⁵⁰ “Birleşik Devletler devamlı biçimde bir narsizm salgınından acı çekmektedir. ...narsistik kişilik özellikleri adeta obezite kadar hızlı biçimde yükseldi” demektedir. “Oysaki en kötüsü,” diye devam eder, “narsizmdeki yükseliş 2000’ler de daha önce dönemlerde olduğundan çok daha büyük ivmeyle hızlanıyor. 2006 itibarıyla her 4 lise öğrencisinden biri narsistik kişilik özelliklerine ait standartların çoğu ile hem fikirdi. Bugün şarkıcı küçük Jackie pek çok insanın hissettiği şeyi ortaya koyar: “Evet efendim! Bütün dünya benim etrafımda dönmeli.”⁵¹

Webster Sözlüğünde narsizm “egoizm” olarak tanımlanır ve bu durum dayanılmaz biçimde körleşmiş halde bencil olduğumuz anlamına gelir.

Bizim aşırı şişmiş egoizmimiz yaşamlarımızı dahiyane biçimde geliştirdiğimizden ve bunlarla hava yapabildiğimizden dolayı, bizim agresif biçimde üretim, pazarlama ve ürünlerin ve hizmetlerin tüketimine yol veren bir tüketim kültürü geliştirmemize yol açtı. Diğerleri aldığı için alırız, çünkü geride bırakılmak istemeyiz.

Tüketicilik uyarı veren bir oranda üretilmiş ihtiyaç fazlalığına neden olarak, her sanayi grubunun üretimini artırmasına neden oldu. Bunlar şimdi gezegeni kirletiyor, kaynakları sağlık ve sosyal statünün asla son bulmayan kovalamacına hizmet ederek tüketiyor.

Oysaki daha kötüsü tüketim oranı artıyor. World Energy Outlook 2011’de uluslararası enerji ajansı (UEA) şu anda ve 2035 arasındaki küresel enerji talebinin %40’a kadar artabileceğini öngörmektedir.⁵² Bu artış gerçek ihtiyaçları sağlamaya doğru gitmeyecek, ancak sağlık, güç ve gurur için iştahımıza hizmet edecek.

Fakat her şeye dair bir son var ve biz neredeyse halatın sonuna ulaştık. Kasım 2011 tarihli UEA’nın uğursuz raporu beş yıl içinde fosil yakıttan kaynaklanan iklim değişiminin geri döndürülemez olacağını söylüyor.⁵³ Yine uluslararası enerji ajansının (UEA) Dünya Enerji Vizyonu 2011’de ajansın baş ekonomisti Fatih Birol Guardian’den Fiona Harvey’ye, “kapı kapanıyor. Ben çok endişeliyim. Eğer şu anda gittiğimiz yönü, enerjiyi nasıl kullandığımıza dair yönü değiştirmez isek bilim insanlarının bize söylediğinin ötesinde minimuma -emniyetimiz anlamında kadar düşeceğiz. Kapı daimi olarak kapanacaktır.”⁵⁴

Benzer biçimde Yale Üniversitesinden bir rapor şöyle demektedir, “iklim değişikliğine karşı hükümetler arası panelde yayınlanan taslak bir rapor üçte iki olasılıkla insan-sebepli iklim değişikliği durumunun hali hazırda yaşanan olağan dışı hava olaylarında artışa yol açtığı yönünde..... özet rapor...artan çetin hava koşulları... büyük yaşam kayıplarına ve mal hasarı noktasında büyük bedellere neden olacaktır.’ demektedir. Rapor bilim insanlarının devam eden ısınmanın sadece aşırı ısı dalgalarında artışa ve bazı bölgelerin sadece kurumasına değil, büyük sellere yol açacak yoğun sağanak yağışları da üreteceğinin fiilen ortada olduğunu söylemektedir.”⁵⁵

İnsan türünün çevreye karşı duyarsızlığı ve hayati ihtiyaçlara-yiyecek ve suyumuz- dair bir talihsizlik teşkil

etmiştir. Hali hazırda dünya vahşi yaşam vakfına göre aşırı avlanma balık popülasyonunu mahvetmektedir. Hali hazırda balıkların %75'i tüketilmiş ve aşırı avlanmıştır."⁵⁶

Guardian'dan Ian sample şöyle yazmaktadır: "Dünya tarım alanlarının %40'ı ciddi biçimde tahrip oldu. BM'nin yıllık çevre değerlendirmesi toprak tahribatını, toplumların dengesizleşmesi riskini, yiyecek garantisine dair tehlikeleri ve artan yoksulluğu işaret ederek bunu dünyanın en önemli çevre değişimleri sıralamasına koydu."⁵⁷

Fakat en çok su -bütün hayatın en temel maddesi- ile ilgili olarak uyarı zilleri çalmaktadır. Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu (UNİCEF) tarafından yayınlanan resmi bir rapor güvensiz suyu içmenin zararını ve tehlikesini detaylandırmaktadır: Gelişmekte olan dünya nüfusunun yaklaşık yüzde ellisi -2.5 milyar insan- sağlık tesisleri yetersizdir ve 884 milyon insan halen güvensiz içme suyu kaynakları kullanmaktadır. Güvenli su kaynaklarına ve sağlık hizmetlerine uygunsuz erişim zayıf hijyen şartları ile birleşmiştir ve her gün binlerce çocuğun ölümüne ve hastalanmasına yol açmakta ve binlerce kişi için fakirleşmeye ve fırsatlardan daha fazla mahrum kalmaya yol açmaktadır. Zayıf sağlık koşulları, su ve hijyen pek çok ciddi geri dönüşlere sahiptir. Okulları sağlık yönünden yetersiz olduğundan dolayı çocuklar özellikle kızlar, eğitim hakkından mahrum kalmaktadır. Kadınlar büyük miktarlardaki suyu taşımaya zorlanır. Fakir çiftçiler ve günlük yevmiyeliler hastalık ve sağlık sistemleri aşırı yüklü olduğundan dolayı daha az üretkendir. Yıkama işlemi olmaksızın (su, sağlık ve hijyen) sürdürülebilir gelişme mümkün değildir."⁵⁸

“Dünyayı çizgiye getiren ekonominin doğal destekçileri ve iklim sisteminin bozulmasından kaynaklanan trend tersine döndürülmelidir. Bunu yapmak sıra dışı önlemler ve alışılmış yaşamda hızlı bir uzlaşmayı gerektirir.”

...

“Toprak ve su azalırken, dünyanın ısısı yükselirken ve dünya yiyecek güvenliği kötüleşirken yiyecek kıtlığının tehlikeli bir jeopolitiği görünür hale geliyor.”

Lester. R Brown, dünya politika enstitüsünün kurucusu ve çevre analisti "Sınırdaki Dünya: Çevresel ve Ekonomik Çöküş Nasıl Engellenecek'in Yazarı⁵⁹

6 Mayıs 2011'de Associated Press'ten Matthew Lee "Amerika Birleşik Devletleri hükümet sekreteri Hillary Rodha, Clinton'ın yiyecek ve değişken fiyatların dengesizlik yaratarak küresel kıtlık tehdidi yarattığını ve gelişmekte olan dünyada pek çok ülkede ki ayaklanmalara yol açan 2007 ve 2008 krizlerinin bir tekrarını önleyecek acil bir çabayı şart koşmakta olduğunu söylediğini konu etti. Birleşmiş Milletler 44 milyon insanın geçen Haziran ayında gerçekleşen umutsuz bir yokluk ve huzursuzluğa yol açan yiyecek fiyatlarındaki artıştan dolayı açlığa itilmiş olduğunu tahmin etmektedir.⁶⁰

Ne yazık ki bir hafta sonra dünyanın yiyeceğinin %30'nu heba ettiğine dair cesaret kırıcı bir rapor geldi. Rapora göre dünyada her yıl üretilen yiyeceğin %30'u çöpe gidiyor veya kayıp durumda. Birleşmiş Milletler besin ve tarım organizasyonu tarafından ortaya konan rapor bunun 1.3 milyar ton yiyeceğe karşılık geldiğini göstermektedir. Bu durum adeta 1.3 milyardan fazla nüfusu ile dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin'de her insanın

Çöpe atacak bir ton yiyeceği olması anlamına geliyor. Bu sayıya göre dünyada en fazla israfa bulunanların en fazla paraya sahip olan kişiler olduğunu görürüz. Bu sayılar dünya genelinde geçtiğimiz hafta yiyecek fiyatlarının uçuşa geçtiği hakkındaki raporumuzdan sonra geldi. CNN muhabiri Ramy Inocencio'nun belirttiği büyük bir zihniyet değişimi bizim ihtiyacımız olan şeydir.

Aslında ortak sorumluluğu destekleyen bir şeyin içine doğru bakış açımızı değiştirmek zorundayız. Böyle bir bakış açısı ile insanların yatağa aç girdikleri bir dünyada hiç bir yiyecek çöpe atılmayacaktır.

13 yıl için Uluslararası para fonu eski direktörlüğü görevinde bulunmuş olan Michel Camdessus her iki krizinde kökü olarak gördüğü ekonomi, çevre ve ortak sorumluluk eksikliği arasında ki bağlantıyı açıklar. Meydana gelen şey etik, küresel bir sorundur. Yıllardır bütün uyarı zillerinin çalmasına, finansal aktörlerin finansal iştahlarını yönetmesine, toplumla ve komsularıyla haşır neşir olmalarına izin verdik-bütün bu prensipler unutuldu... Kaybolan böylesi ahlaki ve küresel bir sistemi yeniden tesis etmek zorundayız. Bunların hepsi (finansal ve çevresel krizler) doğal kaynakların veya doğal kaynakların aşırı sömürülmesinde köklerini bulur.⁶¹ Bunların hepsi biz hepimizin kendi anlayışımızı tekrar gözden geçirmemiz; daha bilinçli olacağımız, gelecek yıllarda daha fazla sorumluluk sahibi olacağımız anlamına gelir."⁶²

Oysaki dünyanın sınırlı kaynaklarına ve sebep olduğumuz artan hasara karşın ne yiyecek ve ne enerji noktasında çocuklarımıza yetecek kadar bir gezegen bırakarak yeryüzü ananın sütünü emmeye devam ediyoruz, gereksiz yere havayı, su ve toprağı kirletiyoruz.

Bu sınırlı enerji kaynaklarını devam eden tüketimimize ilişkin Independent'tan Steve Connor IEA'nın baş ekonomisti Fatih Birol ile bir görüşme gerçekleştirdi. Connor'a göre Dr. Birol halkın ve pek çok devletin modern medeniyetin bağlı olduğu benzinin önceki tahminlerden çok daha çabuk tüketeceğini ve küresel üretimin önümüzdeki 10 yılda -en azından devletlerin tahmininden 10 yıl erken- tepe noktasına ulaşacağını dair aşikâr gerçeği gördüğünü söyledi.⁶³

Dengeyi Sağlamak

Bu zaman kadar insan Doğaya karşı oldu, bundan sonra kendi doğasına karşı olacaktır.

Dennis Gabor, Holografinin Mucidi, 1971 Nobel Fizik Ödülü Sahibi

Denge doğadaki oyunun adıdır. Doğanın bütün unsurlarına ilham ettiği şeydir. Herhangi bir madde veya objenin hareket etme veya değişme sebebi dengeye gelme ilhamıdır. Bu ilham ısıyı soğuk bölgelerin içine yayarak rüzgâr gibi fenomenleri ve düşük kotlara doğru suyun akışı gibi diğer fenomenlerle yaratır. Yaşayan organizmalarda denge haline “homeostatis” (Yunanca hómoios, benzer ve stasis, “halen duran anlamında”) denir. Webster sözlüğü homeostatisi “dengenin kısmen sabit olan safhası veya farklı ama birbirlerine karşılıklı şekilde etkileyen maddelerin veya organizmadaki madde gruplarının bu safhaya eğilim gösterme hali” olarak tanımlar.

Bizler Webster sözlüğünde tanımlandığı gibi Doğanın bağımsız unsurlarından farklı olarak, kendi

popülasyonumuzda olduğu kadar bedenlerimizde de Denge Kanununun konusuyuzdur, ya da “homeostatis”in. Bu insanlığın belirgin bir bütünlüğü değil, Doğanın bütünleşmiş bir kısmıdır. Bu sebeple bedenlerimizde ve toplumlarımızda Doğanın kanunlarının tümünün konusuyuzdur.

İnsan seviyesinde homeostatite olmak kendi ben merkezliliğimizden toplum merkezli ve hatta küresel-merkezli olmaya doğru farkındalığımızı artırmak anlamına gelir. Bizi kapsayan sistemin tüm parçaları olan diğerlerini ve çevre algımızı yükseltmek zorundayız.

İş İzdırabı

“Kendi dar bireysel sınırlarımızdan tüm insanlığın geniş kaygılarına doğru yükselmeye doğru zorlanıyoruz. Yeni dünya coğrafik birlikteliklerin bir dünyasıdır. Bu, hiç kimsenin veya ulusun tek başına yaşayamayacağı anlamına gelir. Birlikte yaşamayı öğrenmek zorundayız, yoksa birlikte öleceğiz.”

*Martin Luther King, Jr.*⁶⁴

Gördüğümüz kadarıyla tarih zaten geçmişte bir eşitlik ve denge halini görmüştür. İbrahim ve ardından Musa insanları bir dengeye doğru sürdüler. Oysaki tüm insanlığı yeniden buna doğru zamanında yönlendirebileceğimiz o denge halini kaybettik. Bugün egoizmimiz artan biçimde gezegenimize ve bize zararlı hale geliyor, dünya umutsuzca ortak sorumluluk anlayışına ihtiyaç duyuyor.

İki opsiyon ile karşı karşıyayız. Bir tanesi pinekleme ve felaketlerin kapımızı çalmasına izin vererek Doğanın bunu gerçekleştirmesine izin vermek ve şansımızı

denemek. O durumda böylesi baskılar bizim sonunda yapmamız gerekenin ne olduğunu anlamımızı sağlar. Oysaki o noktada sonuçlar son derece tatsızdır.

Doğa indirime hoşgörü göstermez. Belli bir durum olması gerektiğinde olur. İklim 65 milyon önce değiştiği zaman ve dinazorlar bu duruma uyum sağlayamadığında, yok oldular. Doğa kimseyi beklemez.

Şanslı biçimde insanlık bir başka opsiyona sahip: Harekete geçebilir ve geleceğe dair sorumluluk duyabiliriz. Bugün insan ırkı halen Doğayla denge ve uyumlu ilerleyebilir. Bilinçli biçimde sürdürülebilir refahla, kolay biçimde ve kendi irademizle. Bütün ihtiyacımız olan İbrahim'in metodu olan ortak sorumluluktur, böylece Doğa ile uyumlu hale gelebiliriz.

Kook'un şöyle söylemiştir "Acının çeşitli ölçüleri ilerlemeye olan ihtiyacı iyileştirmek için gelir. Bunu hisseden kişi özellikle bir ölçü kendi için seçmeyi edinen kişi büyük ölçüdeki acıların başına gelmesini ve kendisini bu acılardan uzak durmaya itmesini ister."⁶⁵

Bir açıdan herkesin gitmek istediği bir yere gitmek için ilk sırada bekleyen biri gibiyiz. Fakat hareket etmek yerine halen çaresiz biçimde kapıda bekliyoruz, bunun içine hareket etmek için milyarlarca insanın çizginin ardında beklediği gibi ıvır zıvır düşüncelerde kaybolduk. Yedi milyar insanın sabırsızlığı büyüdüğü zaman neler olacağını hayal edebiliriz!

Dünyanın güvenliği ve zenginliğinin sadece aramızdaki ortak sorumluluk faaliyetine bağlı olduğu gerçeği ile yüzleşmeye gelmek kolay değildir. Bu tema hayatımızın sürekli bir kodu olmalıdır. Bizler gerçekten Doğanın bizden talep ettiği gibi birleşmeye başlarsak

insanlığı bir dengeye doğru yönlendireceğiz ve birlikte Doğanın tümünün evriminde bir üst dereceye doğru değişeceğiz. İnsan toplumunda ki bu gelişme biz artık tüm bir tek sistem olduğumuzdan dolayı, her bir seviyeyi cansız, bitkisel ve hayvansal etkileyecek.

“Her şey ‘Doğa’ denilen tek bir sistemin parçasıdır; bireysel hayat bu Doğa ile uyumlu olduğu zaman iyidir.”⁶⁶

Cittium’lu Zeno, Yunan filozofu, Stoik felsefe okulunun KURUCUSU.

“Realitenin bütün parçaları çıkış ve inişleri ile insanın tefekkür gücünün artış ve azalışına bağlıdır.”⁶⁷

Avrahan Kook

Mevcut durum ve Doğanın bizi yaratmaya zorladığı ile arasında ki farkı göstermek için, insan bedenini düşünün. Bedendeki organların bir diğeri ile bağlantısını kaybettiğini düşünelim. Doğal olarak fonksiyonlarını durdurur ve her organ sadece kendisini hissedirdi. Böyle bir talihsizliğin sonucu oldukça aşikârdır.

Maalesef bu şu anda kesin olarak olan şeydir. Aramızda kendini mega bir organizmanın parçası olarak hisseden sayısız insan var. Fakat her birimiz bir diğeri gözetseydik ve bir diğeri ihtiyaçlarını tamamlayabilseydik olasılıkla sağlıklı bir organizmada olana benzer bir süreci deneyimlerdik.

Bedendeki hücreler arasındaki bağ tek bir hücreden var oluşun yüksek bir seviyesini ve hücre kitlesi olmaktan ziyade yüksek bir kaliteyi üretir. Duygular ve zekâ ile insan varlığının bedenini şekillendirirler. Benzer biçimde

ortak sorumlulukla bağlanarak insan toplumundaki ahenkli bir seviye ilan edilecektir.

Bulmacanın parçalarını bir araya getiren çocuklar gibi, böylelikle gelişerek ve büyüyerek, bir sonraki aşamayı denemeliyiz ve bunu birlikte inşa etmeye teşebbüs etmeliyiz. Başarana kadar yeniden ve yeniden denemeliyiz. Gerçek yaratılışı gerçekleştirecek nadir bir fırsattır. Sonsuz gayretlerin dünyasından ortak bütünlük ve gelişimin dünyasına doğru birlikte yükselebiliriz.

Bir sonraki bölüm böylesi bir toplumu inşa etmemiz gereken pratik uygulamaları tartışacaktır.

“İnsanın bedeni organlara bölünür ve onlar... bütün bir bedendir, benzer biçimde dünyadaki bütün yaratılışlar anlamına gelen dünya çok sayıda organdır. Ve gerçekten ıslah olduklarında bir beden olacaklardır.”

Zohar Kitabı, Toldot (Nesiller)

BÖLÜM 4

Pratik Yol

“Yirmi birinci yüzyılın büyük projesi, tüm insanlığın kendi parçalarından nasıl daha büyük olacağını anlamak henüz başlıyor. Bir çocuğu uyandırmak gibi, insan süperorganizması kendini fark ediyor ve bu durum bizim hedeflerimizi başarmamızı yardımcı olacaktır.”

N.Christakis & J. Fowler, *Bağlantılı: Sosyal Ağlarımızın Sürpriz Gücü*⁶⁸

Bir önceki bölümde tüm dünyayı tek bir ağ olarak bağlayan bağlantıları keşfettik. Bu ağ evrimin basitten karmaşığa doğru, ayrımlanmadan birleşmeye doğru hareket eden doğal bir yaratımıdır. Bu bağlılık ortak sorumluluğu bütün hayatın kendini devam ettirdiği formül ile tanımlar. Eğer insanlık sürdürülebilirliği diliyor ise kendimize modus operandi'yi uygulamak zorundayız.

Tanımlanması gereken mesele bunun hakkında nasıl ilerlememiz gerektiğidir. Aslında bir birey veya toplum, kendisini önemsemekten herkesi önemsemeye doğru kafasını nasıl değiştirir? Diğer söyleyişle, “ben”den “biz” moduna nasıl dönebiliriz” oysaki dönüşüm rastlantısal olmamalı, fakat bu Twenge ve Campbell’in bir önceki bölümde Narsizm Hastalığı olarak tanımladığı ben-merkezli olmaktan esneyen bir değişim olmalıdır.

Bunu başarabileceğimiz yol sosyal değerlerimizi değiştirmektir. Eğer davranışlarımızın derin nedenlerine bakarsak başkalarından onay alınacak belli rolleri sıklıkla oynadığımızı keşfedeceğiz. Sosyal çevremizde bunun eksikliği bizi güvensiz ve olduğumuz şeyden utanç duyurarak acı verirken bununla değerli olmak bize güven ve yüksek anlamlar katar. Bu sebeple bilinçli

biçimde veya değil toplumun davranış ve değerler kodlarına uyum sağlamaya yöneliriz.

Yazar ve psikolog Maria Konnikova Scientific American dergisindeki bloğunda toplum kodlarına uyum sağlama isteğimiz hakkında yazdı: “Gözlemlendiğimizi sandığımız zamanlar gözlemlenmediğimiz zamanlardakinden çok farklı davranışlar sergileriz ve keskin bir biçimde egemen olan sosyal adetlere ve sosyal modellere duyarlı oluruz...” bir şey yapmaya karar verdiğimizde bu bir başkası bizi izlesin veya izlemesin bizim için önemli midir? Teorik olarak aynı davranış normlarının uygulamada önemli olmasa da, böyle olmaması gerektiğini belirtmek genelde kolaydır. Bu küçük davranışlar için işler (Ya seni kimsenin izlemediğine tümüyle eminsen burnun toplum içinde hala havaya kalkacak mı?) daha önemli biri kadar (eğer diğerleri senin davranışını gözlüyorsa birine fiziksel yolla veya başka türlü zarar verir misin? Ya eğer yanlış olan şeyin ikinizin haricinde bilinmeyeceğine eminsen?).”⁶⁹

Ortak sorumluluk ve bir diğerinin gözetimi en üst seviye olduğundan toplumumuzun değerlerini değiştirdiğimiz oranda değerlerimiz değişecektir. Topluma dair katkılarına göre toplum insanlara değer verir, insanlar da topluma katkıda bulunmak isteyecekler, bu yüzden de onlar takdir edilebilir. Eğer devamlı olarak ekonomi mühendisliğinde mükemmellik olarak verilen saygı ve sosyal statüler -halen pençesinde yaşadığımız sonuçlarıyla- toplumun iyiliğini geliştirmek isteyen bireylere verilirse, ekonomik olarak veya diğer formlarda, yapıcı bir tarzda herkes topluma katkı sunmaya başlardı.

Halk Söylemini Değiştirmek

Halkın düşünce gücünün etkisi sosyal medyanın, resmi ve geleneksel medyanın desteği ile 2011 boyunca Arap dünyası ve Avrupa'da küresel karmaşa yoluyla kendini gösterdi. %99 kavramına karşı %1 kavramına bakarsak Wall Street'i işgal eyleminden, protestoların 17 Eylül 2011'de başlamasından önce bahsedilmediğini göreceğiz.

İsrail'de halk söylemi iş sektörünü etkiledi ve sosyal yardımlaşma ruhundaki değişimleri gerçekleştirecek pek çok lider şirketin CEO'sunu da teşvik etti. İsrail'deki en büyük yiyecek üreticisi ve dağıtıcılarından biri olan Osem'in Ceo'su Gazi Kaplan şirketindeki işçilere en düşük ücretler ödenirken en yüksek maaşları dondurma kararı aldı. Benzer biçimde süpermarketler zincirlerinin sahibi Rami Levi üç ayda bir ikramiye vermeye, bunu işçileri arasında paylaştırmaya karar verdi.

Bir diğeri, sosyal söylemin gücünün daha küresel teyidi ve topluma yönelik gelişme düşüncesine dair halk düşüncesinin gücü Dünya Bankası tarafından yazılı bir ifade haline getirildi, "Halk Söyleminin Gücü": "Açık gelişim kavramı (her şey için eşit ticari fırsatları uygun görmek) vatandaşlarına yönelik mevcut bilginin yüksek derece teminini amaçlar. Bunun bütün amacı (açık gelişim) sorumluluğu hizmet sağlamak ve yaşamı geliştirmek olan, hizmetleri insanlara fayda sağlaması gereken kurumlar ve hükümetlerle güç ilişkilerinde bir değişim yaratmaktır. Bu güç birlikte çalışan küçük vatandaş grupları tarafından para getirecek hizmetleri sunmakta başarısız olan politikacıları ve hizmet sağlayıcıları tanımlamak ve yüzleşmek için etkin

biçimde denenebilir. Çünkü yozlaşma, politik veya kişisel çıkar ağır bir biçimde köke yerleştiği için, daha açık ilerlemenin beklenen etkiye sahip olması çeşitli kamu oylarının mevcut, kolektif ve barışçıl bir biçimde halkın etkisini kullanmasına bağlıdır.⁷⁰

Yukarıdakiler halk söylemindeki bir değişimin sosyal davranıştaki değişimlere yol veren değerlerimizi nasıl etkileyebileceğini gösterir. Oysaki bu sadece başlangıçtır; Eğer toplumu “ben”den “biz” moduna değiştireceksek halen yapılacak çok şey var. Fakat hali hazırda açık olan şey, değişimin sosyal çevrenin etkisini kullanmakta olduğu yoldur.

Çevrenin Gücü

Çevrenin gücünün etkisi yıllar önce bilimsel olarak ispatlandı. 1951 yılında, konu hakkındaki en meşhur çalışma Solomon Eliot Asch adlı psikolog tarafından gerçekleştirildi. Bu çalışma Asch Uyum Deneyi olarak bilinmeye başladı. Çizgi Yargılama Görevi'ni kullanan Asch bir katılımcıyı deney adına çalışan 7 kişiyle aynı odaya koyar. Deney adına çalışan kişilere çizgi görevi sunulduğunda ne tür tepkiler vereceği önceden anlatılır. Gerçek katılımcı bunu bilmez ve diğer 7 katılımcının gerçek katılımcı olduğuna inanır.

Odadaki her birey yüksek sesle hangi mukayese çizgisinin (A,B veya C) hedef çizgisine benzediğini söylemek zorundadır. Cevap çok basittir. Gerçek katılımcı sıranın en sonuna oturtulur ve cevabı en son vermesi sağlanır. Toplamda 18 denek vardır ve sahte katılımcılar 12 denemede yanlış cevaplar verirler.

Sonuçlar: Ortalamada, bu deneye iştirak eden katılımcıların üçte biri çok net bir biçimde yanlış cevabı veren çoğunlukla uyum sağladı.18 denemede katılımcıların %75'i en az bir kere çoğunluğa uydu ve katılımcıların %25'i ise hiç uymadı.

Sonuç: Neden katılımcılar bu kadar hazır bir şekilde uyum sağladı? Deneyden sonra yapılan görüşmede, birçoğu kendi uyumlu cevaplarına inanmadıklarını ancak gülünç duruma düşmekten veya ayrıcalıklı olarak düşünölmekten korktukları için gruba birlikte hareket ettiklerini söylediler. Çok azı grubun cevaplarının doğru olduğuna gerçekten inandığını söyledi.

Görünüşte, insanlar iki ana sebepten dolayı uyum gösteriyor: gruba uymak (kuralsal etki) ve grubun kendilerinden daha iyi bilgilendirildiğine inandıkları için (bilgilendirici etki).⁷¹

Yeni bir çalışma bireyin sosyal çevresinin etkisinin bireyin hatırasını bile değiştirdiği Orwell'ci kavramı kanıtlıyor. Weizmann Bilim Enstitüsü'ndeki bir çalışma insanların hatıralarının hangi ölçüde sosyal manipölasyon yoluyla değiştirilebileceğini test etti. Weizmann Enstitüsü tarafından beyan edilen sonuç, "Weizmann Enstitüsündeki yeni araştırma ihtiyaç olan tek şeyin bir parça sosyal baskı olduğunu gösteriyor." Deney dört safhada gerçekleşti. Birincisi, gönüllüler bir film izledi. Üç gün sonra, film hakkındaki soruları cevapladıkları bir hatıra testine girdiler. Aynı zamanda cevapları konusunda ne kadar kendine güvenli oldukları soruldu.

Daha sonra bu teste beyin aktivitelerini gösteren fonksiyonel manyetik rezonans içinde tekrar girmeleri

için davet edildiler. Bu sefer, deneklere gruplarındaki sözüm ona verilmiş cevaplar verilir. Gönüllülerin önceden doğru ve kendilerine güvenilir bir biçimde cevap verdiği sorulara yanlış cevaplar eklenir. Bu “eklenmiş” yanlış cevapları gördükten sonra, katılımcılar %70 oranında yanlış cevap vererek gruba uyum sağladılar.

Ancak onlar sadece sosyal taleplere uyum mu sağlıyordu veya filmin hatıraları gerçekten de değişti mi? Bunu bulmak için, araştırmacılar katılımcıları testi tekrar almaları için davet etti. Bazı durumlarda katılımcılar orijinal doğru cevaplarına geri döndüler, ancak yaklaşık yarısı önceki oturumlarda verilen yanlış hatıralara güvendiklerini ortaya koyan bir biçimde yanlış cevaplarda kaldı.

MR sonuçlarının analizi beyin aktivitelerinin içinde sürekli yanlış hatıralarla sosyal uyumun geçici hataları arasında farklılıklar olduğunu gösterdi. Bilim insanları beynin sosyal ve hatıraları işleyen parçalarını bağlayan bir irtibat olduğunu düşünüyor: “...hatıra bankasına yüklenmeden önce onay vermesi (hatıralar) için O'nun ‘pul’una ihtiyaç olunabilir. Bu yüzden, sosyal takviye beyinlerimizde kuvvetli bir hatırayı yanlış olanla değiştirebilmek için tesir edebilir.”⁷²

“Birçok insan uyuma olan ihtiyacının farkında bile değil. Kendi fikirlerinin ve eğilimlerinin peşinden gittikleri, kendilerinin birey olduğunu, kendi düşünceleri sayesinde kendi görüşlerine vardıkları illüzyonu altında yaşıyorlar ve nedense çoğunluğun fikirleri kendi fikirleri olur.”

Eric’i Fromm, *Sevme Sanatı*⁷³

Toplumun insanların görüşlerini nasıl etkilediğini gözler önüne serdikten sonra hadi bu meseleyi pratik, eğitimsel bir açıdan inceleyelim. Kendi görüşlerimizin hatta fiziksel olarak beyinlerimizin üzerindeki medya etkisi, birçok kez belgelendi ve onaylandı. “Vahşi Video Oyunları ve Beyindeki Değişimler”⁷⁴, “Norveçli Satıcı Saldırganlığı Teşvik Eden Vahşi Oyunları Raflardan Çekti”⁷⁵ ve “Almanyadaki Toplu Katliam Satıcıyı Yetişkin Reytingli Oyunları Satmasını Durdurdu”⁷⁶ gibi başlıklar insanların vahşi ve agresif medyanın içindeki zarardan haberdar olduğunu gösterir. Dahası, tüm farkındalığımıza rağmen, medya bu rencide edecek imajları göstermekte ısrar ediyor ve sıklık derecesini ve belirginliğini artırıyor.

Şiddet uygulamalarına sahip medyanın gençler üzerindeki etkisini araştıran bir çalışma kısa dönem şiddet içeren medyaya maruz kalmanın fiziksel ve sözlü olarak şiddet davranışını ve şiddet düşüncesinin olasılığını artırdığını buldu.⁷⁷ Çocukluk döneminde şiddet içeren medyaya maruz kalmak uzun bir döneme yayıldığı zaman, etkisi de uzun zamanlı olur ve bu tür çocuklar şiddet içeren davranışa, suça ve istismara daha meyilli olur. Çalışma agresif medyayı izlemenin başlangıçta şiddete eğilimli olmayan çocuklarda bile etkili olduğunu buldu.

Genç zihinlerin şiddeti hangi miktarda özümseyeceğini anlamak için, Michigan Üniversitesi Sağlık Sisteminin yayınladığı “Televizyon ve Çocuk” adlı başlığı dikkate alabilirsiniz. ‘Ortalama bir Amerikalı çocuk 18 yaşına kadar Televizyonda 200,000 şiddet içeren davranış ve 16,000 cinayet görür.’⁷⁸ Eğer bu rakamlar korku vermiyorsa, 18 senede 6570 günün olduğunu,

yani ortalamada, bir çocuğun 18 yaşına kadar her gün 2,4 cinayet ve otuzdan daha fazla şiddet içeren davranışı izleyeceğini göz önüne alabilirsiniz.

“Bizim talep ettiğimiz nötr kalmak değildir, ama aslında birliktir, ortak güvencenin, karşılıklı sorumluluğun, karşılıklılığın birliği... Bu bizim gençlerin eğitimindeki çalışmamızın amacıdır ve hatta yetişkinlerin eğitiminde bile.”

Martin Buber, felsefeci ve eğitimci, Bir Ulus ve Bir Dünya⁷⁹

Özet olarak, çağdaş araştırma şunu ispatlamıştır “bugün sahip olduğun çevre yarınki sen olacaktır.” Çevremiz bizi insan olarak inşa eder ve çevremizin ürünü olduğumuz için, kendimizde uygulamaya koymak istediğimiz her değişim çevremizin içine asimile edilmelidir. Bu nedenle, karşılıklı sorumluluğun onaylandığı ve kayda değer olarak dikkate alındığı bir çevre inşa edersek, bu değer kendi gözümüzde de kayda değer olacaktır.

Hayata Geçirme: İnternet ve Toplu İletişim

Değerlerimizdeki değişimi başarmanın en çabuk ve kesin yolu düşünce kalıplarımızı şekillendiren anahtar unsurlar yoluyla olur – medya ve internet. Sosyal zihniyeti değiştirmek için, medyadaki söylevi değiştirmeliyiz. Yukarıda açıkladığımız gibi, eğer medya bize vermenin, paylaşmanın ve işbirliğinin iyi olduğunu söylerse, biz de bu şekilde düşüyoruz ve memnuniyetle bunu takip ederiz.

Ancak bugünün gerçekliğinde, egolarımız tavan yaptı, kişisel adlandırma ödüllendiriyor ve çıkarıcı

insanlara “İş bitiren” gibi lakaplar veriliyor. Bencil ve kaba olmayanların “ahmak” veya “güçsüz” olarak adlandırıldığını görmek şaşırtıcı değil. Bu tür negatif sosyal mesajların istilasıyla, Texas’ta her ilkokula polis memurlarının, yetişkinleri uzaklaştırmak için değil ama tehlikeli çocukları uzaklaştırmak için yerleştirilmesini görmek de şaşırtıcı değil ve hatta 6 yaşındaki çocuklar tutuklanıyor. Ve bu bir seferlik bir durum değil, sadece 2010 yılında sadece bir eyalette 300,000 çocuk tutuklandı.⁸⁰

TV gösterileri şiddet veya kişisel adlandırmayı öne çıkaran şovlar anlamına gelmemelidir. İçerisinde sosyal mesajları içeren eğlence üreten, yüksek kalitede bir TV üretmek mümkündür. Araştırmacı gazetecilik yolsuzluğu ortaya çıkarmakla kalmaz ama aynı zamanda birbirimize nasıl bağlı olduğumuzu ve nasıl sadece birlikte başarabileceğimizi gösterir. Medya bu tür kavramların uygulandığı toplumlar ve girişimleri sunabilir, New York Times dergisinde sunulan ilham verici öyküsüyle İspanya’nın Marinaleda şehri gibi, “Bir İspanyol Şehrinde Herkese Bir İş Var ve Kimseye İpotek Yok”⁸¹

Medya daha sonra bu tür çabaların hangi boyutta başarılı olduğunu, yaşamlarımızı hangi boyutta ve nasıl ilerlettiğini ve dünyanın diğer bölümlerinde bu tür girişimlerin uygulanabilir olduğunu tartışabilir.

Sonuç olarak toplum söyleminin değiştirilmesi gereklidir ve bu olduğunda insanlar kendi görüşlerini değiştirecekler ve medya da içeriğini bu toplum söylemine göre adapte edecektir. Ancak değişimin bilinçli bir çabayla başlaması şarttır çünkü mevcut medyadaki trend topluma yardım etme değil tam tersi topluma karşı bir tutum içindedir.

Ayrıca, sosyal bir değişim en yüksekten, en popüler Televizyon kanallarının en çok izlenen şovlarında başlamak zorunda değil. Birkaç gayretli insanın internet yoluyla desteklenecek bir sosyal hareket oluşturmak için birleşmeleri başarı için yeterlidir. Bu tamamen Wall Street İşgal hareketinin başlama biçimidir.

Facebook ve YouTube gibi Sosyal medya pazarı herkesin biraz olsun dürtü ve cesaret ile her fikri geliştirmesi ve toplumun yararına olan fikirlerin kritik bir ölçüye getirmek için gerekli sinyali yaratmasına izin verir. Aşağıda göreceğimiz üzere, hızlı, büyük ve belirleyici bir değişim için küçük, kararlı bir azınlığa ihtiyaç vardır.

Çeşitli medya pazarlarının yanı sıra, eski ve etkili ağızdan ağıza yöntemi de vardır. Fikirler en iyi şekilde basitçe onlar hakkında konuşularak yayılır. Evde, işte, dostlarla, canlı forumlarda ve sosyal ağlar yoluyla. İnsanlara neyin doğru olduğunu basitçe anlatarak onların düşünmesini sağlarsınız.

Kudüs'teki İbrani Üniversitesi Pazarlama Profesörü Renana Peres, ağızdan ağıza dolaşımının etkisini açıklar. "Bizler etkin gücüz, ağı oluştururan birimleriz." "Bugün yeni bir ürün pazara çıktığında, onun hakkında konuşmak diğer tüm pazarlama yöntemlerinden on kat daha fazla ürünün yayılmasını sağlar. Her pazarlamacı bunun en etkili yöntem olduğunu bilir, bu arkadaşlığın önsevisidir."⁸²

Benzer olarak, ağızdan ağıza pazarlama: Akıllı Firmalar İnsanları Nasıl Konuşturuyor,⁸³ Revize Edilmiş Bölüm kitabında, pazarlama danışmanı Andy Sernovitz şu şekilde yazar, "Hiçbir şey insanların hakkında konuşmamak için yardım almasını gerektirecek kadar

ilginç bir ürünü yenemez. Hiç bir şey müşterilerin sevdikleri bir işletmeye destek kararını kendilerinin vermesinden daha iyi değildir.”

Fikirlerin yayılmasının gizli bir yanı da vardır. İnsanların basitçe düşündüğünden daha uzağa ve geniş bir alana yayılabilir. 10 Eylül 2009 yılında, New York Times dergisi Clive Thompson tarafından yazılan “Arkadaşlarınız sizi şişman mı yapıyor?” adlı hikâyeyi yayınladı.⁸⁴ Bu hikâyede, Thompson Framingham, Massachusetts’te yapılan olağanüstü bir deneyi anlatır. Bu deneyde, 15,000 insanın yaşamlarının detayları belgelendi ve 50 sene boyunca periyodik olarak kayda alındı. Profesör Nikolas Kristakis ve James Fowler bilgileri analiz ettikten sonra birbirimizi her seviyede nasıl etkilediğimiz-fiziksel, duygusal ve zihinsel- ve fikirlerin nasıl bulaşıcı bir virüs gibi olabilecekleri ile ilgili şaşırtıcı bulgular. Bağlanmış: Sosyal Ağımızın Şaşırtıcı Gücü ve Yaşamlarımızı Nasıl Şekillendirdiği - Arkadaşımızın Arkadaşının Arkadaşı Hissettiğiniz, Düşündüğünüz ve Yaptığınız Her Şeyi Nasıl Etkiliyor adlı meşhur kitaplarında 5000 den fazla katılımcının arasında bir karşılıklı ilişki ağı olduğunu belirledi. Kristakis ve Fowler ağın içinde, insanların sadece sosyal meselelerden değil ama aynı zamanda fiziksel meselelerde de birbirlerini etkilediğini ve birbirlerinden etkilendiğini buldu.

Thomson “Framingham bilgisini inceleyerek, Kristakis ve Fowler ilk defa epidemiyolojideki potansiyel güçlü bir teori için sağlam bir temel bulduklarını söyler. İyi davranışlar -sigarayı bırakmak veya sağlıklı kalmak veya mutlu olmak gibi- arkadaştan arkadaşta bulaşıcı bir virüs gibi geçer. Alınan bilgiler ışığında, Framingham katılımcıları sosyalleşerek birbirlerinin sağlığını etkiledi.

Aynı şey kötü davranışlar için de geçerli. Arkadaşların bir araya gelmesi birbirilerine obezite, mutsuzluk ve sigara içmek gibi alışkanlıkları bulaştırmıştır. Sağlıklı kalmak görüldüğü gibi genlerinize ve yaptığınız diyete bağlı değil. Sağlıklı olmak, bir parça diğer sağlıklı insanlarla olan yakınlığın ürünüdür.⁸⁵

Daha da şaşırtıcısı araştırmacıların bu enfeksiyonların bağlantılar boyunca “atlamasını” keşfetmeleri oldu. İnsanlar birbirlerini hiç tanımasalar bile etkileyebiliyorlardı. Dahası, Kristakis ve Fowler bu etkilerin üç derece sonrasına kadar sıçradığına dair kanıt elde etti (arkadaşın, arkadaşının, arkadaşı) Thompson’un şu sözünde “Framingham sakinleri obez olduğu zaman, onu arkadaşlarının aşırı şişman olma olasılığı %57 oranında artıyordu. Daha şaşırtıcı olanı bu atlayarak geçilen bağlantılarda meydana geldi. Bir Framingham sakininin aşırı şişman olma olasılığı eğer arkadaşının arkadaşı aşırı şişman olmaya başlarsa %20 oranında artıyordu- bağlantı olan arkadaşı bir kilo bile almasa bile. Aslında, kişinin obezite riski eğer arkadaşının arkadaşının arkadaşı kilo alırsa %10 oranında artıyordu.”⁸⁶

Profesör Kristakisten alıntı yapan Thompson şöyle yazdı” Bir bakıma mutluluk gibi insan duygularını bufalonun damgalanmasını çalıştığımız yöntemle anlamaya başlayabiliriz. Tek bir bufaloya şu soruyu sormazsınız “Neden sola doğru koşuyorsun?” Bunun cevabı tüm sürünün sola doğru koşmasıdır.”⁸⁷

Sosyal yayılımda bireyin ağırlığını veya kalp durumunu gözlemlemekten çok daha fazlası vardır. Televizyonda yayınlanan bir röportajında, Profesör Kristakis sosyal yaşamlarımızın sosyal ağların kalitesi ve gücüne ve bu ağ damarlarında neyin aktığına bağlı

olduğunu açıkladı. Sözlerinde “sosyal ağlar kuruyoruz çünkü bağlanmış bir yaşamın yararları masrafından daha ağır basmaktadır. Eğer sana karşı her zaman öfkeliysem veya seni üzüyorsam benle olan bağı kesersin ve ağ dağılır. Bu yüzden iyi ve değerli şeylerin yayılması sosyal ağları sürdürmek ve beslemek için gereklidir. Benzer olarak, sosyal ağların sevgi, iyilik ve mutluluk ve özgecilik ve fikirler gibi iyi ve değerli şeyleri yayması gereklidir. Sosyal ağlar temel olarak iyilikle ilgilidir ve şu anda düşündüğüm şey ise dünyanın daha çok bağlanmaya ihtiyacı olmasıdır.”⁸⁸

Bilgi, Farkındalık ve İyileştirme

Karşılıklı sorumluluk değerini tabana ait aktiviteler yoluyla artırılmasına ek olarak, bunu “yukarıdan aşağıya” olacak şekilde toplum söyleminin içine aşılamanın yollarını bulmamız gerek. Bunu gerçekleştirmenin bir yolu evrimin yeni safhasını keşfeden uzmanları bu değerleri eğitim ve kültürel sistemlere geçirecek bir organizasyon şemsiyesi altına getirmektir.

Her yaş grubundan, etnik kökenden ve inançtan insanlarda yeni dünyanın farkındalığını başlatacak içeriğin üretilmesine gereksinim olacaktır. Normal bir iş gününün parçası olarak okullarda, üniversitelerde ve hatta iş te bile bunu öğretecek çalışma programları olmalıdır.

Fikirlerin ifade ediliş biçimi bugün müzisyenlerin ve film yapımcılarının fikirlerini ifade ettiği gibi her bir alandaki profesyonellere bırakılmalıdır. Her insan farklı türde medya, eğlence ve bilgi tüketir. İnsanlar zaten neyi izlemekten, neyi okumaktan ve nereye gitmekten zevk aldıklarını biliyor. Bazıları evde TV seyretmekten,

bazıları spor salonlarına gitmekten, bazıları ise barda takılmaktan hoşlanır. Bazıları TV'yi hiç sevmez ama internet yoluyla onun verdiği bilgiyi ve eğlenceyi tüketir. Bunların hepsi aynı kalabilir ancak değişmesi gereken şey bu tür vericilerin sundukları içeriklerinin türüdür.

Mevcut durumda, medya, birçoğunu tükettiğimiz farkında bile olmadığı zengin bir bilgi sunuyor. Onlar hakkında çok düşünmeden sadece zevk aldığımız için okur veya izleriz. Medyanın içinde, bununla beraber, fikirlerini ustaca zihinlerimize eken reklamcılar gibi insanlar vardır, bir firmanın diğerinden iyi olduğu veya pazardaki en yeni alet olmadan yaşamlarımızın “yaşam” olarak adlandırılmayacağı gibi. Bu fikirler yanlış olsa da, bunlar zihinlerimizin içine dalar ve reklamı olan maddeyi alarak zihinlerimize rahatlatana kadar düşüncelerimize sıkıntı verirler.

Şimdi, zihinlerimize hepimizin birbiriyle bağlantılı olduğunu ve başkalarını incitmenin aslında kendimizi incitmek demek olduğu fikrinin ekildiğinde ne olacağını bir düşünün. Tüm dünya şu sloganı takip etmiş olsa nasıl olurdu “Eğer sen iyi değilsen, işe yaramazsın.”

Ancak değişmesi gereken sadece medya değildir. Eğer okullarda “Bağlılık Dersleri” olsaydı, üniversitede “pratik birbirine bağlanmışlık” başlığı altında branş veya bireylere ve firma çalışanlarına “Çözüm odaklı iletişim ağı” koçluğu yapabiliseydiniz, yepyeni bir sosyal atmosfer, yeni bir bağlantı uğultusu ortaya çıkardı. Birkaç ay içinde insanlar kendi odaklı olmaya yeni samimi bir alternatifin çıktığını hissetmeye başlardı, az bir masrafla daha büyük değer sunan bir şeyin.

Her şey değişirdi. Diğerlerine emir vermek yerine, çalışanlarla ve okuldaki öğrencilerle bağlantı kurmanın yolu fikirleri paylaşmak olurdu. Okuldaki ve üniversitedeki kişisel sınavlar gereksiz olurdu çünkü bireyin becerisi neyi ne kadar ezberlediğine bağlı olmazdı. Tam tersine, kişinin değeri bağlandığı veya bilgi kanalları geliştirdiği seviyeyi yansıtırdu. Bu tür bir safhada, kişisel bir test gereksiz olurdu, bir grup ödevi değerlendirme yapılması için çok daha uygun bir yol olurdu.

Komünikasyonun diğer bir güçlü yöntemi ise aramızdaki karşılıklı sorumluluk nosyonunu gerçekleştirmek için katılımcıların hangi sistemlerin ve işleyişlerin yeniden inşa edilmesini birlikte enine boyuna incelemesidir. Bu tür görüşmeler insan ilişkilerinin tüm seviyelerinde yer alabilir: aileler içinde, toplumun tümünde, iş sektöründe, ulusal seviyede ve hatta uluslararası seviyede.

Bu görüşmeler evde, işte, şehrin merkezinde, canlı, TV’de, Parlamentoda veya Birleşmiş Milletler Genel merkezinde yapılabilir. Takip edilmesi gereken kurallar basit ve anlaşılır olmalıdır: problemleri karşılıklı sorumluluk ruhuyla çözmek. Bu gerçek bir iyileştirme işleyiştir, var olan tüm mekanizmaların işletim sistemlerinde bir gelişimdir - endüstri, ticaret, sağlık sistemi, finansal sektör ve hükümet.

İşte veya okuldaki değişiklere ek olarak, sosyal yaşamlarımız da değişecektir. Bağlanmışlık ve karşılıklı sorumluluk başarı ve mutluluğumuzun anahtarı olduğu zaman birbirimize olan bağlılığımızı memnuniyetle ilerleteceğiz. Bağlantılar sadece işte değil ama büyük ölçüde “görev dışı” saatlerimizde yapılacak. Bunun sonucunda, gezilere katılmak, sosyalleşmek, oynamak daha popüler

olacaktır çünkü bunlar eğlence değerlerinden öte kişinin tüm yaşamına olan bir katkı olarak kabul edilecektir.

İşte, atmosfer çok daha sosyal olurdu çünkü sosyalleşmek kişisel ve profesyonel bir araç haline gelirdi. Dahası, karşılıklı bağımlılığımıza olan takdir ve pozitif sosyal bağlantının önemi işteki haksız ve taraflı frekans azaltırdı. Kristakis'in yukarıdaki sözünde belirttiği gibi, "Eğer size karşı her zaman öfkeliysem veya sizi mutsuz ediyorsam, benle olan bağlantınızı kesersiniz ve ağ dağılır." Bu kişinin bireysel ve profesyonel ilerleyişine zarar verici olurdu.

Temel kavram basit: Hepimiz birbirimize bağlıyız, bu yüzden birbirimize bağımlıyız. Bu nedenle, problemlerimizi her birinin bir diğerinin iyiliğinden sorumlu olduğu karşılıklı sorumluluk ruhunda çözmek zorundayız.

Eğer, örnek olarak, bir firma işletme performansını iletmeye karar verdiğinde işletme birbirine bağlanmış bir dünyadaki "bir işletmede" olması gerektiği gibi çalışmaları ve düşünceleri için karşılıklı sorumluluk koçuna çalışanlarını eğitmesini ister. Sonuçlar insanlar arası ilişkilerin artması, firma içinde daha iyi bir bilgi akışı, tüm seviyelerde daha yüksek bir seviyede güven ve ürünlerin biçimlendirilmesi ve üretilmesi safhalarında daha iyi bir denetim ve bu sayede daha iyi ürünler ve müşteri ilişkilerini geliştirmek olurdu.

Aslında, problemler basit bir sebep için ortaya çıkar: birbirimizden ayrıldık ve yabancılaştık. Problemler ilişkilerimizi ayrılıktan bütünlüğe doğru geliştirmemiz ihtiyacına işaret etmektedir. Dolayısıyla, hastalıklarımızdaki kötü ilişkilerdir ve tedavisi karşılıklı sorumlulukta yatar.

İş ve Eğitim

“Bilim her zaman kahve molasından daha iyi bir iletişim sistemiyle gelmeyebilir.”

Earl Wilson

İnsan toplumunda iyi ilişkileri geliştirmek ihtiyacı yükselişe geçen küresel işsizlikle bile başa çıkmamız için bize yardımcı olacaktır. Ekonomik İşbirliği ve Gelişim Organizasyonunun merkezleri ve Uluslararası İş Organizasyonu yakın zamanda “İşsizlerin sayısı dünya çapında 200 milyon civarında, Büyük Resesyonun en derin zamanındaki rakamlara yakın” açıklamasında bulundu.⁸⁹ G20 ülkelerinde bile, uyarı devam ediyor, “Analiz... 2012 sonlarında G20 ülkelerinde 40 milyon açığa neden olacak işsizliğin artacağını ve 2015 yılında bu açığın daha da genişleyeceğini ifade eder.”

Huffington Post’a göre, “İspanya’nın işsizlik oranı 2011 ilk çeyreğinde 4,9 milyon işsizle yeni bir Avrupa Bölgesi rekor oranı olan %21,3’e yükseldi.”⁹⁰ Ve Amerika İş İstatistikleri Bürosu Amerika’daki işsizlik oranının 1,3 milyonu işsiz insanla birlikte %8,6 olduğunu rapor etti.⁹¹

Ancak, en çok endişe veren ve sosyal olarak en değişken olan Avrupa Bölgesindeki gençlerdeki işsizlik oranıdır, özellikle İspanya, Yunanistan ve Amerika’da. Feliz Salmon’un Reuters ajansı 22 Aralık 2011 tarihli raporunda, “İspanya ve Yunanistan gençler arasındaki işsizlik oranında inanılmaz bir rakam olan %50 oranına yaklaşıyor ve İrlanda’da buna dâhil... Krizden bu yana gençler arasındaki işsizlik oranının %10’lu seviyelerden %30’lu seviyelerin üzerine doğru yükseldiği izlenilmektedir.”⁹²

Amerika'ya göre hikâye devam etmektedir, “Burada not alacağımız şey gerçek seviye değildir, gençler arasındaki işsizlik şimdi %18,1 oranında ve siyahlar için bu oran %31 ve dahası bu oran 2007 yılında %10 iken 2010 yılında %18’in üzerinde keskin bir yükselişle artmıştır”

Rapor açıkça ifade etmeden, manası çok net olan zalim bir karşılaştırma yapmıştır. “Amerika tam anlamıyla Orta Doğuda Arap Baharına neden olan seviyelerde gezinmektedir. Mısır ve Tunus’tan düşüğüz ancak Fas ve Suriye’den yükseğiz.”

Gençler yaşamlarının en iyi yıllarını ve en iyi kaynaklarını artık var olmayan bir dünya için harcadıklarını hissetmektedir. Bu değerlendirme sadece bir his değildir. Profesör Ulrich Beck, İşin Cesur Yeni Dünyası kitabında, Avrupa’nın önde gelen sosyologlarından biri şöyle bir açıklamada bulunuyor “Akıllı teknolojiler tarafından yerlerinden olan insanlar çoğaldıkça iş toplumu bir sona doğru ilerliyor.”⁹³

Krizler isteyelim veya istemeyelim gereksiz sanayilerde azalmaya ve dünya popülasyonun çoğunun iş piyasasında gerekli olmayışına yol açacaktır. Oysaki eğer insanlar şu anda çalışmıyorsa ve gelecekte çalışmayacaksa ne yapmalılar? Nasıl yaşayacaklar? Ve eğer devlet ve bazı yerler tarafından tedarik edilirlse aylıklık bütün gün kendilerini zihinsel ve duygusal olarak tahrip etmez mi? Bu durum herhangi bir toplum için bir patlama durumuna, kalıcı huzursuzluğa, düzensizliğe ve suça neden olabilir.

Aylaklığa dair çözüm insanları yeniden okula göndermek olacaktır. Ancak bu yeniden lisede olmak

veya üniversite de ya da bildiğimiz her tür yetişkin eğitimi bile değil. “Birbirine bağlı bir dünyanın vatandaşları için küresel bir okul” olacak. O okuldaki çalışmalar herhangi bir bedele tabi olmayacaktır. Nitekim üniversite öğrencilerinin bilgeliği ve bağış alması gibi aksine okul katılımcılarına bir bilgelik sunacak. Devlet bağışları kamu hizmeti iş gücünü keserek temin edeceği parayla sağlayacak, çünkü devlet için işsizlik insanların gizli işsizlikte kalmasından daha az masraflıdır.

Bağlılığımızın artan farkındalığı “sahip olanların” sahip oldukları bazı şeyleri “sahip olmayanlarla” paylaşmalarını kolaylaştıracak bir atmosfer yaratacaktır. Vergideki bir düzenleme sofistike muhasebe yollarıyla zengin bunlardan kaçmasındansa basitçe sadece gerçek vergileri toplama formunda muhtemeldir. Toplumdaki büyük çoğunluk bağımlılığımızı ve dayanışmamızı tanımlarken ve dolayısıyla yaşamayı dilerken yine bütün değişimler gönüllüce olmalıdır.

Paylaşmak para formunda olmak zorunda değil: daha az varlıklıya yardım etmek için kiralanacak ucuz evler sunmak, kar marjlarını daraltmak ve kişinin topluma desteğini gösterebileceği diğer unsurlar yoluyla kendini ortaya koyabilir.

İşsizliğin faydalarının değil ama Küresel Okuldaki katılım için ödemenin bir bağış olarak düşünülmesinin nedeni bağışlar öyle değil iken işsizliğin negatif bir sosyal etiket taşıyabilmesidir. Bu yeni okuldaki öğrencilerin orada olmaktan güven ve gurur bile duyması çok önemlidir. Bu durum onları eğitilme kavramına daha alıcı kılacaktır.

Küresel okulda insanlar birbirine bağlı bir dünyada, kendilerini nasıl yönlendireceklerini öğrenecektir. Öncesinde bu kitapta tartışıldığı gibi evrimin gelişimi hakkında, insan toplumunun buna dair yönelim zorunluluğunu, bundan gelecek faydaları ve ertelemekten gelecek zararları öğrenecekler. İnsanlar iletişimin değerini, iletişime dair yeni yolları ve diğer bağımlı bir dünyada fonksiyonel olmak için gerekli diğer bilgiyi öğrenecekler: sosyal dayanışma, diğerlerini düşünmek ve çevreyi korumak.

Çünkü insanlar daha fazla özgür zamana sahip olacak. Bunu yeni yeteneklerini öğrenebilmek için kullanabilecekler. Bu yetenekler okul ile terbiye edilecek fakat bunun dışında da insanlara bir iş araştırırken daha fazla opsiyonlar vererek yararlı olacak -yeni insanlarla sosyalleşme fırsatları olarak veya topluma yeni yolları dâhil etme yolları açarak. Çünkü insanların geçimi ürünleri satma yeteneklerine bağlı olmayacak. Gerçekten gerekli ve yararlı olanın gelişimine bağlı olacaktır. İnsanları daha fazla harcamaya yönlendirmeye niyetli veya modası geçmiş ürünlerdense nihai noktayı inşa edecek ürünler üretecekler.

İnsanların bugün sosyalleşmek için zamanları var. Okula veya işe dâhil olacaklar. Fakat orada bugün olduğundan daha fazla boş zamana sahip olacaklar ve insanlar daha önce tartışıldığı gibi bunu sosyalleşmek için kullanacak. Sosyalleşmenin kendisi bir hedef olmayacak fakat daha fazla dost edinerek (Facebook arkadaşlıkları değil, gerçek arkadaşlıklar) zenginleşmek, öğrenmek, bilginin yeni diyarlarına doğru yeni kavrayışlar, yeni düşünce derinlikleri kazanma veya basitçe kişisel güveni geliştirme fırsatı anlamına gelir.

Şu andaki hayatımızdan bir kaç yıl ötesine bakmak çok farklı olacaktır. Bugün insanlar öyle stresliler ki nefes almak için bile zar zor zamanları var. Her bir turla her bir dönüşle sürekli bir fare yarışını yaşıyoruz. Fakat sanayi uzlaştığı ve bizlerin uzun saatler boyunca çalışmasına gerek olmadığı zaman kendi ilgi alanlarımıza ve sosyal bağlarımıza ayırmak için daha çok vaktimiz olacak. Bu o durumda mutluluğun gerçek gelişimini deneyimleyeceğimiz şeydir.

New York Times'daki köşesinde Dünya Düzdür: Yirmi birinci Yüzyılın Özeti'nin yazarı Thomas Friedman, Paul Gilding'in kitabı Büyük Bozulma: Neden İklim Krizleri Alış Verişin ve Yeni Bir Dünyanın Doğuşunu Getirecek hakkında konuşur.⁹⁴ Friedman, Gilding'in "Eğer büyüttüğümüzden daha çok ağaç kesersek ağaçları tüketiriz." deyişine not düşüyor. Yakında olmasından korkulan büyük yıkılışın izleminin bizi etkilediğini yazıyor, Gilding şöyle yazıyor, "Kendi tepkimiz sanki bir savaştaymışız gibi hareket ederek oransal biçimde dramatik olacaktır. Sadece bir kaç on yılda enerji ve ulaştırma sektörleri dâhil ekonomimizi tümüyle dönüştürerek bugün hayal bile demeyeceğimiz bir çap ve hızda tümüyle değişeceğiz."

Friedman, Gilding'e bağlı olarak tüketim anlayışlı gelişim modelimizin kırıldığını ve daha az çalışma ve daha az sahip olmaya dayanan daha mutlu bir büyüme modeline yol almamız gerektiğini idrak edeceğimizi söylüyor. "Kaç insan ölüm döşeginde yatar ve şöyle der, 'daha çok çalışarak daha fazla hisse senedine sahip olmayı dilerdim' ve kaç tanesi, 'top oynamaya giderdim, çocuklarıma kitaplar okumayı, yürüyüşler yapmayı dilerdim?' Bunu yapmak için insanların daha az işle, hayattan daha fazla keyif alması temeline dayanan bir gelişme modeline ihtiyacı vardır."

Eğitimin İlkeleri

“Dünyayı inşa etmek eğitimi tamir etmek anlamına gelir.”⁹⁵

Janusz Korczak, eğitimci

Şu ana kadar genelde yetişkin bir toplum hakkında ve bilhassa yetişkin eğitimi hakkında konuştuk. Oysaki uzun vadede kendi geleceğimiz, çocuklarımızı nasıl eğittiğimize bağlıdır kendimizi değil. Bu sebeple yeni dünyada çocukların eğitiminde artık bazı kaidelerle tanışmak doğru görünmektedir.

İlk ve en önemlisi okuldur. Yeni dünyada okulun amacı bilgiyi sadece bir çocuk sınavdan geçer gibi zihnine zorla yerleştirmek değildir. Okul çocukların insan olarak yetişmesine olmasına önem vermeli, ya da dahası insanca yetişmesine. Çocuklar yetişkin olarak yaşayacakları nazik bir dünya hakkında eğitilmelidir. Bağlantılı ve ortak sorumlulukların esnek ilişkilerini inşa etmelerine ilham vereceğimiz, iletişimci insanlar olmaları sağlanacak araçlar verilmelidir.

Bu okulda ve evde çok önemli prososyal bir çevreyi inşa ederek başarılacak. Sınıflarında nasıl en iyi olacaklarına terbiye edilmek yerine, atmosferin dostluk ve eşitlik olduğu bir yerde, bütün çocukların bir diğerine bağlı olacağı bir toplumu nasıl inşa edeceklerine terbiye edilmeliler. Örnek olarak, ayrı sıralarda oturmak yerine daireler şeklinde yerleştirilmiş biçimde oturarak başlayabilirler. Bu çalışma formunun sunduklarına dair algıyı ve bunun ne kadar güçlü oluşunu açığa çıkaran oyunlarla terbiye edilebilirler.

Bireysel öğrenime kıyasla sosyal öğrenim kavramı daha teorik bir nosyon değildir. Bu durum, kişinin uzun vadede belirgin faydalarına rağmen nasıl bu kadar ilgisiz olduğunu merak etmesi gereken bir noktaya doğru tekrarlanmış başarıya sahip olarak sayısız defalar denenmiştir.

“Bir Eğitimsel Başarı Hikâyesi: Sosyal Dayanışma Teorisi ve Kooperatif Öğrenme,” Minnesota Üniversitesi profesörleri, David W. Johnson ve Roger T. Johnson sosyal dayanışma teorisi için zorlayıcı bir olayı sunarlar. Kendi kelimeleri ile “1.200’den fazla araştırma çalışması geçen 11 yılda işbirlikçi, yarışmacı ve bireyselci çabalarla” gerçekleşmiştir.⁹⁶

Johnson ve Johnson işbirlikçi öğrenmenin etkinliğini genel olarak bireysel ve rekabetçi öğrenme ile kıyasladı. Sonuçlar tek bir anlama sahipti. Bireysel yükümlülük ve kişisel sorumluluk terimleri kapsamında grup üyelerini birbirlerine bağlayan “pozitif dayanışmanın (a) birinin işinin bir parçasını tamamlamama ve (b) diğer grup üyelerinin işini tesis etme sorumluluğu hissiyatı olduğu sonucuna vardılar. Dahası kişinin performansı ortakların sonuçlarını etkilediği zaman, kişi ortakların iyiliğine dair sorumluluğunu onlar için olabildiğince derinden hissetmektedir.”⁹⁷

Diğer bir deyişle pozitif dayanışma bireyselcileri, aşırı bireyselciliğin narsizm seviyesine ulaştığı mevcut durumun tümüyle karşısında olan özenli ve dayanışmacı insanlara dönüştürmektedir.

Dayanışmanın faydalarını göstermek için araştırmacılar birbirleri ile yarışanlara karşı birbirleri ile dayanışma içinde olanların başarısını ölçtüler.

“Dayanışma için de olan kişinin ortalaması rekabetçi veya bireyselci durumlar içinde olanlardan üçte iki daha iyi idi.”⁹⁸

Ortalama üstünde olan böylesi bir standart sapmanın anlamını anlamak için şunu düşünürsek, eğer bir çocuk D-ortalamalı bir öğrenci ise onun dereceleri dayanışma ile A+ gibi parmak ısırtacak ortalamaya fırlayacaktır. Ayrıca “yarışmacı ve bireyselci çabalarla kıyaslandığında dayanışmanın daha uzun vadeli bir hatırlamayı, daha yüksek motivasyonu ve başarı umutlarını, daha yaratıcı düşünceleri ve okul bazında daha pozitif durumları yükseltme eğilimde olduğunu” belirttiler.⁹⁹

Dayanışmacı öğrenimde öğretmenin rolü materyali dikte etmek değil bunun ötesinde öğrenciye rehber olmaktır. Büyüyen bir dostluk gibi öğrenciyi fark etmelidir. Öğretmenler ve öğrenciler birlikte eşit yükseklikteki bir çember içinde oturmalı, eşitler olarak tartışmalı. Burada üstünlük ve kontrol derin bir kavrayış ve grubun çabaları boyunca öğrencilerin kendileri için olayları keşfetmelerine yardımcı olacak mahir bir rehberlikle mümkün olacaktır.

Çocuklar onların erdemleri ve eşsizliğinden dolayı görüşleri bir başkasına saygı duyarak paylaşmayı, tartışmayı ve müzakere etmeyi öğrenir. Bu durum her birinin kendi düşüncelerini özgürce ifade etmesi ve özel vasıflarını açığa çıkarmasına izin verir. Bu yolla çocuklar dünya görüşlerini genişletir ve yeni fikirleri ve perspektifleri özümserler.

Bu öğrenme modunu tekrar ederek çocuklar sahip oldukları bütün bilgi ve gücü onlara bahşeden şey olarak, en büyük değerleri olarak aralarındaki bağı takdir etmeyi

öğrenir. Bir diğeri ile birlikte olmaya başarmanın keyfini sürmeye başlarlar. Her bir kişinin değeri sadece bireysel mükemmelliği ile değil, grubun başarısına dair katkısı ile ölçülür.

Öğrenci grupları göreceli olarak küçük olacaktır ve her gruba onlardan iki ya da üç yaş daha büyük bir veya iki öğrenci dâhil edilecektir. Bu büyük öğrenciler birer eğitmen gibi hizmet edecekler. Bir çocuğun doğal eğilimi yetişkinlere öykünmekten ziyade daha ileri yaşlı çocuklara öykünmek olduğundan bu çocuk eğitmenler, öğrenciler doğal olarak onları taklit etmeye çalışacağından gerçekten en iyi öğretmenler olacaklardır. Kazanacak daha çok şeyi maddeye ve kendilerine dair daha derin bir anlayış ve topluma katkı sunma ve onayını kazanma fırsatı olan yaşlı büyük çocuklar.

Çocukları disipline etmek günümüz okullarından çok farklı biçimde ele alınacaktır. Bir kabahat durumu olduğu zaman çocuklar kendileri, yetişkinler ve profesyoneller ile birlikte bu durumun üstesinden nasıl geleceklerine karar verecekler. Çocuklara yapıcı düşünceye sahip olmak ve küçük kriz anlarını analiz etmenin böyle düşünmeyi öğrenmek için de en büyük fırsatlar olduğu öğretilmeli. Eğer bir çocuk yanlış davranırsa sınıf bir araya gelecek ve bunun hakkında ne yapılması gerektiği ve bunun yeniden olmasının nasıl önleneceği tartışılacak.

Tartışma teorik bir süreç olamaz. Çocuklar (tartışan biri değil) durumu taklit edecekler ve nasıl hissettiklerini, onları yaptıkları davranışa doğru çeken şeyi ve olayla ilişkili diğer her bilgiyi sınıfa rapor edecekler. Bütün çocukların parçası olduğu bir grupla istişare gerçekleştirecekler, bu yüzden bir karara ulaşıldığı zaman bütün çocuklar gerçekten adeta konuda yer alan bütün

parçalar gibi olmayı deneyimlemiş olacaklar. Böylece çok daha anlayışlı ve sevecen bir biçimde bir karara varabilirler.

Böylesi istişareler çocuklara meseleleri farklı açılardan düşünmeyi, bunun iyi bir şey olduğunu ve aynı mesele hakkında pek çok görüşe sahip olabilmeyi öğretir. Dahası tekrar edilen benzeşim ve farklı bakış açılarından gelen fikirlerin sorgulanması yoluyla çocuklar kendi fikirlerini değiştirmeyi beklemeyi, pişmanlıklara sahip olmayı, hatalarını kabule etmeyi ve kendi görüşlerindense arkadaşlarının görüşlerini onaylayabilmeyi öğrenecektir.

Haftada en az bir defa, çocuklar içinde yaşadıkları dünyayı yakından görmelerine yardım edecek turlara ve dış gezilere katılacaklardır. Tavsiye edilen geziler genel olarak görmek değil; bankalar, polis karakolları, her çeşit müze, fabrikalar ve mahkemeler gibi öğrenmeye dönük yerleri içerecektir.

Her tür gezi ziyaret edecekleri yer hakkında, belki de zaten bildikleri, o yerin yaşamlarındaki rolü ve bu rolü nasıl iyi bir biçimde sürdürdüğü hakkında açıklamalarla sürdürülecek. Çocuklar o yerin topluma olan katkısını, ne tür insanların çalıştığını ve orada çalışmak için ne tür bir eğitime ihtiyaç olduğunu tartışacaklar. Turdan sonra çocuklar tartışacak ve tecrübelerini ve geziden çıkan dersleri paylaşacaklar, böylece bir başkasının bakış açısıyla zenginleşecekler.

Bu turlar ve geziler yoluyla çocuklar yönetmenin göstermeyi istediği perspektif yoluyla etkilendikleri TV’de gördüklerinden çok daha kişisel bir tarzda dünyayı tanıma noktasına gelecekler, ziyaret ettikleri yeri

öğrenmenin ötesinde yaşamlarını etkileyen unsurları bilerek insan toplumunu birbirine bağlayan ağı ilk elden hissetmeye başlayacaklar.

Farklı yerleri göstermek yaşamlarındaki fonksiyonlarını, yaşamlarını etkileyen diğer yerlere dair bağlantıları, tecrübeleri yoluyla dünyanın bağlı ve bütünleşik olduğunu öğreneceklerdir. Bu bilgi bir çocuğun okul sonrası yaşamına dair güven ve hazırlığı için hayatidir.

Bir başka öğrenme şekli video kameradır. Bütün derslerin istişareler ve grup çalışmaları-videoya kaydedilmesi tavsiye edilir. Çocuklar çabucak kameranın varlığına alışkın hale gelir ve doğal davranırlar. Bu durum onların özel dikkat gerektiren olayları yeniden oynatarak kendilerini bir başka açıdan görmelerini sağlar. Duruma videoda bakarak grup olarak nasıl çalıştıklarını ve bir başkası ile olan ilişkilerini daha net biçimde analiz edebilirler. Dolayısıyla kendilerini ve diğerleri ile olan ilişkilerini değerlendirebilir ve nerede başarılı ve nerede gelişme kaydetmeleri gerekiyor görebilirler.¹⁰⁰

Birlikte Değişime Zorlamak

“Bizler yabancı değiliz, bizler ortak bir yazgıyla bağlıyız. Ve bu türbülans zamanları bizi birbirimize daha da bağlamalı.”

*Christine Lagarde, Direktör, Uluslararası Para Fonu*¹⁰¹

Hem yetişkin hem de çocuk toplumundaki şu ana kadar açıkladığımız tüm değişimler yaşamlarımızdaki her parçayı etkileyecektir, iş, aile, arkadaşlar, okul, yargı

sistemi, kişiler arası ilişkilerimiz, uluslararası ilişkiler, ticari ilişkiler ve daha fazlası.

İlginç biçimde bu dönüşümü harekete geçirmek için göreceli olarak küçük bir insan topluluğu hariç toplumun tamamına ihtiyacımız yok. Prestijli Rensselaer Politeknik Enstitüsü (RPE)'deki bilim insanları popülasyonun sadece yüzde 10'nun bir kanaat veya inanış paylaştığı zaman toplumun kalanının buna uyum gösterdiğini keşfetti. Matematiksel olarak yüzde 10'un altında olması kabulünde etki nadiren fark edilebilirdir fakat yüzde 10 sınırı bir kez aşılsa çalı yangını gibi genişler.¹⁰²

Genel olarak interneti ve bilhassa sosyal ağları düşünerek, fikirlerin hızlı yayılımı hepimizin geleceği için bütün farklılıkların üzerindeki bağlanma ihtiyacı hakkında konuşmaya başlamamıza ve mümkün olduğunca çok insanın bu anlayışta uyanmasına yeterlidir. RPE' deki bilim insanları “bu ülkelerde, on yıllardan beri gücün sahibi olan diktatörler aniden birkaç haftada devrildiler”, diyerek Tunus ve Mısır'ı böylesi bir süreç için örnek olarak verdiler.

Bunun hakkında düşündüğünüzde şu anda sahip olduğumuz; daha güvenli, daha dost canlısı bir dünya isteyen yüzde 10'dan daha fazlası mevcut, bu yüzden bunu aklına koyan, değişimi teşvik eden yüzde 10'luk popülasyon ilk bakışta görünenden daha yüksektir.

Christakis ve Fowler'ın gösterdiği gibi bizler bütünüyle gizli bir bağla bağlıyız, aynı yol üstünde duran herkesi birleştirecek bir kartopunu hareket ettirebiliriz. Ve ortak sorumluluk bir kez tesis edildiğinde bunun pozitif sonuçları bizi bunu devam ettirmeye yönlendirecektir.

Yaşamlarımızı Seferber Etmek

Ortak sorumluluk karşılıkları birbirine bağlayarak büyüyen bir küre gibidir. Gerçek, aslında her durumda farklıdır. Düşüncelerimizde, alışkanlıklarımızda, karakterlerimizde ve bedenlerimizde. Fakat aynı zamanda realitenin bizi biraraya getirmeye ve birlikte çalışmaya ittiğini anlıyoruz. Ortak sorumluluğun hayatın temel kuralı olduğunu, bu kavramı sadece entelektüel düzeyde değil, bunun bizi günlük yaşamlarımızda uygulamaya zorlayacak bir mesaj olduğunu tasarlayan bir toplum... İyi bir reklamın yeni bir ürün veya hizmet etrafında bir zil sesi yaratarak bizi bunu satın almaya zorlaması gibi, ortak sorumluluk etrafında bir zil sesi yaratmak, bizim buna sahip olmak zorunda olduğumuzu ve bu yolun yaşanması gereken yol olduğunu hissettirecektir.

Toplumun evrensel düşünce ile sistematik ve ahenkli inşası bizim dünyanın esaslı bir algısını geliştirmemizi sağlar. “Benim” ve “onların” yerine realiteyi “biz” veya “bize” olarak algılayacağız. Kişisel olarak mutlu oluşu isteyişten toplumun geneli için mutlu oluşu isteyişe doğru değişeceğiz. Bakış açımız kişiselden kolektife doğru genişleyecek ve bizim içimizde yeni erdemler belirecektir.

Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi böylesi bir toplumu inşa etme süreci bizim yazgımıza erişmemize yardım edecektir. Ortak sorumluluğun tanıtım kampanyası, evrim süreci ile aynı hatta olan küresel desteği kazanmaya bağlıdır.

“Dostunu kendin gibi sev.’ Bu üç kelime ile insan, medeniyetin ebedi kuralını tesis etmiştir. ...Bu diğer insanlara zarar vermekten kaçınmak için yeterli değildir; insan ilişkileri ortak bir kader etrafında temellendirilmeli, ortak yardım üzerinde.”¹⁰³

David Ben Gurion

BÖLÜM 5

Sosyal Adalet

“Batı sadece büyümeye değil ama kritik bir şekilde daha üst bir sosyal adalet gerektiren çok kapsamlı bir büyümeye meydan okuyor,”

Mohamed A. El- Erian, PIMCO'nun CEO'su ve Pazarlar Çöktüğü Zaman kitabının yazarı.¹⁰⁴

2011'in küresel sosyal tedirginliği ciddi bir meydan okumayı gözler önüne serdi. Bir açıdan herkes için nezih bir yaşam standardı anlaşılabilir. Diğer taraftan hükümetler eğer sürdürülebilir bir ekonomi devam ettirecekler ise bütçelerini kesintiye uğratamazlar. Dünyanın çıkışa dair bir işaretin olmadığı derin bir ekonomik krizde olduğu günlerde, pek çok ülke yakın bir iflas tehlikesinde iken, zaten açık veren bütçeleri yükseltmek sorumsuzluk olur. Oysaki insanlar sosyal adalet talep ediyor ve haklılar da. Öyleyse hükümetler ne yapmalı?

Öncelikle Einstein'ın, “Karşılaştığımız en büyük sorunlar, onları yaratmaya alıştığımız aynı düşünce seviyesinde çözülemez olanlardır” değişimini aklımızda tutmamız önemlidir.¹⁰⁵

İsrail'deki Deutsche Bank delegasyonunun CEO'su Boaz Schwartz İsrail Finans gazetesi Globes tarafından tertip edilen özel bir panelde, “Şahit olduğumuz yoğun sosyal duyguları küçümsememeliyiz. Bu duygular gelecek yıllara dair engin yansımalara sahiptir. Bizler bir sosyal kavramlar, eşit gelir paylaşımı ve farklı fiyatlandırma dünyasına hazırlanmalıyız... Dolayısıyla kendilerini ayarlamayı başaramayacak ülkeler kendilerini bir zor bir noktada bulacaklar; ekonomileri acı çekecektir.”¹⁰⁶

Parasal ilişkilere “dönüştürülmüş” olan ekonominin birbirimizle olan ilişkilerimizin doğasını yansıttığını da

aklımızda tutmak zorundayız. Bunun temelinde toplum ve sosyoekonomik ideolojideki kaynakların ayrımı sosyal değerlerden ve üyeleri arasındaki ilişkilerden türer. Bu durum ekonominin Doğa'nın bir kuralı olmayışının veya fizik ya da kimya gibi zahmetli bir bilim olmayışının sebebidir.

Bu bağlamda ekonomi dalında Nobel ödülü sahibi Joseph Stiglitz, 2011'de İktisadi Bilimlerde Lindau Nobel Adayı Toplantısında, konferansının başlangıcında: “Her bilimin denemesi öngörüdür. Ve eğer küresel finansal krizin veya yolunda devam ettiğimiz şeyin titreşiminin önemli olduğu bir şeyi tahmin edemezsiniz, aşikâr biçimde sizin modelinizde ki bir şey yanlış demektir.”¹⁰⁷

Keza İsrail Bankası Başkanı ve Uluslararası Para Fonu yardımcı direktörü Stanley Fisher CBNC'nin Baş Ekonomi Raportörü Steve Liesman ile olan söyleşisinde şöyle söyledi: “Bizler çok zor bir bölgedeyiz. Bu ders kitaplarının beş yıl önce olmamızı umduğu yer değil. ... aşırı ve de ders kitaplarının bu durumlarda ne yapılacağına emin olamadığı koşullar altında yürüyoruz.”¹⁰⁸

Bir önceki bölümde belirtilen sosyal, iletişimsel ve eğitimsel değişimlere doğru hareket ettiğimiz zaman sosyal kaygı üstünde temellenen ve yeni dünyanın kuralları ile senkronize olan kapsayıcı, yeni bir ekonomi türünü inşa etmeye başlayabileceğiz. Karar alma süreçleri ve yürütmesi, sosyoekonomik sistemin yapısı karar-alıcılar ve bu kararları taşıyanlar arasındaki bağlantılar ortak sorumluluğun algısı ile şekillenecektir.

Diğer bir deyişle yeni dünyada yaşam eğitimi için sürdürülebilir varlığımızı garanti altına alacak operasyonların doğru sırası ortak sorumluluk ihtiyacı

açıklaması ile başlar. Sosyal ve ekonomik sistemler yeniden tanımlanacak ve bu ihtiyaç temelinde yeniden inşa edilecektir.

Bu arada bu tanımlar sağlanana ve yeniden tesis sürecine kadar bizler tüm katılımcıların eşit statüde olduğu temel yuvarlak-masa tartışmaları yapmak zorundayız.

Yuvarlak-masa tartışmaları yoluyla bu fikir birlikteliğini nasıl başaracağımızı detaylandıracağız. Fakat öncelikle böylesi bir sermaye bölümlendirmesinin iyi olmamızı güvenceye almak için yeterli olmayacağını not etmek önemlidir. Diğerlerinin iyi olma kaygısı bizleri bütün insanlara saygılı bir yaşam tesis etmenin minimum bir yeteneğine sahip olunmasını dikte eder. Bu fonlar kişisel finasta (ev ekonomisi) eğitim yoluyla bizim toplumun iyileşme süreciyle devam edebilmemizi sağlayacaktır.

Fikir Birliği Sağlamak

Toplumun tüm kesimlerinden temsilciler yuvarlak bir masa etrafında toplanmalıdır. Sorumluluğun yakıcı ağırlığına sahip olacaklar, insanlık ailesinin liderleri gibi çalışarak. Tüm insanlığın tek bir aile olduğu algısı olmaksızın masadaki temsilciler doğru kararlara varmakta başarılı olamazlar.

İstişarelerde başarı için bir başka gerekli koşul şeffaflık olacaktır. Bütün görüşmeler, çekişmeler, tartışmalar ve zor karar-alım süreçleri canlı yayınlanmalıdır. Her şeyin örtüsü tüm dünyanın gözleri önünde kaldırılmalıdır. Bir biçimde bu yeni bir realite şovu olacak fakat sonuçlarının her birimizi, insanlık ailesinin tüm fertlerini etkileyeceği

bir şov. Bir realite şov gibi izleyiciler son kararlarda söz sahibi olacaklardır.

Gerçek realite şovda izleyiciler, hepimiz masada yer sahibi olacağız. İnsanlar önceliklerine karar vermek zorunda kalacak. Bu herkesin katılımının ve dâhil oluşunun gerekli olduğu genişletilmiş bir süreç olacak. Net biçimde ifade edersek bu basit bir talim olmayacak, çünkü eşeleyerek bir toplumu yeniden inşa ediyoruz, bunun başka yolu yok. Bizler ancak tüm insanlık sistemine dâhil olduğumuzda kendimizi gerçek bir aile olarak düşünebileceğiz.

Çalışmalar kişi karar-verme süreçlerine dâhil olduğunda karar her nereye varırsa varsın dâhil oluşu, süreçte pozitif bir değer taşıdığını çağırıştırır. Diğer bir değişle nihai karar toplumun diğer sektörlerine fayda sağladığı zaman kişinin kendisinden önce, bu karar verme sürecine dâhil olan insanlar önceleri bunu onaylamadıysa bile olasılıkla buna destek olacaklardır.¹⁰⁹ Böylece lobicilerin baskısına konu olan vatandaşların karar-alma süreçlerinden bertaraf ediliyor algısı sosyal dayanışma ve güven hissi ile yer değiştirecektir.

Aslında yuvarlak-masa modus operandi bütün kararlarda aksiyon modunda olmalıdır. Bu toplumun ve devletin yönetim paradigmasının parçası olmalı. Yaşamlarımızın gidişatında sorunlarımıza ilişkin, onları ağırlaştıran, kademelendiren, öncelikli hale getiren tartışmalar. Bunları birlikte nasıl çözeceğimize karar vereceğiz. Yuvarlak masa bize nasıl tek bir aile olacağımızı öğrenmemiz anlamına gelir.

Oysaki herkesin tek bir aile olduğunu görmenin kendi görüşlerimizi görmezden geleceğimiz anlamına

gelmediğini not etmek önemlidir. Tam tersine bütün görüşler ve yaklaşımlar bir değere sahiptir. Bir aile olduğumuzu tanımlamak bizi farklı görüşlere sahip diğerlerinin ailede bir yere sahip olduğunu anlamaya yönlendirir. Fakat bundan ötesi zenginleşmenin devamlı bir kaynağı gibi farklı görüşleri önemsemeliyiz. Bunlar yeni perspektifler, sorunları çözmeye dair yeni yaklaşımlar ve bilme durumuna gelemediğimiz, bizim sahip olduğumuzdan farklı görünen yeni bilgiyi sağlar.

Halkın faydasına dair değeri yükseltmek gerekli olduğu durumda bizim kendi görüşlerimizden vazgeçmemize yardım edecektir. Görüşlerimizi ortaya koyduktan sonra, bir başkasının görüşünün halkın yararına daha çok hizmet ettiğini anlarsak diğer görüşü kabul etmeliyiz. Tıpkı bir aile gibi kolektif fayda bütün her şeyin üstüne çıkar.

Aslında neden bir aile gibi olamıyoruz? Sosyal adalet kavramının gerçek anlamı bu değil mi? Bunu yapmak ve devam ettirmekten başka bir yolumuz var mı?

Bu yeni dünya görüşünün başlangıcında muhtemelen rahat bir sürüş gerçekleştiremeyeceğiz. Farklılıklar ve güçlükler beklenmelidir. Yine de fikri birlikteliğini başarana kadar süreci devam ettirmeliyiz.

Sonunda açık dayanışma bizim sorunları fikir birliği ile çözmemize izin verir ve ulusu bir araya getirmeye katkıda bulunacaktır. Bu durum dünyaya ortak sorumluluk yoluyla karar-alma ve işbirliğine dair yeni bir yaklaşımın gösterimi olarak bir örnek teşkil edecektir. Gerçekte yuvarlak masa yalnızca eşit akranlar arasındaki açık bir tartışma değil, hem de ulusal ve uluslararası seviyelerde paha biçilmez bir değer ve kapsamda eğitim sürecidir.

Ortak Sorumluluğun Faydaları

Yukarıda açıklandığı gibi yeni dünya bizim ortak sorumluluk anlayışına adapte olmamızı dikte eder. İlk bakışta ortak sorumluluk yaklaşımı çok gerçek sosyal ve ekonomik anlatımlara sahiptir. Üç önemli anlatımı not edeceğiz: pozitif sosyal iklim, artmış fazlalıklar ve yaşam maliyetlerinin azaltılması. Ekte “Ortak Sorumluluk Ekonomisinin Faydaları” başlığı altında ortak sorumluluk ekonomisinin gözde anlatımlarına dair detaylı bir açıklama bulacaksınız.

1) Pozitif sosyal iklim: Pozitif sosyal değerlere uyum pozitif bir atmosfer yaratacaktır, gelişmeyi destekleyecektir. Yeni bir ruh havayı dolduracak ve kalp daha parlak ve iyi bir gelecek için umutla doldurulacaktır. Dayanışma ve ortak sorumluluk gibi değerleri teşvik eden bir toplumda aramızdaki güven geninin algısı dereceli biçimde oluşacaktır. Bu algı kişisel sağlığa değil ama diğerlerinin bizi önemseydiğini biliyor olmaya bağlı olacak. Sadece böylesi destekleyici bir çevrede alışık olduğumuz o korkarak yaşamak ya da diğerlerinin bizim dışımızda olduğu algısıyla yaşamayı bırakabileceğiz. Bizim ve çocuklarımızın geleceğine dair korku ve anksiyete gidecek ve gerçekten doğru bir biçimde geliştireceğiz ve zenginleşeceğiz.

2) Artan sermaye: Ortak sorumluluk fazlalıkları artıracaktır. Evlerimizde ihtiyacımız olmayan ne kadar çok şey olduğunu düşünün. Her bir kişi; iş, şehir konseyi ve hükümet kolektif bir ailenin parçası gibi hissettiği durumda yiyecek, eşya ve hizmetlerdeki büyük fazlalıklar ortaya çıkacaktır. Bunlar diğerleri için kullanılmak üzere dönüştürülebilir ve parasal fazlalıklar sürekli taleplerin

bir kısmını karşılamak için kullanılacaktır. Bu durum belirgin biçimde bütçe ve vergileri yükseltme ihtiyacını hafifletecektir.

Bir başka nokta belediyelerin halk fonları için gayret sarf etmeyecek olmasıdır. Çünkü herkes bir başkasının iyiliği için kendini sorumlu hissederken “Kendi çıkarlarımı gözetmek zorundayım başka kimsenin değil” anlayışının modası geçmiş olacaktır. Sonuç olarak belediyeler artık daha fazla, ihtiyaçları olandan fazlasını ve muhasebe sihirbazlıkları ile bütçenin saklı köşelerindeki stokları muhafaza etmeyi istemeyecekler. Bunun yerine mevcut geniş kaynakları doğrudan temin etmek yoluyla bir başkasına nasıl yardım edeceklerini tasarlayacaklar.

3) Yaşam maliyetlerini düşürmek: Bugün ürün ve hizmetlerin fiyatı kendi karlarını maksimize etmeye çalışan işletmeler tarafından belirleniyor. Halk söylemindeki ortak sorumluluğun önemini yükseltmek bu işletmeleri halkın faydasını daha fazla düşünmeye zorlayacak ve bu durum bütün fiyatların düşmesine yol açacaktır.

Eğer halk beğenisi para basanlardan esirgenecek ve bunu topluma yönlendirenlere doğru odaklanacak, süreç daha çok prososyal (toplum yararına) davranışlara yönelecektir.

Hikâyesinde, “iyisini yapmak işletmeler için iyidir,”¹¹⁰ diyen Richard McGill Murphy CNN Money’de ilaç bağışlayan dev ilaç firması Pzifer’in durumundan bahsetti. Bu hikâye halkın takdir ya da uyarısının bir işte sahip olduğu pozitif etkiyi gösterir. McGil Murphy’ye göre, “işsizlik %10’larda gezinirken ilaç firması Pfizer iyi bir eylem yapmaya karar verdi. 2009 yılında işlerini

kaybeden ve reçete yazdırma sorunu olan müşterileri için Pzifer markalaşmış 70 ilacını bir seneye kadar bedava temin etti... Geçen yıl ilaçları doktorlara uygunsuz pazarladığı için 2,3 milyar dolar ceza ödemek dâhil birçok itibar lekeleyici olaylar geçiren bir firma için bedava-reçete programı maliyetine değdi. ‘Bunu yaptık çünkü bunun yapılacak doğru şey olduğunu düşündük,’ diyor. ‘Fakat çalışanlarımız için opsiyoneldi ve müşterilerden iyi tepki aldılar. Uzun vadede bu durum işimize yardımcı olacak.’”

Yukarıda bahsedilen her şey ortak sorumluluğun soyut bir nosyon değil ama her şey için değerli bir gelir üreten çok kritik bir kavram olduğunu gösterir. Ortak sorumluluk sosyal ve ekonomik değer yaratır ve sosyal, ekonomik ve politik seviyelerdeki sorunlarımıza dair anahtara sahiptir.

Eşitsizlik olduğu zaman sosyal adalet talebi yükselir. Egomuz bizim diğerlerinden aşağı, değersiz, önemsiz hissetmemize asla izin vermeyecektir. Böylesi kötü bir hissiyat yalnızca para ile çözülemez; daha kapsamlı, insani bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Eğer bizler her şeyin önemli olduğu, herkesin gerçekten yükseltilmiş bir hayat standardı için eşit bir fırsata sahip olduğu bir toplum inşa edemezsek, “Arap Baharı”nın kanlı örneklerini gösterdiği gibi acıyla yüzleşmek zorunda kalacağız.

Geleceğimiz tehlike altındadır ve çözüm ister kişisel seviyede veya vatandaş ve devlet arasında olsun, sosyal değerlerimizin değişiminde ve birbirimizle olan ilişkilerimizin iyileşmesinde yatmaktadır. Ortak sorumluluk yaklaşımı bizi gerçek sosyal adalete yönlendirecektir ve dolayısıyla sürdürülebilirliğimizin ve refahımızın anahtarını elinde tutmaktadır.

Ortak sorumluluk bizi sadece iktisadi bir güvenliğe getirmeyecek, hayatta aramızdaki güveni ve aklın barışını ve dünyamızda çok uzun yıllardır eksik olan mutluluğu restore edecektir.

2.KISIM

Yeni bir toplum inşa etmek düşünülecek hususlar

Gözden geçirme ve Bölüm 1'de belirtilen konulardaki
perspektif

Kriz ve Fırsat

Yeni Kanunlar

Kendinizi araba sürerken aracın aniden boğulmaya ve sallanmaya başladığını hayal edin. Önce tek bir sistemin çöktüğünü ve daha sonra diğer birinin ve sonrasında bir başka birinin çöktüğünü hayal edin. Motor ve vites gibi ama sistemler halen çalışıyor fakat ışıklar kesik kesik geliyor ve gidiyor ve böylece araba sıkı sık duracak gibi oluyor. O anda mucizevi biçimde motor tekrar çalışıyor.

Evet, halen hareket ediyorsun fakat bu acayıplıklarle daha fazla ilerlemek doğru değil. Eğer bu sana olsaydı ne yapardın?

Dahası aynı şekilde bizim bütün dünyamız dereceli biçimde işlevsiz hale geliyor. Her yerde çöküşler var. Fakat halen uzmanların uyarılarına rağmen bizi peşinden çekmeye devam ediyor. Olayların mevcut aşamasında bizler tüm insanlık makinesini büyük bedellerle tümüyle duraksatmak ya da geleceği gözden geçirmek durumundayız. Eğer ekonomi gerilemeye devam ederse, yiyecek karnesiyle yaşayan yaklaşık 50 milyon Amerikalının sayısı bir kaç kat artacak ve bugünkü gibi sadece en fakir ülkelerde değil dünya üzerinde pek çokları açlık çekecek.

Dünya üzerinde sıçrama yapan bu kriz realitenin bize dünyayı doğru biçimde işletemediğimizi haberdar etme yoludur. Kontrollden çıkmış bankalar, endüstriler ve uluslararası ilişkiler inşa ettik. Kendi çıkarına gömülmüş Keynesian prensiplerinin ve görünmez elin kendi bencilliğini daha fazla götüremeyeceğini fark ediyoruz. Yayılan bir kanser gibi gezegeni ve toplumumuzu tahrip ediyoruz.

Kaçacak Yer Yok

Küresel bir iktisadi krizde her ülke şu şekilde düşünmeye eğilim gösterir “Kendimizi dünyanın kalanından ayırsak, kendi vatandaşlarımızın yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli tüm ihtiyaçlara sahip olsak ve yüz sene önce olduğu gibi tamamıyla kendi kendimize yetsek ne güzel olurdu? Neden tekerleği geri çevirmiyor, ithalata köstek olacak yüksek tarifeler koyuyoruz, bizler, kendimizi sürdürme yeterliliğine tümüyle sahip diğer ülkelerle ticaret yapıyoruz, denizaşırı şirketlerle iş bütün iş ortaklıklarını donduruyoruz? Evet, yaşam standartları düşebilir fakat diğerlerine daha az bağımlı oluruz,” düşünme eğilimindeyiz.

Küreselleşmeden geri dönüş olmadığını anlamıyoruz. Kendimizi dünyanın geri kalanından uzun süre ayrı tutamayız. Küreselleşme ve karşılıklı bağımlılık üzerinde duracağımız şeydir. Kendimizi iptal ederek, bir hastalıktan kurtarmak için yaşayan bir organizmadan kesilen bir organ gibi olurduk. Eğer bir parmak vücuttan kesilirse hala canlı kalmaya devam eder miydi?

Bumerang

İlk bakışta ortak sorumluluk kendi ben-merkezli dünyamızda ütopya, uygulamak için çok naif görünebilir. Fakat aslında hayat şu anda bizi bunu gerçekleştirilmeye zorluyor!

Tarih boyunca bizim içimizde ortaya çıkan dürtülerle hareket ederek ilerledik. Bizler devamlı olarak bir şey yapma, statükoyu değiştirme ihtiyacı hissettik. Savaşları devam ettirdik, devrimlerde savaştık ve başkaldırdık. İlerledik ve karmaşalar ve mücadelelerle geliştik, ancak ödediğimiz bedel yıkımdı.

Bugün karşılıklı bağımlılık içinde olduğumuz şu günlerde savaşlar ve mücadeleler sorunlarımızı çözemez. Kaba kuvvet dünyayı düzeltemez. Bağlantılı dünya zorba yönetimler tarafından kışkırtılan egoistik kafa yapısı ile işletilemez. Kural basittir: Eğer bizler karşılıklı bağımlı isek o durumda bir kişi diğerine her ne yaparsa keskin ve güçlü bir bumerang gibi döner. Eğer bizler bütün sistemin bu şekilde işlediğini düşünürsek başarılı oluruz.

Üstel (Eksponansiyel) Olarak Hızlanmak

Zaman adeta sıkışıyor gibi görünüyor. 20'inci yüzyılda insanlık tüm insanlık tarihinin deneyimlediğinden fazlasını deneyimledi. 21'inci yüzyılda sadece son 10 küsur yıl önce başladı ve hali hazırda da çok yeni şeyler oldu.

Üstel zamanlarda yaşıyoruz ve hayatın yolu buna bağlı olarak hızlanıyor. Daha yoğun veya daha az yoğun zamanlarda eğilimler daha belirgin hale gelir. Değişimin gidişatı her yerde kanıtlara daha sık biçimde işlerimizi değiştiriyor (birini sahip olduğumuz varsayımı ile söylersek), daha sık biçimde eşlerimizi değiştiriyor (yine bir tane sahip olduğumuzu varsayarak) ve evlerimizi değiştiriyor (yine aynı varsayımla) sahiptir.

Değişimin gidişatının en belirgin delile sahip olduğu yer teknolojidir. Cep telefonunuza bakın ve bunu 40 yıl önce kullandığımız telefonlarla kıyaslayın. Eğer bugünün ortalama cep telefonunun Apollo 11'in aya indiğini gösteren bilgisayardan binlerce kez daha güçlü olduğunu düşünürseniz, ne kadar hızlı ve radikal biçimde değiştiğimizi görmek daha kolay olur.

Genel Bir Çözüm

İnsanlığın karşılaştığı çoğu sorun bizlerin bunları çözmek için geniş bir perspektife sahip olmamız gerektiğini gösterir. Karşılıklı bağımlı bir dünyada lokal problem diye bir şey yoktur. Tüm insanlığın iyiliği için çözüm ihtiyacı denklemin tümü arasındaki sürekli bir istişareyi işaret eder. Her taraf acil olduğunu düşündüğü sorunları ortaya koyar ve o durumda her sorun üzerinde düşünülecek bir ağırlığa sahip olur. Sadece küresel ağdaki bağımızın ruhunu düşünerek bu sorunları çözecek doğru yönü bulabiliriz.

Alternatif bir çözüm ise daha az ilgi çekicidir - savaş.

Neden Bağ?

Çoğu uzman zaten her ülkenin küresel krizden kendi kendine çıkmasının imkânsız olduğunu biliyor. Oysaki Bölüm 3'de bahsedilen Doğa'nın evrimsel istikameti bir başka noktayı inşa eder: işbirliği ve ortaklık sadece hiç bir ülke tek başına bunun altından kalkamayacağından değil, bu evrimin genel yönü olduğundan dolayı üstlenilmelidir. Bu küresel kriz bizim için Doğa'nın tabii olarak yaptığı gibi bunu keşfetme ve tek bir organizma içinde bütünleşme fırsatıdır.

Doğal Gelişim

Doğa Dengesizliğe Hoşgörü Göstermez

Doğa dengesizliğe hoşgörü göstermez. Isı sıcaktan soğuğa doğru sıcaklığı eşitlemek için hareket eder; hava basıncı rüzgârla dengelenir; yüksek yerlerde bile su yüksek yerden alçak yere doğru akar. Her yerde, her fenomende Doğa dengeye gelmeye çabalar.

Bir başka örnek vücut sıcaklığımıza dair kontrol mekanizmasıdır: Sıcaklık algılayıcıları insan bedenine dağılmış durumdadır çevre atmosferindeki her bir değişimde beyindeki bilgi-işlem merkezindeki (hipotalamus) bu bilgiler güncellenir. Beyin o durumda vücut sıcaklığını koruyarak ter salgılayan, büzülen veya titreyerek, ter bezlerine, kaslara emirler gönderir. Bu yolla vücut kaybettiği ısıyı veya aldığı ısıyı vücut sıcaklığını 37°C (98.6F) den sabit tutarak dengelemeye çalışır.

Doğanın her şeyi dengeye getiren zorlayıcı güçleri insanlığı etkilemeye başlıyor. Dünyada gördüğümüz huzursuzluk ve protestolar insan seviyesindeki denge ihtiyacımızın ifadeleri. Bireysel olarak bizler tümüyle farklıyken denge kriteri hepimiz için aynı: birbirimize destek olmalıyız; başak yolu yok. Her neyi isteyelim veya istemeyelim Doğanın yolu kazanacak ve bizler buna uymak zorunda kalacağız. Tek soru hangi bedelle.

Birliğin Faydaları

Bugün yaptığımız her şey kendi açımızdan enerji ve çaba gerektiriyor. Eğer dengedeysen bir şeyi elde etmek için çok fazla çaba sarf etmemize gerek yoktur. Bunun yerine gittiğimiz yerde, herkes her neye ihtiyacımız varsa bize yardım etmeye hazırdır. Karşılığında bunun mukabele etmeye hazırdır. Her şey kolayca akar, daha az enerji harcarız ve daha az sayıda engelle karşılaşırız.

Hayatın her şey dengede olmak arzusu; bu durum Doğadan elde ettiğimiz her şey kadar kişiler arası ilişkilere de uygulanır. Aramızdaki birlik yoluyla Doğanın tamamını geniş bir dengeye getireceğiz ve her yerde refah olacak.

Küresel Açlık bir Zorunluluk Değildir

Gezeganimiz Doğa'ya zarar vermemek, tek bir organizmadaki organlar gibi birleşmemiz şartıyla ile yeryüzünün mevcut popülasyonundan daha fazla insanı besler.

Oyuncaklardan Fazlası

Evrimdeki bir sonraki adım yeni türler değil, insan bilinçliliğindeki bir değişim halidir. Bu süreçte kademeli biçimde farkındalığımızı ve anlayışımızı geliştirmek zorundayız; realitenin analiz-sentez mekanizmasını inşa etmek zorundayız. Gezeganimizi nasıl işleteceğimizi, kim olduğumuzu ve hayata dair yaklaşımımızın ne olması gerektiğini anlamak zorundayız. Özel zamanlarda yaşıyoruz. Eğer gözlerimizi açmayı, kalplerimizi yumuşatmayı ve farkındalığımızı genişletmeyi başarırsak bu aşamaya doğru çabuk, başarılı ve kolay biçimde hareket edebileceğiz.

Sosyal Dayanışma

Neden Benim Yerime Onlar?

Sağlık imkânlarının temini genelde en büyük talep olmasına karşın insanlar eşit fırsatların eksikliği dâhil her tür adaletsizlikte biraz acı hisseder. Oysaki gerçek, ortak sorumluluğu destekleyen bir sosyal farkındalık geliştirene kadar sadece imkân teminlerinin tek başına yardımcı olamayacağıdır. Bir diğerinden daha fazlasına sahip bir kesim sadece kırgınlığı ve diğer kesimler arasındaki acıyı tetikleyecektir. Ortak sorumluluk zihniyeti olmaksızın bundan yoksun kalacak insanlar daima bir güvenme

hissedecek ve kendilerine “neden onlar neden ben değil?” diye soracaktır.

Ortak Sorumluluk Nedir?

Ortak sorumluluk onlar adeta bizim en yakınımızmış gibi, herkesle ilgili olmayı gerektiren karşılıklı bir bağlantıdır. Bunun mümkün olmasına inanmak zor gelebilir fakat insan toplumunun evrimi bizi sanki en yakınımızmış gibi hissetmemize benzer biçimde, tüm dünyayı içimizde hissetmemizi sağlayacak bir duruma bizi yönlendirecektir. Yakınımızın yardıma ihtiyacı oluşu ve ne tür bir yardıma ihtiyacı oluşu –ihtiyaç; yaşlı ana-baba ile ilgili veya çocuklarla ilgili olsun, beklenmedik masraf ve ödemeler, hastalık sağlık vb. olsun... Doğal olarak kendi ailemizin ihtiyaçlarınızı ön plana alıyoruz. Ortak sorumluluk duygusu ve sözü, bizi böyle yapmaya zorlar. Bu durum insanlığın geri kalanı ile olan ilişkilerimize nasıl yaklaşmamız gerektiğini ifade eder.

Eşitlik Nedir?

Eşitlik, kendimizi kolektif bir sistem içinde ifade edebilmek için eşit fırsatlara ve eşit imkânlarla sahip olduğumuz durumdur -vermek ve almak, insanlığın geri kalanına verebilmek ve alabilmek için.

Örneğin kalp ciğerlerle eşittir; ciğerler karaciğerle eşittir; bacaklara, ellere eşit olan karaciğer böbreklerle eşittir..

Onlar hangi algılara eşittir? Vücudun faydası için karşılıklı çalışırlar. Oysaki beden her parçası tüm bir bedenin iyiliği için farklı fonksiyonlara odaklanır. Bu

durum bizim (organizmanın) canlı ve sağlıklı kalmamızı sağlar.

Benzer biçimde eğer kişi insanlığın bir parçasına ait ise kişinin bir başka parçadan, bir başkasından daha az önemli olması önem arz etmez. İnsanlığın “kalbi”ne ait olabilirim ve bir başkası insanlığın “beyni”ne ya da “karaciğer”ine ait olabilir. Bunlar bizlerin doğduğu ve bizler için önceden belirlenmiş koşullar. Fakat insanlığın sağlığı ve iyiliğini sürdürmek için konumlandığımız pozisyonda eşitler olarak birlikte çalışmak zorundayız ve kendimizi bir yerde veya başka bir yerde üstün ya da aşağı görmemeliyiz.

Bizler farklı genlerle ve farklı terbiyelerle farklı ailelerde doğduk. Dünya görüşümüz çok farklı olabilir ve bir diğerinden çok farklı hissedebiliriz. Eğer her birimiz bir diğeri ile uyum içinde hissetseydik eşitliği başarırız.

Sürücü, Bilgisayar Delisi ve Sosyal Adalet

İki insana sahip olduğumuzu farz edelim: Biri hantal 12 saat çalışan bir taşımacı ve diğeri cılız bir bilgisayar delisi. Taşımacı olan saat başına 15\$ ve ekstralar ve bugün eşya taşıyan bilgisayar delisi olan saat başına 150\$ artı bonuslar ve diğer ekstraları alıyor. Bu adil olur mu?

Birine kaslar verilmiş ve diğerine beyin gücü. İkisi de kendisine Doğa tarafından eşit özenle verilen şeyi kullanıyor, böylece biri diğerinden fazla mı kazanmalı? İkisi de yapabildikleri kadar bağış yapıyor ve topluma en iyi katkıyı vermeye çalışıyor. Eşitler. Peki, bu gelirlerine neden yansımıyor?

Tanımı biraz değiştirelim. Taşımacı ve bilgisayar delisi eğer kardeş olsalardı? Bilgisayar delisi halen kardeşinin finansal zorluğuna karşı kayıtsız olur muydu? Hatta dahası eğer bilgisayar delisi taşımacı olanın babası olsaydı? Oğlunun aç kalmasına izin verir miydi yoksa sadece babasının beynine sahip olmadığı için fakat onun yerine fiziken iri kıyım olduğundan farklı mı davranırdı?

Bugün hepimizin eşit çaba sarf ettiğimiz zaman eşit olduğumuz düşüncesi toplumumuzu koruyabildiğimiz yegâne şeydir. Bu düşünceye giden yol bizlerin gerçekten akraba olduğumuz gerçeğini özümseyene kadar sabit biçimde kendimizi yeniden eğitmektir. Kendi şahsi listemizin başına ortak sorumluluğu bir kez yerleştirdikten sonra dünyanın aniden, hayatın gerçekten kolay ve keyifli olabildiği bir yere döndüğünü fark edeceğiz.

Yeni Sosyal Merdiven

Bizi doğal biçimde ben-merkezli insanlar yapan şey halkın çıkarını bizim çıkarlarımızın üzerine mi koyar? Sadece çevrenin etkisi! Dolayısıyla kendi sosyal değerlerimizi değiştirmeliyiz böylece insanların banka hesaplarının boyutu değil, topluma olan sosyal katkıları takdir edilir. Hayat bu gezegende ne zaman iyi olacak? Bizler önce kendimizi değil bir başkasını düşündüğümüz zaman.

Ortak Sorumluluğa Susamış Bir Ulus

Ortak sorumluluk ihtiyacı bir gecede ortaya çıkmadı. Bir yandan zaman içinde daha ve daha fazla

insan ekonomik sıkıntılarının baskısını hissetmeye başladı ve diğer bir yandan güç ve canlılık “ortak sorumluluk” ifadesini telkin etti.

Bugün küresel realite ortak sorumluluğun takip edilecek bir rehber olmasına ihtiyaç duyuyor. Kriz sonrası kriz bir başkasından kaçamayacağımız anlamına geliyor. Bugün bizim aynı gemide olduğumuz ve geminin de su aldığı açıktır. Sosyal paradigma içinde parçalanmış ve çatlaklanmıştır.

İlgisiz, alakasız halimiz için suçlanacak özel biri yok. Onları bizler yarattık. Fakat geçen her gün gemi su alırken, gemideki herkesle beraber boğulmaya yaklaşıyor güvertede uyuyanlar birinci sınıftaki yolcular ve hatta tayfalar bile.

Çatlağı kapatacak tek yol ortak anlayış ve ortak sorumluluk yoluyla bunu birlikte yapmak. Bu, bugün geldiğimiz mesajdır: zaman ortak sorumluluk zamanıdır.

Ortak sorumluluk sadece soyut bir nosyon değil uygulanabilir bir fikirdir. Her insanın ev sahibi olması, iyi eğitim alması, beslenme, giyim ve sağlık bakımına sahip olmasını ve her birimiz için onurlu bir yaşamı işaret eder.

Oysaki bizler ortak sorumluluğu birinci öncelikle yerine getirene kadar bunu başaramayacağız. Yukarıda bahsedilen talepler hemen ve karşılanabilir olmasına rağmen onlar sadece semptomlar. Diğerleri arasındaki ayrışma ve farklılık geminin altındaki çatlaklardır ve bunları tamir etmek birincil önceliğimiz olmalıdır.

Fonları zenginlerden fakirlere, askeri harcamalardan barınmaya kaydırmak, dolaylı vergilerle direk vergileri

yer değiştirmek, hatta bir hükümetten bir başka hükümete doğru değişmek basitçe semptomlarla ilgilenmektir. Bu ilaçlar hastalığı iyileştirmeyecektir. Bunun mevcut acil sorunumuzla ilgili olması gerekli iken bizler ekonomik ve sosyal sorunlarımıza dair gerçek çözümün ortak sorumluluğu başarmakta olduğunu hatırlamak zorundayız.

Ortak sorumluluk içsel bir güven bize temel ihtiyaçlarımız hakkında endişe etmeyi bırakabileceğimizi söyleyen sükûnet algısıdır. Çünkü diğerleri beni önemsiyor ve ben de benzer biçimde bir aile gibi onları önemsiyorum. Sıcak, ilgili olan bizler, dünya insanları bir diğerinden sorumluyuz.

Ortak sorumluluk aramızda olduğu zaman, bizler bir diğerinden tümüyle sorumlu olduğumuzdan zayıf olan ayaklar altında kalmaz. Ortak sorumluluk aramızda olduğunda bizler sadece kendi gelirimizi değil, herkes bir başkasının kazancını da önemser.

Ortak sorumlulukla hiç kimse incinmez ve bir diğerini incitmez. Çünkü kimse kendi ailesine zarar vermez. Ortak sorumlulukla kimse vergi ödemekten kaçamaz çünkü kendi ailenizden nasıl çalabilirsiniz ki? Ortak sorumlulukla hiç kimse herkes mutlu olana kadar mutlu olamaz.

Pratik Adımlar

Başlangıç seviyesinde hepimizin temel ihtiyaçlarını görmek zorundayız. Bir aile gibi halk temsilcileri, politikacılar, ekonomistler, sosyologlar- yuvarlak bir masa etrafında toplanmalı ve geniş ailemiz için en iyi çözümü düşünmeliyiz. Durum bir sonuca sahip fakat masraflara

da. Birlikte bunları hepimiz için iyi olacak biçimde pay edecek doğru yolu bulmak zorundayız ve bunu saydam biçimde yapmalıyız.

Verilecek kararların yolu destekleyici bir ailede verilmiş kararların yoludur. Böyle bir aile de kararsız olduğumuz zaman bile aile için en iyi yolu görüyorduk. Bir erkek kardeş yavaş, biri kızkardeş zeki ve erkek kardeş hırslı. Bizler aynı değiliz. Fakat bir aile olarak herkesin ihtiyacı olan şeyi sağlamaya gayret etmeliyiz. Eğer toplumda yoksul bir bölge varsa diğer her yerden önce buna eğilmek zorundayız. Bu doğru yaklaşımdır. Eğer her harekete birlik düşüncesi ile başlar ve sonlandırırsak her şeyi başarabiliriz.

Çok çeşitli çalışmalar bize koşullarımızın değerlerimizi belirlediğini kanıtlamaktadır. Koşul satın aldığımız, giydiğimiz, yaptığımız ve düşündüğümüz şeyi belirler. 2011'de olan şeye bakın: herkes sosyal adaletten konuşmaya başladı. Eylül'e kadar İşgal Hareketinin yükselişi ile herkes %1 ve karşısında %99 hakkında konuşmaya başladı.

Protestocular her iki vakada da “yangını başlattıklarında” bunu ateşleyen şey medyaydı. Dolayısıyla halk söylemini değiştirmeye gayret etmeliyiz. Bugün egoyu ateşleyecek realite şovlarına ve oyunlara gerek yok. Verme ve gözetme üzerine ilginç eğlence şovları üretebiliriz.

Halen kar-zarar raporlarıyla reyting alan ve desteklenen geçmişin medyasını -yabancılaşma ve ben-merkezli değerlerle beyin yıkayan- tüketiyoruz. Farklı bir çeşit medyaya, ben-merkezliliğin size hiçbir şey kazandırmayacağını gösteren bir medyaya ihtiyacımız

var. Tam tersine hayattaki en iyiden sizi mahrum bırakıyor -sevgi, güvenlik, güven ve sakinlik. Bize bundan kaçmaya çalışsak bile her şeye rağmen birbirimizle bağlı olduğumuzu gösteren bir medyaya ihtiyacımız var.

Bizi sürekli olarak birbirimize bağlayan bir çevre olmalıdır. O durumda sadece ortak sorumluluk hariç ne para, ne güç ve ne şöhret akıllarımızı ve arzularımızı dolduramayacak.

Bir başka en güçlü araç internettir. İnternet bir basın organından fazlasıdır; kendine ait bir çevredir. Pek çok ülkede internet milyarlarca insanı caddelerinde gezdirmekte, devrimleri uyandırmakta, diktatörleri düşürmektedir ve bizim bütün realitemizi değiştirmiştir. Milyarlarca insanı birleştirici olarak internet ortak sorumluluk için kampanyalar düzenleyebilir. Bunu başlatmak bize bağlıdır.

Facebook, MySpace, Youtube ve Twitter gibi ağın izin verdiği her yerde tartışmalar gerçekleştirmeliyiz. Aramızda ortak sorumluluğu yerine getirecek en iyi yollar hakkında, insan doğası, dünyanın durumu, sorunların özü ve bunların nasıl çözüleceği hakkında özgür, canlı tartışmalar gerçekleştirmeliyiz.

Net bizim bizi ayıran dışsal farkların üzerinde yükselebilmemize izin verir ve kendimizi yeniden eğitebileceğimiz bir çevre haline gelebilir.

Eğitimi Dönüştürmek

Çocuklarımız dayanılmaz bir realitenin içinde büyüyor. Şiddet, duygusuzluk, yabancılaşma, güvensizlik, etrafımızdan akıyor ve çaresiz durumdayız.

Çocuklarımıza yatırım yapmak bizim öncelikli sorumluluğumuz ve onların gayreti bizim tek umudumuz. Keza eğitim sistemlerinin amacı öğrencileri bilgi ile dolu “personeller” haline getirmek değil, onları gerçek insan oluşa yönlendiren, okulu bitirdikleri anda realitenin karmaşık yapısıyla baş edebilecek duruma getirmek olmalı.

Günümüzün gerçekliği ne çaresiz öğretmenlerin ne de huzursuz çocukların hatası. Burada da medya olarak sorun konumdur. Hayata karşı çocuklarımızı hazırlamak anlamına gelen okullar endüstri devriminin başından beri temelde değişmeden kaldılar. Fakat o zamandan beri dünya pek çok kereler dönüştü, yeniden ve yeniden dönüştü.

Şu anda eğitimi dönüştürecek tek bir yol var. Eğitime dair ortak sorumluluk yaklaşımı bir başka “reform” değildir. Bu özün değiştirilmesidir. Öğrencilerle arkadaş olunan bir çember içerisinde onların arasında oturulması gerektiğini söyleyen bir metottur. Yaşı büyük öğrenciler genç öğrencilere öğretir ve herkes mutludur, gerçek hayata dair durumları kopyalamak için çeşitli yollar kullanarak oyunlar yoluyla öğreten ve insan temeline dayanan bir metottur. Aslında hayatı umut ve keyifle dolduran bir metottur. İlerleyen bölümlerde eğitimsel gündem eki ortak sorumluluk eğitim sistemini detaylandıracaktır.

Bir Fırsat Penceresi

İlginç bir zamanda yaşıyoruz, tarihi bir dönüşümde. Bugün daha önce asla mevcut olmamış olan bir fırsat penceresi var. Bizlerin parçaları olduğumuz sosyal uyanış süzme peynir, ev işleri ve hatta yeni bir sosyal düzeni

protesto etmekten daha önemli bir şey. Sosyal adalet ve barınma talebi altında köklenmiş olan şey birbirimizi hissetme özlemidir. Görünmese dahi, sürtüşme içinde olduğumuz zamanda bile aslında çok derinden karşılıklı bağlantımızı ararız.

Bir başkasının gözlerinin içine bakmak ve ortak sorumluluk algısını hissetmeyi unuttuğumuz çok uzun süreden beri yalnızız. Fakat eğer ortak sorumluluğa sahip her insanı çocuğunu kucaklayan bir anne gibi sararsak her birimiz annesinin koynundaki bir bebek gibi sıcak ve güvende hissedeceğiz. Bu güven bizim asla yeniden kötü hissetmemizi mümkün kılmaz ve bu güveni diğerlerine aktaracağız ki bunu sevgi ve ortak sorumluluk aramızda kalıcı olarak tesis edilene kadar onlar da bir diğerine aktaracak.

Ortak Sorumluluk Ekonomisinin Faydaları

Dengeli bir ekonomi sadece küresel ve bütünsel realitenin bir zorunluluğu değildir, hepimize yarar sağlar.

Kritik Noktalar

- Ortak sorumluluğa dayanan bir ekonomi küresel-integral sistemin kuralları ile uyumludur ve dolayısıyla duraylı olacak ve yaşamın makul ihtiyaçlarını sağlayacaktır. Ve bizim kişiliğimizi ve sosyal potansiyelimizi fark etmemiz için zaman ayırmamıza imkân verecektir.

- Ortak sorumluluk şemsiyesi altındaki bir ekonomi her şey, yaşama maliyetlerinin düşürülmesi, şeffaflık ve daha büyük bir ekonomik pay ve açıkların ve iktisadi adaletsizlik için adil bir yaşam standardı gibi sosyal ve ekonomik avantajlara sahiptir.
- Bugünün rekabetçi, ben-merkezli ekonomisinden bir dengeye geçiş, halkın yararı için kullanılacak para, mallar ve kaynaklardaki pek çok fazlalığı görünür hale getirecektir.
- Ortak sorumluluk kökenli bir ekonomiye geçiş kademeli olacak fakat değişimin pozitif bir dinamiğinden ve umuttan var edilecektir -bağ duygusu ve kişisel güven, yeni bir ruh.

Avrupa ve Amerika'da Artan Kriz

Küresel ekonomik kriz hızlı biçimde kötüleşiyor. Amerika'nın kredi notu hiç olmadığı kadar düştü ve Avrupa hep beraber bir çöküş kaygısı altında, ya da alternatif olarak tüm dünyada finans piyasalarını sarsan borç ödeme acizliği ile karşı karşıya. Aynı zamanda Nouriel Rouini'nin "12 ayı aşkındır tek bir belirgin olasılık var ... en ileri ekonomilerde bir başka ekonomik bunalım gerçekleşecektir,"¹¹¹ veya Joseph E. Stiglitz'in "bir bakıma, sadece ekonomimizde kriz yok, ekonomilerde bir kriz olmalı" demesi gibi.¹¹²

Ülkeler arasındaki ekonomik bağlılık onların kendilerini izole etmeleri ve sorunlarını ayrıca çözmelerine mümkün kılıyor. Buna bir örnek bocalayan Yunan ekonomisini kurtarmak için Euro bölgesinin teşebbüsüdür. Polonya Finans Bakanı Jacek Rostowski Avrupa Parlamentosundan önce konuşarak Avrupa'nın

tehlkede olduğunu ve Euro Bölgesinin kırılğanlığının Avrupa Birliğinin dağılmasına neden olacak bir zincirleme reaksiyona yol açacağı konusunda uyardı.¹¹³ Almanya Şansölyesi Angela Merkel, Avrupa bölgesi liderlerinin Avrupa ülkelerindeki piyasa ataklarını önlemek için Yunanistan etrafında bir yangın duvarı inşa etmesi gerektiğini belirtti.¹¹⁴

Doğal olarak yatırımcılar dünya ekonomisinin geleceği hakkında kaygılı. Washington'da politika yapıcılar, yatırımcılar ve bankerlerin hafta sonu konuşmaları dünyanın en büyük hisse yatırımcılarından PIMCO'nun CEO'su Mohamed A. El-Erian "Avrupa bir gerilemeye girerken ekonomilerin önümüzdeki yıl bozulacağını" tahmin etmişti.¹¹⁵

Aynı olayda Amerika Hazine Sekreteri Lawrence Summers Uluslararası Para Fonunun toplantılarına 20 yıldır katılıyorum ve işlerin bu derece ağırlık kazanmış olduğu ve küresel ekonominin geleceği hakkında kaygılı olduğum bir toplantı olmamıştı, dedi.

Avrupa ve Amerika'daki işsizlik yüksek ve giderek artıyor. Örneğin İspanya'nın işsizlik oranı yılın ilk çeyreğinde yüzde 21,3 lük yeni bir Euro bölgesi zirvesine doğru keskin bir dönüş yaptı¹¹⁶ iş dışı 4.9 milyar insan. Amerika'da işsizlik oranı 13.3 milyon insanla 8.6.¹¹⁷

Ekonominin Bir Dönüşüme İhtiyacı Var

2008'de başlayan küresel krizleri çözme başarısızlığı en önemli ekonomilerin bocalamasına neden oluyor ve mevcut ekonomik paradigmaların sınırlarını açığa vuruyor. Yaygın parasal politika, eğilimi geri döndürmek ve dereceli biçimde dünya ekonomisini iyileştirmek

anlamına gelirdi. Fakat geri dönüş olmuş gibi görünüyor. Karar-vericilerin elindeki ekonomik “tamir kutusu” krizin kendisinden sadece semptomlarını ele alıyor.

Faiz oranı kesintileri-endüstri ve ticareti destekleme niyetli- bütçe artışlarını, vergi kesintilerini, finans reformlarını, hisse ve mevcut piyasalardaki merkez bankaları müdahaleleri, faiz oranı kesintileri ekonomiyi canlandırma ve düzenlenmesi noktasında tümüyle başarısız.

Krizleri çözmek için öncelikle sorunun kökenini teşhis etmeli ve bunu düzeltecek bir çözüme adapte olmalıyız. Yeniden ortaya çıkma emareleri görülmüşken sadece semptomları ele almak krizi tek başına çözmez.

Çok derin bir anlamda ekonomi bir başkası ile nasıl bağlantı kuracağımızın bir ifadesidir. Mevcut ekonomide birincil motivasyonumuz eksiklik algısını devam ettiren yarışmacı bir çevrede kârı maksimize etmektir. Bu kişinin kazancının bir başkasının masrafına karşılık geldiği sıfır toplam bir oyunu meydana getirir.

Ekonomik krizlere dair çözüm, bizi ilişkilerimizde ortak sorumluluğa dayanan öncelikli değişime doğru yönlendirir. Böylesi bir değişim sadece bu değişim hakkında bizi eğiten bilgi sistemleri dâhil pozitif bir çevre yaratmakla mümkün olacaktır. Bunlara yetişkin ve gençlere yönelik eğitim sistemleri olduğu kadar medyanın kullanımını da dâhil olacaktır.

Sosyal bilimler çevrenin insanlar üzerindeki etkilerine dair yeterli kanıt sağlar.¹¹⁸ Böylece bize farklı düşünmeyi öğreten bir toplum inşa etmeliyiz ve toplum yararına olan değerlere uyum sağlamalıyız.

Bugün toplum bizi para, güç ve ihtişamla ödüllendiriyor. Böylesi ödüller rekabet yaratıyor ve her birimiz diğerlerinden kişisel boyutta, şirket, ulus ya da uluslararası seviyelerde yararlanmaya veya kandırmaya çalışırken agresifliği artırıyor. Eğer ödüller değişseydi ve bunun yerine yüreklendirilmiş ortak sorumluluk olsaydı, değişimi sağlamak daha kolay ve halk desteği de genişlemiş olurdu. Bu durum davranışımızı etkileyecek çevrenin gücüdür.

Her şey Sırayla: Yangını Uzaklaştırmak

Öncelikle yangını uzaklaştırmalıyız ve bize baskı uygulayan meselelerle ilgili olmalıyız. Bunu yapmak için bir araya gelmeli, bir aile gibi aramızda yoksulluk çizgisi altında umutsuzca yardıma ihtiyacı olanlara nasıl yardım edebileceğimizi yuvarlık bir masa etrafında istişare etmeli ve tartışmalıyız. Üzerinde hem fikir olduğumuz böylesi sorunlar için bir çözüm olmaksızın herhangi bir ilerleme kaydedemeyiz.

Anlaşmak, aramızda ortak sorumluluğu ortak bir koşul olarak şekillendirmektir. Ortak sorumluluk üzerinde hem fikir olmak diğerlerine yardım etmek için gerekli tavizleri daha mutlu biçimde yapabilmeyi sağlayacak ve yoksullukla mücadelede ekonomik düzelmeler yaratacaktır.

Dengesizliği düzelterek finans devlet bütçelerinden, sosyoekonomik önceliklerden yansıyarak gelecektir. Keza para artışı küresel, bütünleşik bir dünya ile senkronize; işbirlikçi, uyumlu bir bireysellik ve rekabetçi ekonomiden gelen değişimi yansıtacaktır.

Aynı zamanda hayatın temel yeteneklerini elde etmeli ve tüketici eğitiminin bizi yeni dünyada bağımsız ve dengeli bir şekilde yaşayamaya ikna edecek kadar vasıflı olmasına sağlamalıyız. Uygun tüketici eğitimiyle ekonomik ve finansal çözümleri birleştirmek toplumdaki düşük gelirli bireyleri “CPR” olarak değerlendirecektir. Sosyal ve ekonomik sözleşme dünyanın kuralları ile senkronize halde bizi birlikte olmaya zorlayarak küresel-bütünleşik ortak sorumluluğa uyum sağlayacak ortak temel gerekliliğe de şekil verecektir.

Ortak Sorumluluk Şemsiyesi Altında Yeni Dünyaya Doğru

Bu krizin bizi sürüklediği dönüşüm süreci sonunda gelişmiş sosyoekonomik sistemi tanımlamak kolaydır. Küresel düzeyde mevcut ekonomik sistemlerin yetersizliği ve kişisel ve politik bağımlılığın artışı küresel krizlerin kötüleşmesinde gerçek sebeplerdir. Karar-vericiler ve ekonomiyi yönlendirenler bunların öz meseleler olduğunu anladığı zaman çözüm bizler halen ilişkilerimizi ortak sorumluluğa değiştirmek zorunda olmamıza karşın açık biçimde görünür olacaktır. Bir kez başarılıldığında fikirlerin ve dünyadaki değerlerin bu değişimi yansıttığı yeni bir ekonomiye doğru hareket edebiliriz.

Ortak sorumluluk şemsiyesi altında hem ekonomi ve hem insan toplumu ilişkilerin küresel ağıyla uyum içinde olacaktır. “Rüzgara karşı yelken açmak”, enerjiyi boşa harcamak ve başarısız bir ekonomik yöntemi sürdürmeye çabalayan kaynaklar yerine yeni bir ekonomi, dengeli, duraylı, bütün seviyelerinde güçlü sosyal birleşme,

kapsamlı uluslararası işbirliği, dengeli tüketim ve duraylı finansal piyasalar üzerine dayanan formda şekillenecektir. Bu durum her 5-7 yılda bir yıkıcı etkiler üreten mevcut finansal piyasalardan yükselen bir feryat olacaktır.

Ortak Sorumluluk Ekonomisinin Faydaları

Ortak sorumluluğa dayanan bir ekonomide pek çok fayda vardır. Ekonomik model çökerken var olana tutunmaya çalışma, finansal krizleri takip eden acil sorunları rahatlatma teşebbüsleri ortak sorumluluk ekonomisinin geniş potansiyelini takdir etmemizi zorlaştırıyor. Eğer bizler hali hazırda ortak sorumluluk halindeyse bunun pek çok avantajlarını görebileceğiz.

1) Herkes için adil ve haklı bir yaşam standardı: ortak sorumluluk düşüncesine dayanan bizim yoksulluk çizgisi üstünde ki yüksek sınıfları yükseltecek gerekli halk fonlarını toplamamıza yardım edecektir. Aynı zamanda seminerler, tüketici bilimi ve hayata dair insanların finansal bağımsızlığını geliştirmelerine yardım edecektir. Aşırı tüketimlerin ötesinde yaşamak ıslahı gerektiren küresel bir yükümlülük oldu. ^{119, 120}

2) Yaşam maliyetini düşürmek: açgözlülük, hırs ekonomik ilişkilerimizin temelinde daha fazla olmadığı zaman, her birimiz makul bir kar memnuniyeti içindeyken, ürün ve hizmetlerin fiyatları maliyet fiyatlarına yakın bir noktaya düşecektir. Bugün ürünlerin ve hizmetlerin fiyatları ticari zincir boyunca her halka kârını maksimum yapmaya çalıştığından dolayı çok yüksektir. İletişim ağlarındaki ve halk söylemindeki ortak sorumluluk değerini yücelterek firmaların denklemlerine

halkın yararını ekleyeceğiz. Bu durum hayatı bizler için daha ucuz kılacaktır.

Maliyeti düşürme faaliyetinin ilk hareketleri hali hazırda ortaya çıkıyor. Sosyal huzursuzluk gerçekten üreticilerin ürünlerin ve hizmetlerin fiyatlarını düşürmelerine neden oluyor. Şu an için bunlar minor, değişken, geçici indirimler halinde. Bizler göreceli biçimde dengeli bir tüketim yapısına döndüğümüz zaman hem talep ve hem fiyatlar düşecektir.

Yaşam maliyetlerinin azalması eşitsizliği ve sosyal açıkları, ortak sorumluluk ekonomisinin öncelikli avantajlarından birini de azaltacaktır.

3) Sosyal açıkları kapatmak: Günümüzün küresel ekonomisinin öncelikli hastalıklarından biri eşitsizlikteki devamlı bir artıştır. Bu durum sosyal adalet talep eden dünya çapındaki huzursuzluğa ön ayak olmaktadır. Bizler bir diğerini aile gibi gördüğümüz zaman bizler arasındaki veya dünyanın herhangi bir yerindeki unsurların veya fırsatların eşitsizliğini göz ardı etmeyeceğiz.

Eşitsizliği indirgemek en fazla gelir kazananlar kısmındaki ekonomik ve sosyal tavizler kastedilir. Eğitim, çevrenin etkisi ve etkili bir iletişim mekanizması -Yuvarlak Masa gibi- bütün kararların şeffaflık ve insafılı biçimde ulaşıldığı ve sosyal ve ekonomik fikir birliğini -ortak sorumluluk için gereklilik olan- yansıtan bir kesinliğe sahip olacaktır. Peşinden genelin iyiliği için kendi faydalarından dönüş katkılarında ötürü halkın takdiri ile ödüllendirilecektir. İlave olarak yardım alanlar daha iyi ve daha yüksek bir hayata sahip olabilecektir. Onlar da yeni yöntemi takdir edecektir.

4) Köklü Bir Bütçe Reformu: toplumdaki her birey için ortak sorumluluk ve sosyal adalet algısını yaratabilecek tek şey bizlerin aynı gemide olduğu ve birlikte çalışması gerektiği inancıdır. Bu durum lobicilerin ve baskı gruplarının kavgalarını değil, ulusal bütçede geniş katılımı, öncelikli hale getirilecek adil bir yöntemi gerektirir.

Şeffaflığa sahip bir ekonomi herkesin kararların nasıl alındığını anlamasına izin verecek ve onların insanların etkilemesine yardım edecektir. Bizler bir ortaklık ve genişleme algısı hissettiğimiz zaman politika-yapıcılara doğru var olan hayal kırıklığı gibi negatif duyguları daha fazla hissetmeyiz. Bu negatifliğin azaltılması insanların aynı fikirde olmalarına ve karar-vericiler tarafından verilen kararları desteklemelerine izin verecektir.

5) Finansal “pastayı” artırmak: Her vatandaş, işletme ve devlet dairesi küresel ailenin parçası olduğunu hissederse, fonlarda, hizmette, devlet ve belediye bütçelerinde ve hatta kişisel bütçelerimizin içinde bir yığın ekstralar ortaya çıkacaktır. Evlerimizde hiçbir zaman kullanmadığımız ne kadar çok şey olduğunu bir düşünün. Artan yiyecek ve giysilerimizi fakirlere verebiliriz ve finansal bu ekstralarla başkalarının şu anki ihtiyaçlarının büyük bir bölümünü kapatabiliriz.

Ancak, her ne kadar bağış yapmak komin bir yaşamın ve karşılıklı desteğin somut bir ifadesi olsa da bağış yapmayı bir çözüm olarak sunmuyoruz. Bundan ziyade, yararlılık hakkında konuşuyoruz. Örnek olarak, CNN raporlarına göre, dünyada üretilen gıdanın %30'u ziyan oluyor veya kayboluyor. Bu Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda organizasyonunun raporuna göre yaklaşık 1,3 milyar ton eder.¹²¹

Neden açlığın çok ciddi problem olduğu ülkelere bu fazlalıktan yararlanamıyor? Bunun cevabı tek kelimeyle “çıkartır”dır. Fazla olan gıdayı dağıtmak arzı artırır ve fiyatların düşmesine neden olur. Bu da, sırasıyla gıda üreticilerinin ve market zincirlerinin kârlarını azaltır. Karşılıklı sorumluluk üzerine kurulan bir ekonomide, bu tür bir durumun olması imkânsızdır. Yiyeceklerinizi aile fertlerinizden biri açken sokağa fırlatabilir misiniz?

Bu sadece bir örnek. Karşılıklı sorumluluk ekonomisinin faydalarının daha fazla örneği için “Yeni Ekonominin Yararları”nın içindeki “Üretim fazlası ve Toplumun İyiliğinin Artırmak” bölümüne bakınız.

6) İşveren-çalışan ve devlet- işletme ilişkilerinin ilerlemesi: Davranışsal psikoloji varlıklı insanların para değil ama saygınlık peşinde koştuğunu belirtir.¹²² Dahası bugün işletmeler ve CEO’ları karlılık ve kazançla göre değerlendirilir. Daha fazla karlılık işletmelerin değerlendirmelerinde yüksek bir sırada olması veya yöneticinin “en başarılı CEO” listesinde bulunması anlamına gelir. Bu dar, kendi odaklı kar maksimize etme düşüncesinin en iyi örneği Amerikan pazarıdır. Amerikan pazarının ekonominin büyümesine rağmen iş eklememesinin nedeni işletmelerin işe yeni işçi almak yerine mevcut işçilerinin fazla mesailerine zam yapmaları veya yarı zamanlı çalışan işçileri tam zamanlı işçilere kaydırmalarıdır. Bugün bu tür düşünceler mantıklı olarak kabul edilir. Ancak karşılıklı sorumluluğun uygulandığı bir ekonomide, daha az insan kârın çoğunu paylaşmaz aksine ekonominin refahından daha çok insan faydalanır. Buna benzer gelişmeler işletmelerin hükümet ve vergi kurumlarıyla olan ilişkilerine uygulanacak ve bu

da daha adaletli vergi ve daha az vergi kaçırılmasına yol açacaktır.

7) İstikrar ve uzun vadeli çözümler: Yeni ekonomi karşılıklı sorumluluk değerlerinin üzerine kurulacak, var olan tüm ekonomik ve sosyal metotlardan daha istikrarlı ve sürdürülebilir olacaktır. Çevresine uyacak ve unsurları -insanlar, işletmeler ve hükümetler- arasında geniş bir işbirliğini yansıtacak. Hem insana hem Doğaya karşı dost olan dengeli bir ekonomi her insanın saygınlık içerisinde yaşamasına olanak verecek ayrıca sisteme katkıda bulunarak oluşacak karşılık verme fırsatıyla birlikte sistemin kişisel olarak “dostça” olduğunu ve gerekli takviyeyi aldığını hissetmesini sağlayacaktır.

8) Kesinlik: Yeni ekonomiye geçiş kademeli olacaktır. İlk başta, değişimin ve umudun dinamikleri, toplumda yeni bir ruh, kişisel güvenlik ve bir bağlılık hissi olacaktır. Mevcut sömürülme korkusu daha uygun maliyetli ev fiyatları, çalışanları sömürmeyen çalışma kontratları, halkın çıkarına hizmet eden daha basit bir bürokrasi, istenilen hizmeti makul bir fiyata sağlayan adaletli bankalar ve hizmet sağlayıcıları gibi birçok alanda fedakarlığın tavizleri ve jestleri için bir yol yapacaktır. Kısacası, insanlar karşılıklı ilişkilerinde bu belirsiz zamanda aşırı ihtiyaç duyulan ve parayla satın alınamayan bir his olan güveni hissedecekler.

9) Gerçek mutluluk: Yeni ekonomi içimizde parayla ölçülemeyecek bir doyum hissini oluşturacaktır. “Yeni Ekonominin Yararları” kitabının “Paranın Mutluluk Getirdiği Nosyonuna Meydan Okuyan Çalışmalar” bölümünde açıldığı gibi, belirli bir maaşın üzerinde ek para kişinin hissiyatını iyileştirmiyor. Tam tersine, insanlar başarılı ilişkilerden, güven ve kişisel doyum

hissiyatından tatmin oluyor. Yeni ekonomi ve faydaları geçici değildir ama somut ve istikrarlıdır çünkü karşılıklı sorumluluk kurallarıyla uyum içindedir. Bunlar karar verme işleyişini daha geniş bir mutabakat üzerine kurulmasını sağlar.

10)Uygulanabilir bir karar verme işleyişi: yeni ekonomi şeffaflıkla yönetilirken, herkes kararların nasıl alındığını görebilecek ve onu etkileyebilecektir. Bu insanların kararların hem adaletli hem de tarafsız olduğunu hissetmelerini sağlayacak herkesin ihtiyaçlarının değerlendirilmesi yoluyla ulaşılan pratik bir karar verme işleyişi kurmanın tek yoludur. Bu sosyo-ekonomik sistemin istikrarını kuvvetlendirir.

11)Ekonomik ve finansal istikrar: Para piyasası işletmelerin ve yatırımcıların bir buluşma alanından sistemin sağlamlığına aldırış etmeden “ekstra bir dolar” kovalamak için pazarı titretecek ve sallayacak güce sahip agresif küresel oyuncuların savaş alanına dönüştü. Karşılıklı sorumluluk ekonomisi para pazarının tekrar tekrar patlayan ve gerçek ekonomiyi felakete sürükleyen finansal balonların içine düşmesini engeller.

12)Dengeli tüketim: Aşırı tüketim kovalaması yaşamlarımızda ve dünya ekonomisinde uzun süredir anahtar bir unsur olmuştur. Karşılıklı sorumluluk ekonomisinde bu gitgide dengeli bir tüketim için yol yapacaktır. Aslında bu işleyiş mevcut kriz ve rekabetçi, savurgan ve haksız ekonomiden herkesin temel ihtiyaçlarını karşılama amacıyla olan dengeli, fonksiyonel bir ekonomiye kademeli olarak geçişin sayesinde başladı bile. Gereksiz malları ve hizmetleri almaya bizi ikna eden reklamlar ve diğer sosyal baskılar sayısız lüzumsuz marka ve ürünlerle birlikte yok olacaktır, bunun yerine, topluma

katkı yapmak ve ortak iyilik için topluma katılma arzusu kişinin gurur ve mutluluk kaynağı olarak değişecektir. Azalan talep yüzünden, fiyatlar düşecek ve saygın yaşam herkes için ulaşılabilir olacak. İşletmeler rahat ve dengeli bir yaşam için yalnızca ihtiyacımız olanları üretecek.

13) Küresel denge ve ahenk: Aşırı tüketimden dengeli alıma olan değişim dünyanın hepimizi daha uzun seneler ayakta tutacak kaynaklara sahip olduğu gerçeğini açığa çıkarır. Doğal kaynakların kirletilmesi duracaktır ve dünyanın muhteşem iyileştirme kabiliyetlerini keşfedeceğiz. Karşılıklı sorumluluk ekonomisi istikrarı sosyal birleşme ve karşılıklı ilgiyi temel alır. Bu istikrar küreselleşme çağında, karşılıklı bağımlılığımız bağlantılarımızı ve sosyal ve ekonomik sistemleri tek ahenkli bir sistemin içine adapte olmasını gerektirir. Bu tüm insanlığın ihtiyaçlarını karşılar ve herkesin ihtiyaçlarını destekler ve içlerindeki potansiyeli keşfetmek için teşvik eder.

Ortak Sorumluluk – Eğitimsel Gündem

Eğitim dünyada belirgin bir sorun ve acılı bir konudur. İlgisiz kalmış çocuklar, eğilimler ve şiddet çoğu ülkede eğitim sisteminin işlevsiz kılmaktadır.

Problemlerin bazıları eğitimin yapısından ve değişimlere uyum gösterme yetersizliğinden kaynaklanır. Oysaki değişim açık biçimde gereklidir. Bilhassa 200 yıl kadar önce endüstriyel devrim günlerindeki kesişimde küçük bir değişim oldu. Kalabalık sınıflar, sıraların arkasındaki çocukların uzun süreler boyunca oturmaya, kısa molalara, ezberlenmesi gereken bir yığın gereksiz bilgiye zorlanmış olması halen bir geçerli bir

normdur. Okulların ilk kuruldukları günlerde boşlukları doldurması adına işçi kitlelerin eğitilmesi yönünde samimi bir ihtiyaç vardı.

Böylece okulların mevcut yapısı eğitim sistemine dair dar bir perspektif yansıtmaktadır. Oysaki Encyclopedia Britannica eğitimi aşağıdaki gibi tanımlar: “Eğitim bir toplumun biriktirilmiş bilgilerinin ve değerlerinin iletimi olarak düşünülebilir. Bu anlamda sosyal bilimcilerin sosyalleşme ya da kültürlenme dediği şeye eşdeğerdir. Çocuklar, Yeni Gine kabile insanları, Rönesans veya Manhattan orta sınıfı içinde olsun olmasın kültürsüz doğar. Eğitim onları yetişkinlik yöntemleri içinde bir kalıp içine koyan ve toplum içinde muhtemel bir role yönlendiren bir kültürü öğrenmelerine rehber olmak için tasarlanır.”¹²³

Oysaki okullar bugün öğrencileri üniversitelerde ve liselerde okullu olmaya devam etmesi için donanımlı yapma amacındadır. Okullar bütün bir dünya algısı için eğitim vermez.

Eğitim tanımlandığı gibi sadece bilgi sağlama faaliyeti değildir. Kişiliği ve birbirimizin davranışlarını tasarlama sürecidir. Aslında eğitim, özü öğrencinin hayatla nasıl baş edeceğini öğretmektir. Sadece bilgi ezberlemeyi öğreten bir okul günümüzün realitesinde alakasızdır.

Yukarıdakilerin ışığı altında eğitim programlarımızda kökten bir değişim yapmak zorunda olduğumuzu idrak etmek zorundayız. Hali hazırda temin ettiğimiz eğitim başarıyla hedefine ulaşsın veya ulaşmasın modern dünyanın bize sunduğu ve gösterdiği mücadeleleri sorgulamak zorundayız.

Günümüzün realitesinde dünyamız sosyal, politik ve ekonomik olarak küresel bir köy haline geldi. Bir başkası ile temasa geçtiğimiz andan beri yaşamlarımızı narsizm ve diğeri ile hem fikir olmaksızın yönetmeye devam etme yeteneğimizi kaybettik. Bu değerler eski, egomerkezli ve bireysel dünyada kullanılmış olabilir. Fakat insanlığın integral ve küresel bir sisteme döndüğü zamandan beri kurallar Doğada integral sistemleri uygulayan şeylerle özdeş oldu.

İnsan bedeni böylesi bir integral sisteme örnektir. Bedenlerimiz içinde (homeostatis olarak bilinen) işbirliği ve uyum bütün hücreler ve organlar arasında bedenin sağlıklı biçimde işlemesini sağlar. Sağlıklı kalmak için her hücre ve organ tüm organizmanın faydasına göre çalışır. Hücreler arasındaki uyum, şaşkınlık veren bir makine gibi her bir hücrenin katkı koyduğu sağlıklı bir bedene çevirir.

Bedenimizde işleyen hücreler Doğada bütün çok yönlü bağlantılara uygulanan ortak sorumluluk ve karşılıklılık kuralını işaret eder. Aslında sistemin sürdürülebilirliği bunu ihtiva eden unsurlar arasında var olan karşılıklı ilişkilere bağlıdır.

Bu yüzden bir başkası ile egoistik biçimde ilişkiye devam edersek dünyanın integral olmasının tersine Doğa'nın kurallarıyla uyumsuz hale geliriz. Böyle yapmakla bir organizmanın sadece kendisi için tüketen hücreleri gibi oluruz. İnsan bedeni o durumda bu hücrelerin getirisi bir kanser tümörüdür. İnsanlık boyutunda sonuç çok yönlü, çok katmanlı küresel bir krizdir.

Bu krizleri çözmek için bağlantı ağımızı yeniden düzenlemek ve bunu doğru biçimde dünyaya uygulamak zorundayız. 21'inci yüzyılda her insan yaşadığı dünyanın tabiatını teşhis etmeli ve anlamalıdır. Her kişinin hayatı diğerlerine doğru olan duruşuna bağlıdır. Bu yüzden insanların diğerlerine karşı hassas, ilgili olması ve dünyaya yaklaşımlarında sorumlu olması için eğitmeliyiz.

21'inci yüzyılda dünya, sorunlarına dair ekonomik ya da politik bir çözümden fazlasına ihtiyaç duymaya devam edecektir. İlk ve en önemlisi bir eğitim sistemine ihtiyaç vardır.

Büyük çaplı çalışmalar ve kitaplar zaten genç bir kişinin kişiliğinin şekillenmesindeki üstün unsurun onu kuşatan çevre olduğunu göstermiştir.¹²⁴ Bu yüzden doğru biçimde eğitmek çocuğun ona birinin bir diğerini pozitif sonuçlar ve doğru değerler ile etkilediği doğru bir çevrede yer vermesi anlamına gelir.

Erken yaşlardan itibaren çocukların diğerlerinin zararından keyif alma arzusunun yetişkin dünyada acı çekmenin temel sebebi olduğu o egoizmi anlamak ile büyütülmesi gerekir. Aynı zamanda çocuklara, çeşitli yardım etme tekniklerini kullanarak ortak sorumluluk düşüncesine, toleransına ve anlayışına dayanan ilişkilerin uyumu ve hayatın devamını tesis ettiğini göstermeliyiz.

Küresel Eğitim İçin On Temel Prensiptir

1) Sosyal çevre kişiyi inşa eder: Sosyal çevre çocukları etkileyen temel unsurdur. Bu yüzden onlar arasında her birinin bir diğerini gözettiği minyatür bir toplum yaratmak zorundayız. Böyle çevrede büyüyen bir çocuk sadece onun yaratıcı potansiyelini ifade etmeyi

sağlamak ve başarmak değil, hayata bir amaçla ve “okul-dışı” çevrede de benzer bir toplumu inşa etme arzusuyla yaklaşacaktır.

2) Kişisel örnek: Çocuklar onlara sağladığımız örneklerden öğrenir, hem kişisel olarak -eğitimcilerden ve ailelerden-ve hem medya ve onların maruz kaldığı diğer kamu içerikleri yoluyla.

3) Eşitlik: Öğrenme süreci boyunca bir öğretmen değil fakat bir eğitimci olmalı. Eğitimci yaşça büyük olmasına rağmen o çocuklar tarafından onlardan biri, bir akran olarak anlaşılacaktır. Bu yolla eğitimci dereceli biçimde çocukları çalışmanın her boyutunda bilgi, ruhsal ve sosyal olduğu kadar yükseltecektir. Böylece örnek olarak sınıf boyunca çocuklar ve eğitimciler bir çember içinde ve herkesle eşit muamele ile oturacaktır.

4) Oyunlarla öğrenme: Çocuklar oyunlarla büyür ve işlerin birbirleriyle nasıl bağlantılı olduğuna dair daha derin bir kavrayışa ulaşırlar. Bir oyun çocukların dünyayı bilmelerini sağlamak anlamına gelir. Aslında çocuklar onları duymak yoluyla kelimeleri öğrenmezler. Bunu yerine tecrübe etmekle yoluyla öğrenirler. Bu yüzden çocuklarla çalışmada birincil yöntem olarak oyunları kullanmak gereklidir.

5) Haftalık gezintiler: Her hafta çocukların okuldan ayrılacağı ve ülke içinde veya başka yerde çocuğun yaşına bağlı olarak gideceği bir gün olmalı. Böyle yerler parklar, hayvanat bahçeleri, fabrikalar, sinemalar veya tiyatrolar olabilir. Çocuklar hayatlarını etkileyen kolluk birimleri, postane, hastaneler, devlet binaları, huzurevleri, gibi sistemleri ve çocukların yaşamlarının bir parçası olan süreçlerle ilgili her yerin nasıl işlediğini

öğrenmelidir. Gezintiler öncesinde, sırasında ve bunları takiben görülen şeyler ve bu deneyimin beklentilerini ne kadar karşıladığı, sonuçlar ve daha fazlası hakkında tartışmalar yapılacaktır.

6) Gence öğreten yaşlı: Büyük yaş grupları daha genç gruplara “sahip çıkacak” ve genç gruplar da bu gruba asistanlık yapacaktır. Bu yolla her biri öğrenme sürecinin parçası olarak hissedecek ve diğerleri ile iletişim için gerekli araçları elde edecektir.

7) “Küçük mahkeme”: Öğrenme sürecinin parçası olarak çocuklar günlük hayatlarında karşılaştıkları durumları: kıskançlık, güç savaşları, hile ve daha fazlasını dışa vurmaları. Bunları dışa vurduktan sonra bunları ince eleyip sık dokumalıdır. Böylesi deneyimlerle çocuklar anlamayı öğrenecek ve diğerlerine karşı hassas olacaktır. O an için bunu kabul etmeseler bile başkalarının da haklı olabileceğini kavrayacaklardır. Yarın aynı durumun içinde kendilerinin de olabileceğini ve her insanın ve görüşün bu dünyada bir yeri olduğunu ve herkese toleransla yaklaşılması gerektiğini görecektir.

8) Video kaydetme faaliyetleri: Bütün faaliyetlerin, sonra çocuklarla birlikte bakmak ve analiz edilmek üzere kaydedilmesi tavsiye edilir. Bu yolla çocuklar belli durumlarda nasıl tepki verdiklerini veya davrandıklarını görebilecekler. Değişimleri analiz edebilecekler ve kendi duygularını gözlemleyebilme yeteneklerini geliştirecekler.

9) Birkaç eğitmenli küçük gruplar: 10 öğrencilik her bir grubun iki eğitmene ve profesyonel bir desteğe (bir psikoloğa) sahip bir takım olması son derece tavsiye edilir.

10) Aile desteği: Aileler okulda ortaya konan eğitim sürecine destek olmalıdır. Okulda telkin edilen değerlerin önemi hakkında çocuklarla konuşmalı ve kendi davranışlarında bu değerlerin kişisel bir örneğini sunmalı ve diğer değerlerden tamamıyla kaçınmalıdır. Bunu tesis etmek için ebeveynler için de kurslar olmalıdır.

UNESCO İle İşbirliği

Küresel eğitim metodu UNESCO Genel Direktörü Irina Bokova tarafından memnuniyetle kabul edilmiştir. Hali hazırda UNESCO-ARI küresel eğitime dair ortak kitabı yazım aşamasındadır ve uluslararası konferanslar ve toplantılar serisi gerçekleştirilmiştir.

ARI Enstitüsü Hakkında

Misyon

İleri İntegrasyon Araştırma (ARI) Enstitüsü yenilikçi fikirler ve çözümler yoluyla eğitim politikalarında ve uygulamalarında pozitif değişimi artırmaya adanmış kar gütmez bir organizasyondur. Bunlar zamanımızın en baskıcı eğitim meselelerine uygulanabilir. ARI Enstitüsü insanlığın bağımlı ve bağlantılı bir dünya içinde başarması gereken yeni kuralları organize etmek ve yerine getirmenin faydalarını açıklayarak yeni bir düşünce biçimini tanıtır.

İnternet ağı, faaliyetleri ve multimedya kaynakları yoluyla ARI Enstitüsü uluslararası ve disiplinler arası işbirliğini geliştirir.

Yaptığımız Şey

- Bilim insanları, bilginler ve eğitimciler arasındaki diyalogu cesaretlendirmek.
- Eğitim politikaları ve uygulamalarındaki pozitif değişimleri artırmak.

Küresel krizlerde gelecek nesilleri eğitmek noktasında global düşünce halinde pozitif bir değişime olanak sağlama fırsatı olarak diyalogu cesaretlendirmek, böylelikle iklimde, ekonomide ve jeopolitik ilişkilerde büyük değişimler baş edebilmelerini sağlamak. Materyallerimiz bedavadır ve yaş, cinsiyet, din, politika veya kültürel kaygıları gözetmeksizin herkese açıktır.

Materyaller, doğa kanunlarının günümüz toplumunda kendini gösteren integral küresel sistemini ortaya koyar. Uluslararası bir düzeyde kurduğumuz multimedya kanalları ile bilgimizi paylaşmaya adanmış. Dahası insan ilişkilerine bir kişisel ilgi ve ortak sorumluluk ruhuyla ilham vermek için ihtiyaçlarının farkındalığını artırmaya adanmış.

Değerlerimiz

Biz hepimiz kişisel, çevresel ve sosyal krizlerle karşı karşıya geldiğimiz zor zamanlarda yaşıyoruz. Bu krizler insan türü ve doğa arasındaki bağlantılılığı ve dayanışmayı fark edemediğinden oluyor. Zengin bir medya çevresi yoluyla halka bilgi sağlayarak insan davranışını daha sürdürülebilir bir modele çeviren bir katalizör gibi hareket ediyoruz. Mevcut küresel krizlere dair bir çözümü savunuyoruz ve bunu dünya çapında,

medya kanalları yoluyla sunulan kendi eşsiz eğitim içeriğimizle yapıyoruz.

Yoğun araştırma ve halk faaliyetleri ile ARI Enstitüsü küresel ve bütünlük bir dünyada mevcut devlet işlerine neden olmuş olan sosyal derecelenme ve olayların doğal gelişiminin net ve tutarlı bir anlayışını sunar. İlave olarak bizler kendi online çevremizi çocuklara erişmesi için genişletiyoruz. Onlar kendilerine, hoşgörölü ve sorumlu olmalarını yüreklendiren ve de küresel yurttaşlar olarak yaşayan insan varlığını düşünmelerine yol veren bir eğitim sürecine katılımı fayda sağlıyorlar.

Bu internete dayanan çevrede çocuklar dünyanın farklı kısımlarında simültane olarak meydana gelen faaliyetlerde birlikte çalışacaklardır. Böylesi faaliyetler onların birleşik küresel bir köy içinde birbirlerine bağlı olduklarını idrak etmelerine yardım edecek ve onların bu programlara katılarak insanlığın gelişimine nasıl katkı sağlayacaklarını gösterecektir. Bizler bu çevreye dair etkinin tüm bir çocuk neslini onları dünyanın sorumlu vatandaşlarına döndürerek ve insanlığın mevcut yıkıcı davranışlarında bir dönüm noktası yaratarak etkili biçimde değiştireceğine inanıyoruz.

Ekonomide Durduğumuz Yer

Kriz ne finansal, ne ekonomik ve ne ekolojiktir. Bu bütün bir medeniyeti ve hayatın realitesini ihtiva eden küresel bir krizdir. Dolayısıyla bunun tepesine bakmalı ve genel sebebe yönelmeliyiz yani ben merkezli doğamıza.

Bizler toplumdaki esnek bir çözüme yol veren yüzeysel bir değişime inanıyoruz. Öncelikle, aramızdaki bağlantıları egomerkezli olmaktan özgeciliğe doğru

dönüştürmek zorundayız. Bu durum integral sistemin işleyişinin temelidir ve bugün insan toplumunun kesin olarak böyle bir sistem olduğunu keşfediyoruz.

Faaliyetlerimiz

Uluslararası Forumlar

ARI dünya çağında çok sayıda dinleyicinin konferanslarla ve çalıştaylarla katıldığı düzenli forumları organize eder. Bu forumlar internet üzerinden, kablolu ve uydu TV ağlarından canlı yayınlanır.

Geleceğin Vatandaşları: Eğitim Merkezimiz ve Ağı

Geleceğin Yurttaşlarının ARI'nın himayesinde kurulmuş olan kar amacı gütmeyen bir dernektir. Bu ve sevgi değerlerini yükseltmeyi ve diğerlerini gözetmeyi yükseltgeyen online bir eğitici çevre sahip çocukları ve gençleri amaçlar. Bizler bu değerleri elde eden ve benimseyen çocukların mutluluk, keyif ve bütünlük hissine sahip olacağını düşünüyoruz. Bu hedeflere ulaşabilmek için Geleceğin Yurttaşları derneğinin üç aşamada çalışır: Çocukların Eğitim Merkezleri, Birlik İçin Gençlik Hareketi (BİG) ve ARI Enstitüsü Eğitim Sistemi.

Çocukların Eğitim Merkezleri Ağı

Geleceğin Yurttaşları eğitim merkezleri insan varlığını inşa etme metodunun günlük olarak geliştiği ve yerine getirildiği yerlerdir. Burası sevmenin ve destekleyici bir çevrenin çocukların iyiliği adına inşa edildiği, dostluk ve diğerini gözetme anlayışına dayanan bir yerdir. Faaliyetler şunları içerir:

- Çocuklar arasındaki bağı yükselten oyun ve faaliyetler.
- Genelde doğa ve özelde insan doğası üzerine fikirler;
- Çeşitli okul konuları üzerinde tamamlayıcı dersler;
- Toplum ve grup iletişimi için gerekli sosyal yetenekleri geliştirmek;
- Çocukların yaşamlarımızı etkileyen sistemlerle tanışmalarını sağlayacak müzelere, parklara, mahkemelere ve daha pek çok yere ve tesislere geziler;
- Faaliyetlerin kayıt altına alınması, bu dünya çapında yenilikçi metodu eğitimcilerin dolaştırması için yapısal eğitimlerin hazırlanması;

BİG Gençlik Hareketi

Genç hareketi, BİG (Birlik için Gençlik) değerlerine karşı ortak kaygı ve sevgi değerlerini yükseltme ruhuna sahip yaşları 12-18 arasında olan gençler için sevgi dolu ve destekleyici bir çevre yaratmaya özel olarak yönelmiştir. BİG aktiviteleri şunları içerir:

- Genelde ve bilhassa insan doğasındaki Doğanın İzleri;
- Toplantılar, geziler ve diğer birlik anlayışını yükseltme faaliyetleri;
- Birbirine bağımlı bir dünyada bir sonraki nesli vasıflandıracak çocukların eğitimleri
- Eğitim üzerine çocuk programları yapmak, bunların üretimi ve dağıtımı;
- Eğitimsel oyunlar geliştirmek;

ARI Enstitüsü Yetişkin Eğitimi Sistemi

ARI Enstitüsü Yetişkin Eğitimi Sistemi, insanları küresel bağımlılığın yeni realitesi ve de birbirini yeme anlayışından ortak kaygı ve sorumluluk anlayışına dönmenin gereği hakkında bilgilendirmeyi amaçlar.

Eğitim çatısı geniş biçimde interaktif olup, alıştırmalar ve faaliyetlerle uygulanan, hem fiziksel ve hem online iletişim halinde tasarlanmıştır.

Kursta düşünölen konulara dair kısa bir tanım:

- Ev ekonomisi ve tüketici eğitimi: Bu, ailelerin ve bireylerin geniş kapsamlı masraflarını nasıl yöneteceklerini bilmesi için hayatidir.
- “Yeni” dünyada yaşamak: Bağımlı ve bağlantılı bir dünyada yaşamının sonuçları.
- Uyumsuzluk, sorunun ortak paydası: Bizim egoistik toplumumuzla bugünün dünyasının birbirine bağımlı doğası arasındaki çarpışmayı ortaya koymak.
- Tanımlayıcı bir faktör olarak sosyal etki: Katılımcılar sosyal çevrenin dünyamızı ve insan ilişkilerini şekillendirişine yönelik alıştırmalar yapar. Yeni bir sosyal söylem yaratmamız gereken o çevreyi değıştirecek şeyi görmeye gelirler.
- Krizi çözmek için hareket çağrısı: Katılımcılar yıkıcı olmayan, iyileştirici bir biçimde toplumda nasıl pozitif bir değışim yapabileceklerini öğrenir.

Notlar

1 An Address to the 2011 International Finance Forum by Christine Lagarde, Managing Director, International Monetary Fund, Beijing, November 9, 2011 (<http://www.imf.org/external/np/speeches/2011/110911.htm>)

2 Gordon Brown speaks to the Lord Mayor's Banquet: http://www.labour.org.uk/lord_mayors_banquet

3 D’Vera Cohn, Jeffrey Passel, Wendy Wang and Gretchen Livingston, “Barely Half of U.S. Adults Are Married – A Record Low,” Pew Research Center (December 14, 2011), <http://www.pewsocialtrends.org/2011/12/14/barely-half-of-u-s-adults-are-married-a-record-low/?src=prc-headline>

4 “National survey shows a rise in illicit drug use from 2008 to 2010,” SAMHSA News Release (August 9, 2011), <http://www.samhsa.gov/newsroom/advisories/1109075503.aspx>

5 Albert R. Hunt, “A Country of Inmates,” The New York Times (November 20, 2011), <http://www.nytimes.com/2011/11/21/us/21iht-letter21.html?pagewanted=all>

6 Nicholas D. Kristof, “Our Broken Escalator,” The New York Times (July 16, 2011), http://www.nytimes.com/2011/07/17/opinion/sunday/17kristof.html?_r=2

7 Richard Vedder and Matthew Denhart, “Why does college cost so much?” CNN (December 2, 2011), <http://edition.cnn.com/2011/12/02/opinion/vedder-college-costs/index.html>

8 National Rifle Association Institute for Legislative Action, “Firearm Fact Card 2011,” <http://www.nraila.org/Issues/FactSheets/Read.aspx?ID=83>

9 Carol Cratty, “Gun sales at record levels, according to FBI background checks,” CNN (December 28, 2011), <http://edition.cnn.com/2011/12/27/us/record-gun-sales/index.html>

10 Kate Kelland, “Nearly 40 Percent of Europeans Suffer Mental Illness,” Reuters (September 4, 2011), <http://www.reuters.com/article/2011/09/04/us-europe-mental-illness-idUSTRE7832JJ20110904>

11 Toby Helm, “Most Britons believe children will have worse lives than their parents – poll,” The Guardian (December 3, 2011), <http://www.guardian.co.uk/society/2011/dec/03/britons-children-lives-parents-poll>

12 Scott Hamilton, “Roubini: Slowdown Brings Forward New Crisis,” Bloomberg (September 6, 2011), <http://www.bloomberg.com/news/2011-09-06/roubini-says-global-economic-slowdown-accelerating-next-financial-crisis.html>

13 Michael Babad, “George Soros: ‘We are on the verge of an economic collapse,’” The Globe and Mail (June 27, 2011), <http://www.theglobeandmail.com/report-on-business/top-business-stories/george-soros-we-are-on-the-verge-of-an-economic-collapse/article2076789/>

14 James Kirkup, “World facing worst financial crisis in history, Bank of England Governor says,” The Telegraph (October 6, 2011), <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/8812260/World-facing-worst-financial->

crisis-in-history-Bank-of-England-Governor-says.html

15 Ian Goldin, “Navigating our global future,” TED (October 2009), http://www.ted.com/talks/ian_goldin_navigating_our_global_future.html

16 Fareed Zakaria, “Get Out the Wallets: The world needs Americans to spend, Newsweek (August 1, 2009), <http://www.newsweek.com/2009/07/31/get-out-the-wallets.html>

17 “U.S. Debt Reaches 100 Percent of Country’s GDP,” Fox News (August 4, 2011), <http://www.foxnews.com/politics/2011/08/04/us-debt-reaches-100-percent-countrys-gdp/#ixzz1jIhe6Qly>

18 “The Debt to the Penny and Who Holds It,” Treasury Direct, <http://www.treasurydirect.gov/NP/NPGateway>

19 Tim Jackson, “Tim Jackson’s economic reality check” TED (October 2010), http://www.ted.com/talks/lang/en/tim_jackson_s_economic_reality_check.html (min. 06:59)

20 Anthony Giddens, *Runaway World: How Globalization is Reshaping Our Lives* (N.Y., Routledge, 2003), 6-7.

21 Javier Solana and Daniel Innerarity, “The New Grammar of Power,” Project Syndicate (July 1, 2011), <http://www.project-syndicate.org/commentary/solana10/English>)

22 Ludger Kühnhardt “A Call for the United States to Rediscover Its Ideals,” *The Globalist* (May 24, 2011), <http://www.theglobalist.com/storyid.aspx?StoryId=9149>

23 Pascal Lamy “Lamy underlines need for ‘unity in our global diversity,’” World Trade Organization (WTO)

(June 14, 2011), http://www.wto.org/english/news_e/sppl_e/sppl194_e.htm

24 Gregory Rodriguez, “Rodriguez: Zero-sum games in an interconnected world,” Los Angeles Times (August 1, 2011), <http://articles.latimes.com/2011/aug/01/opinion/la-oe-rodriguez-zerosum-20110801>

25 Yossi Yonah, “Paradise Lost,” HaOketz [The Sting] (October 20, 2011), <http://www.haokets.org/2011/10/20/%D7%92%D7%9F-%D7%94%D7%A2%D7%93%D7%9F-%D7%94%D7%90%D7%91%D7%95%D7%93/>

26 Rabbi Shmuel Borenstein of Sochatchov, Shem Mishmuel, Portion Haazinu (Jerusalem, 1950), 241.

27 Baruch Shalom Ashlag (Rabash), The Writings of Rabash, vol. 1, “Go Forth Out of Your Country,” trans. C. Ratz (Israel, 2008), 77.

28 Babylonian Talmud, Kidushin 70b

29 Written in the name of The Baal Shem Tov, founder of the Hassidut Movement, in the book Maor Eynaim [Light of the Eyes], the beginning of the portion Hukat.

30 Maimonides, Mishneh Torah, Shoetim, “Laws of Mourning,” Chapter 14.

31 Maimonides, Mishneh Torah, The Book of Science, “Idolatry Rules,” Chapter 1.

32 Baruch Shalom Ashlag, The Writings of Rabash, vol. 1, “And the Children Struggled Together within Her,” trans. C. Ratz (Israel, 2008), 87-88.

33 Yehuda Leib HaLevi Ashlag, The Writings of Baal HaSulam, “The Freedom,” trans. C. Ratz, (Israel, 2009), 426.

Yehuda Ashlag is also known as Baal HaSulam (Owner of the Ladder) for his Sulam [Ladder] commentary on The Book of Zohar.

34 Midrash Rabah, Beresheet, Portion 39. Also, RASHI commentary on the Torah, Beresheet, 12:5

35 Pirkey de Rabbi Eliezer, Chapter 24

36 Midrash Rabah, Beresheet [Genesis], 14, 6

37 Moshe Ben Maimon (Maimonides), Mishneh Torah (Yad HaChazakah (The Mighty Hand), Part 1, “The Book of Science,” Chapter 1

38 *ibid.*

39 “A great congregation gathered onto him, who were called ‘the men of the house of Abraham,’ and the matter was continually growing until it became the collective of the congregation of Israel” Rabbi Shmuel Borenstein, Shem Mishmuel, Haazinu, 241.

40 Baruch Shalom Ashlag, The Writings of Rabash, vol. 1, “But the More They Afflicted Them,” 110.

41 Maimonides, Mishneh Torah, The Book of Science, “Idolatry Rules,” Chapter 1.

42 Babylonian Talmud, Shabbat, 89a. For more information on the topic, see Rabash, The Writings of Rabash, vol. 3, “Mount Sinai,” 2093.

43 Yehuda Ashlag, The Writings of Baal HaSulam, “The Arvut (Mutual responsibility),” 395.

44 Karmit Sapir Weitz, “The People Doesn’t Understand that Cottage and Housing Aren’t the Problem,” Maariv (August 2, 2011), <http://www.nrg.co.il/online/1/ART2/266/207.html?hp=1&loc=3> (an interview with Stef Wertheimer).

- 45 Alice Calaprice, *The New Quotable Einstein* (USA: Princeton University Press, 2005), 206
- 46 Information extracted from the MIT Haystack Observatory, www.haystack.mit.edu/edu/pcr/.../3%20.../nuclear%20synthesis.pdf.
- 47 Werner Heisenberg, quoted by Ruth Nanda Anshen in *Biography of an Idea* (Moyer Bell, 1987), 224
- 48 G. Tyler Miller, Scott Spoolman, *Living in the Environment: Principles, Connections, and Solutions*, 16th Edition (U.S.A., Brooks/Cole, September 24, 2008), 15
- 49 Jean M. Twenge and W. Keith Campbell, *The Narcissism Epidemic: Living in the Age of Entitlement* (New York: Free Press, A Division of Simon & Schuster, Inc. 2009), 78
- 50 Jean M. Twenge and W. Keith Campbell, *The Narcissism Epidemic*, 1
- 51 Jean M. Twenge and W. Keith Campbell, *The Narcissism Epidemic*, 1-2
- 52 International Energy Agency (IEA), *World Energy Outlook 2011: Presentation to the press*, London, 9 November 2011, p 8.
- 53 UNEP NEWS CENTRE, “IEA Warns of Irreversible Climate Change in 5 Years if Fossil Fuel Infrastructure Remains Unchanged,” United Nations Environment Programme (November 11, 2011), <http://www.unep.org/newscentre/default.aspx?DocumentID=2659&ArticleID=8936>
- 54 Fiona Harvey, “World headed for irreversible climate change in five years, IEA warns,” *The Guardian* (November

- 9, 2011), <http://www.guardian.co.uk/environment/2011/nov/09/fossil-fuel-infrastructure-climate-change>
- 55 e360 digest, “Extreme Weather Events Likely Linked to Warming, IPCC Says” (November 1, 2011), http://e360.yale.edu/digest/extreme_weather_events_likely_linked_to_warming_ipcc_says/3195/
- 56 “Fishing, Why It Matters, WWF, <http://www.worldwildlife.org/what/globalmarkets/fishing/whyitmatters.html>
- 57 Ian Sample, “Global food crisis looms as climate change and population growth strip fertile land” (The Guardian, August 31, 2007), <http://www.guardian.co.uk/environment/2007/aug/31/climatechange.food>
- 58 “Water, Sanitation and Hygiene,” UNICEF (December 21, 2011), <http://www.unicef.org/wash/>
- 59 Lester R. Brown, *World on the Edge: How to Prevent Environmental and Economic Collapse* (USA, W. W. Norton & Company, January 6, 2011), 16
- 60 Matthew Lee, “Hillary Clinton Raises Alarm on Rising Food Prices,” Associated Press (May 6, 2011), published on cnsnews.com, <http://cnsnews.com/news/article/hillary-clinton-raises-alarm-rising-food-prices>
- 61 Ramy Inocencio, “World wastes 30% of all food,” CNN (May 13, 2011), <http://business.blogs.cnn.com/2011/05/13/30-of-all-worlds-food-goes-to-waste/>
- 62 “Ethics And The Global Financial Crisis,” interview with Michel Camdessus, uploaded to YouTube by romereports (April 1, 2009), <http://www.youtube.com/watch?v=M3q8XFLDWIg>

63 Steve Connor, “Warning: Oil supplies are running out fast,” *The Independent* (August 3, 2009), <http://www.independent.co.uk/news/science/warning-oil-supplies-are-running-out-fast-1766585.html>

64 Martin Luther King, Jr. “Facing the Challenge of a New Age” (December, 1956), <http://www.libertynet.org/edcivic/king.html>

65 Raiah Kook, *To the Path of Sanctity*, 31. For more on the topic of humankind’s two choices see Ashlag, *The Writings of Baal HaSulam*, “The Writings of the Last Generation,” 815.

66 Quoted in: Bertrand Russell, *History of Western Philosophy* (U.K. Routledge, 1996), 243.

67 Raiah Kook, *Treasures of the Raiah* 4, First Edition, 25.

68 Nicholas A. Christakis, James H. Fowler, *Connected: The Surprising Power of Our Social Networks and How They Shape Our Lives -- How Your Friends' Friends' Friends Affect Everything You Feel, Think, and Do* (USA, Little, Brown and Company, January 12, 2011), 305

69 Maria Konnikova, “Lessons from Sherlock Holmes: The Power of Public Opinion,” *Scientific American*, “Blogs” (September 13, 2011), <http://blogs.scientificamerican.com/guest-blog/2011/09/13/lessons-from-sherlock-holmes-the-power-of-public-opinion/>

70 Kavita Abraham Dowsing, PhD, and James Deane, “The Power of Public Discourse,” <http://wbi.worldbank.org/wbi/devoutreach/article/1298/power-public-discourse>

71 Source: Saul Mcleod, “Asch Experiment,” Simply Psychology, 2008, <http://www.simplypsychology.org/asch-conformity.html>

72 “Thanks for the Memories,” an experiment in false memories conducted by Prof. Yadin Dudai and Micah Edelson of the Institute’s Neurobiology Department, together with Prof. Raymond Dolan and Dr. Tali Sharot of University College London (released August 29, 2011), <http://wis-wander.weizmann.ac.il/thanks-for-the-memories>

73 Erich Fromm, *The Art of Loving* (U.S.A., Harper Perennial, September 5, 2000), 13

74 Eryn Brown, “Violent video games and changes in the brain,” *Los Angeles Times* (November 30, 2011), <http://www.latimes.com/health/boostershots/la-heb-violent-videogame-brain-20111130,0,6877853.story>

75 Following the July 22, 2011 attack on Norwegians by a Norway native: “Report: Norwegian Retailer Pulls Violent Games In Wake Of Attack,” DigiPen Institute of Technology (July 29, 2011), http://www.gamecareerguide.com/industry_news/36185/report_norwegian_retailer_pulls_.php

76 David Jenkins, “Mass Shooting In Germany Prompts Retailer To Drop Mature-Rated Games,” *Gamasutra* (March 20, 2009), <http://www.gamasutra.com/news/production/?story=22839>

77 Anderson, C. A., Berkowitz L., Donnerstein, E., Huesmann, L. R., Johnson, J. D., Linz, D., Malamuth, N. M., Wartella, E., “The influence of media violence on youth,” *Psychological Science in the Public Interest* 4, no. 3 (2003): 81-110.

78 University of Michigan Health System, “Television and Children,” <http://www.med.umich.edu/yourchild/topics/tv.htm>

79 Martin Buber, philosopher and educator, *A Nation and a World: Essays on current events*, trans. from Hebrew: Chaim Ratz (Israel, Zionist Library Publications, 1964), 220

80 George Monbiot, “The British boarding school remains a bastion of cruelty,” *The Guardian* (January 16, 2012), <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2012/jan/16/boarding-school-bastion-cruelty>. Note: While this story addresses the problems of schools in the U.K., the data it gives of the state of Texas schools is no less alarming.

81 Victoria Burnett, “A Job and No Mortgage for All in a Spanish Town,” *The New York Times* (May 25, 2009), <http://www.nytimes.com/2009/05/26/world/europe/26spain.html?pagewanted=all>

82 Dr. Peres was quoted in: Efrat Noiman, “You’ll Probably Pass This Story On,” *The Marker* (September 22, 2011), <http://www.themarker.com/markerweek/1.1480608>

83 Andy Sernovitz, *Word of Mouth Marketing: How Smart Companies Get People Talking*, Revised Edition, (U.S.A. Kaplan Press, February 3, 2009), 4

84 Clive Thompson, “Are Your Friends Making You Fat?,” *The New York Times* (September 10, 2009), http://www.nytimes.com/2009/09/13/magazine/13contagion-t.html?_r=1&th&emc=th

85 (ibid.)

86 (ibid.)

87 (ibid.)

88 “Nicholas Christakis: The hidden influence of social networks” (a talk, quote taken from minute 17:11), TED 2010, http://www.ted.com/talks/nicholas_christakis_the_hidden_influence_of_social_networks.html

89 “ILO warns of major G20 labour market decline in 2012 and serious jobs shortfall by 2015,” International Labor Organization (ILO) (September 26, 2011), http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/press-and-media-centre/news/WCMS_163835/lang--en/index.htm

90 Daniel Woolls, “Spain's Unemployment Rate Hits New Eurozone Record Of 21.3 Percent,” The Huffington Post (April 29, 2011), http://www.huffingtonpost.com/2011/04/29/span-unemployment-inflation-economy-debt_n_855341.html

91 “Employment Situation Summary,” Bureau of Labor Statistics (January 6, 2012), www.bls.gov/news.release/empsit.nr0.htm

92 Felix Salmon, “The global youth unemployment crisis,” Reuters (December 22, 2011), <http://blogs.reuters.com/felix-salmon/2011/12/22/the-global-youth-unemployment-crisis/>

93 Ulrich Beck, *The Brave New World of Work* (USA, Polity, 1 edition, January 15, 2000), 2

94 Thomas L. Friedman, “The Earth is Full,” *The New York Times* (June 7, 2011), <http://www.nytimes.com/2011/06/08/opinion/08friedman.html?scp=1&sq=the%20earth%20is%20full%20thomas%20friedman&st=cse>

95 Adir Cohen, *The gate of light: Janusz Korczak, the educator and writer who overcame the Holocaust* (USA, Fairleigh Dickinson Univ Press, Dec 1, 1994), 31

96 David W. Johnson and Roger T. Johnson, “An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning,” *Educational Researcher* 38 (2009): 365, doi: 10.3102/0013189X09339057

97 Johnson and Johnson, “Educational Psychology Success Story,” 368

98 Johnson and Johnson, “Educational Psychology Success Story,” 371

99 (ibid.)

100 For more on education, see Appendix 1: The Mutual responsibility–Educational Agenda

101 Christine Lagarde, “The Path Forward—Act Now and Act Together,” International Monetary Fund (IMF) (September 23, 2011), <http://www.imf.org/external/np/speeches/2011/092311.htm>

102 “Minority Rules: Scientists Discover Tipping Point for the Spread of Ideas,” SCNARC (July 26, 2011), <http://scnarc.rpi.edu/content/minority-rules-scientists-discover-tipping-point-spread-ideas>

103 David Ben-Gurion, *A Vision and a Way*, Vol. 1, “Revolution of the Spirit” (Israel, publisher: Party of the Workers of the Land of Israel, 1951), 34.

104 Mohamed A. El-Erian, “The Anatomy of Global Economic Uncertainty,” Project Syndicate (November 18, 2011), <http://www.project-syndicate.org/commentary/elerian11/English>

105 Albert Einstein, Alice Calaprice and Freeman Dyson, *The Ultimate Quotable Einstein* (USA, Princeton University Press, October 11, 2010), 476

106 Efrat Peretz, “We Must Prepare for a World of Equal Revenue Sharing,” trans. Chaim Ratz, *Globes* (October 18, 2011), <http://www.globes.co.il/news/article.aspx?QUID=1057,U1319062129813&did=1000691044>

107 Dr. Joseph E. Stiglitz, “Imagining an Economics that Works: Crisis, Contagion and the Need for a New Paradigm,” *The New Palgrave Dictionary of Economics Online* (min 1:36), http://www.dictionaryofeconomics.com/resources/news_lindau_meeting

109 Hal R. Arkes and Catherine Blumer, “The Psychology of Sunk Cost,” *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 35, 124-140 (1985), http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0CCUQFjAA&url=http%3A%2F%2Fcommonsenseatheism.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2011%2F09%2FArkes-Blumer-The-psychology-of-sunk-cost.pdf&ei=Uy4cT8v1KdDsOci89JkL&usg=AFQjCNFE8XVozdWg8RW_kdmY2LfgvVMDZQ&sig2=2NzX5HvZjbct06MbtqPqXw

110 Richard McGill Murphy, “Why Doing Good Is Good for Business,” *CNN Money* (February 2, 2010), money.cnn.com/2010/02/01/news/companies/dov_seidman_lrn.fortune/

111 Nouriel Roubini, “ROUBINI: Ignore The Recent Economic Data — There's Still More Than A 50%Chance Of Recession,” *Bussiness Insider* (October 25, 2011), http://articles.businessinsider.com/2011-10-25/markets/30318837_1_double-dip-recession-eurozone-ecri

112 “Short films from the 2011 Lindau Nobel Laureate Meeting in Economic Sciences,” *The New Palgrave*

Dictionary of Economics Online, http://www.dictionaryofeconomics.com/resources/news_lindau_meeting (the above-mentioned statement is in Stiglitz's video after 10:05 minutes.

113 Amiel Ungar, "Polish Finance Minister Warns of War if EU Collapses," Arutz Sheva (September 16, 2011), <http://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/147945#.TrUbyPSArqE>

114 Sebastian Boyd, "Chilean Peso Advances After Merkel Urges Firewall Around Greece," Bloomberg (September 26, 2011), <http://www.businessweek.com/news/2011-09-26/chilean-peso-advances-after-merkel-urges-firewall-around-greece.html>

115 Simon Kennedy, Rich Miller and Gabi Thesing, "Pimco sees Europe sliding into recession," Financial Post (September 26, 2011), <http://business.financialpost.com/2011/09/26/pimco-sees-europe-sliding-into-recession/>

116 Daniel Woolls, "Spain's Unemployment Rate Hits New Eurozone Record Of 21.3 Percent," Huffington Post (April 29, 2011), http://www.huffingtonpost.com/2011/04/29/span-unemployment-inflation-economy-debt_n_855341.html

117 United States Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, www.bls.gov/news.release/empsit.nr0.htm

118 Perhaps the most notable examples are the studies published in the book, *Connected: The Surprising Power of Our Social Networks and How They Shape Our Lives—How Your Friends' Friends' Friends Affect Everything You Feel, Think, and Do*, by Dr. Nicholas A. Christakis and Prof. James Fowler:

- Christakis, N. A.; Fowler, JH (22 May 2008). "The Collective Dynamics of Smoking in a Large Social Network" (PDF). *New England Journal of Medicine* 358 (21): 2249–2258.
- Christakis, N. A.; Fowler, JH (26 July 2007). "The Spread of Obesity in a Large Social Network Over 32 Years" (PDF). *New England Journal of Medicine* 357 (4): 370–379
- Fowler, J. H.; Christakis, N. A (3 January 2009). "Dynamic Spread of Happiness in a Large Social Network: Longitudinal Analysis Over 20 Years in the Framingham Heart Study" (PDF). *British Medical Journal* 337 (768): a2338.doi:10.1136/bmj.a2338. PMC 2600606. PMID 19056788.
- Christakis, N. A.; Fowler, JH (26 July 2007). "The Spread of Obesity in a Large Social Network Over 32 Years" (PDF). *New England Journal of Medicine* 357 (4): 370–379

119 "Average credit card debt per household with credit card debt: \$15,799." By: Ben Woolsey and Matt Schulz, "Credit card statistics, industry facts, debt statistics," CreditCards.com, <http://www.creditcards.com/credit-card-news/credit-card-industry-facts-personal-debt-statistics-1276.php#Credit-card-debt>

120 "The average British adult already owes £29,500, about 123 per cent of average earnings." By: Jeff Randall, "The debt trap time bomb," *The Telegraph* (October 31, 2011), <http://www.telegraph.co.uk/finance/comment/jeffrandall/8859082/The-debt-trap-time-bomb.html>

121 Ramy Inocencio, “World wastes 30% of all food,” CNN Business 360 (May 13, 2011), <http://business.blogs.cnn.com/2011/05/13/30-of-all-worlds-food-goes-to-waste/>

122 Tay, L., & Diener, E., “Needs and subjective well-being around the world,” *Journal of Personality and Social Psychology* (2011), 101(2), 354-365. doi:10.1037/a0023779

123 “Education,” *Encyclopædia Britannica*, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/179408/education>

124 Probably the most notable example of the influence of the social environment on our psyche and even our physical well-being is the book, *Connected: The Surprising Power of Our Social Networks and How They Shape Our Lives – How Your Friends’ Friends’ Friends Affect Everything You Feel, Think, and Do*, by Nicholas A. Christakis, MD, PhD, and James H. Fowler, PhD (Little, Brown and Co., 2010).

Yazar Hakkında

Ontoloji ve Bilgi Teorisi Profesörü, Felsefe Doktorası yanında Medikal Sibernetik dalında Master diplomasına sahip, Dr. Laitman, Kuzey Amerika, Orta ve Güney Amerika'nın yanı sıra Asya, Afrika ve Doğu ve Batı Avrupa'da şubeleri olan ARI Enstitüsünün kurucusudur.

Dr. Laitman yenilikçi fikirler yoluyla eğitim politikalarında ve uygulamalarında pozitif değişimlerin geliştirilmesine ve günümüzün en baskıcı eğitimsel problemlerine çözümler bulmaya kendini adanmıştır. Eğitime karşılıklı bağımlı ve bütünleşmiş dünyanın kanunlarını uygulayarak yeni bir yaklaşım sunmuştur.

Küreselleşmiş Dünyada Yaşamak İçin Bir Rehber

Dr. Laitman teknolojik olarak birbirine bağlanmış yeni küresel köyde nasıl yaşanacağına dair belirli esaslar sunar. Yeni bakış açısı insan yaşamındaki her alana dokunur: sosyal, ekonomik ve eğitime özel bir vurgu yaparak. Su yüzüne çıkan birbiriyle daha sıkı bağlantılı realitenin içinde birbirine bağlı bir toplum yaratmak için evrensel değerler üzerine inşa edilmiş yeni küresel bir eğitim sisteminin altını çizmektedir.

UNESCO Genel Müdürü İrina Bokova ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Asha - Rose Migiyo ile olan toplantılarında, dünya çapındaki güncel eğitim problemlerini ve çözüm için görüşlerini tartıştı. Bu kritik, küresel konu büyük değişimin tam ortasındadır. Dr. Laitman günümüz gençliğinin kendine has tutkularını göz önüne tutarken ve onları çok dinamik, küresel bir dünyaya

hazırlarken mevcut yeni komünikasyon araçlarından yararlanmanın önemini vurgular.

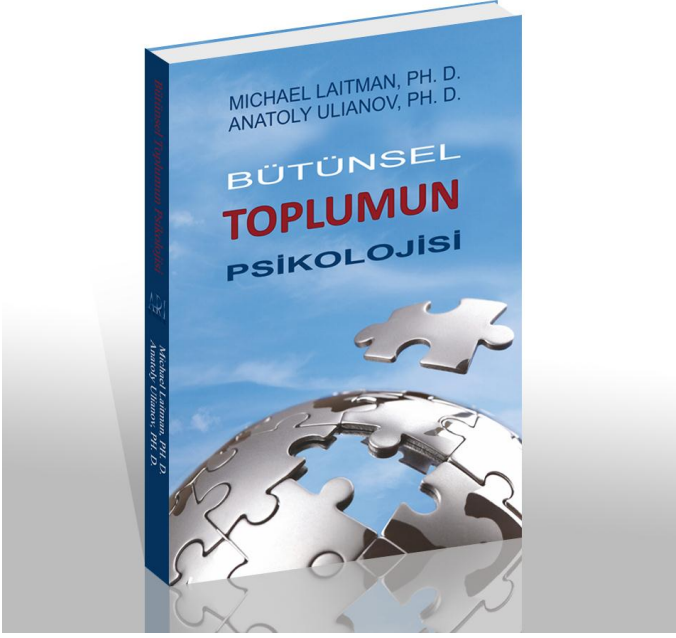
Dr. Laitman son zamanlarda uluslararası enstitülerle çok yakın çalışmalarda bulunmuş ve Tokyo'da (Goi Barış Kuruluşuyla), Arosa'da (İsviçre) ve Düseldorf'da (Almanya) ve Kùltürlerin Uluslararası Forumu'yla birlikte Monterey'de (Meksika) birçok uluslararası organizasyonlara katılmıştır. Bu organizasyonlar UNESCO tarafından desteklenmiştir. Bu küresel forumlarda, dünya krizi hakkında hayati önem taşıyan tartışmalara katkıda bulunmuş ve gelişmiş bir küresel farkındalık yoluyla pozitif bir değişim için gereken adımların altını çizmiştir.

Dr. Laitman aralarında Corriere Della Sera, The Chicago Tribune, The Miami Herald, The Jerusalem Post, The Globe, RAI TV ve Bloomberg TV olan birçok yayında yer almıştır.

Dr. Laitman tüm yaşamını modern dünyamızdaki hayatın anlamına cevaplar arayarak insan ve toplum doğasını araştırmakla geçirmiştir. Akademik geçmişi ve engin bilgisi onu dünya çapında takip edilen bir dünya düşünürü ve sözcüsü yapmıştır.

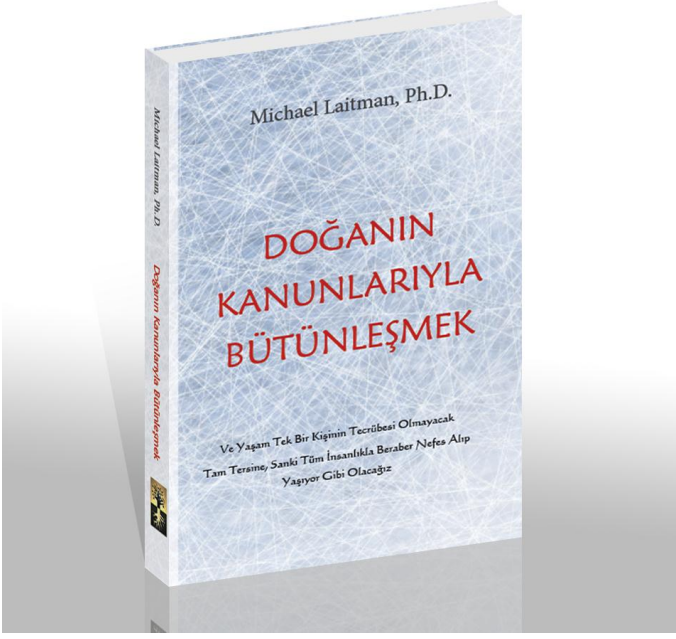
Dr. Laitman'ın bilimsel yaklaşımı tüm milliyetlerden, inançlardan olan insanların farklılıklarının üzerine çıkmasına ve karşılıklı güvence ve işbirliği küresel mesajı etrafında birleşmesine olanak sağlamıştır.

Bütünsel Toplumun Psikolojisi

Bu kitapta, Profesör Michael Laitman ve Profesör Anatoly Ulianov bir seri karşılıklı konuşma ile eğitime ufuk açıcı bir yaklaşımla ışık tutmaktalar. Rekabet içinde olmamak, sosyal bir çevre içinde yetiştirilmek, akranların eşitliği, karşılıksız verenlerin ödüllendirilmesi, sürekli değişen grup ve öğretmen yapısı, bu kitap içindeki yeni kavramlardan sadece birkaç tanesidir. 21. inci yüzyılda daha iyi bir anne-baba, daha iyi bir öğretmen ve daha iyi bir insan olmak isteyen herkesin bu kitabı okuması mutlaka gerekli.”

Doğanın Kanunlarıyla Bütünleşmek

Ve Yaşam Tek Bir Kişinin Tecrübesi Olmayacak. Tam Tersine, Sanki Tüm İnsanlıkla Beraber Nefes Alıp Yaşıyor Gibi Olacağız

Doğanın Kanunlarıyla Bütünleşmek toplumsal bilinç üzerine yaratıcı yaklaşımı olan bir kitap. İnsanoğlunun geçirdiği süreç ve realiteye kapsamlı bir bakış sunmaktadır. Kitap geçirdiğimiz kişisel ve sosyal değişim akımları için araçlar sunmaktadır.

Michael Laitman küresel bir düşünür olup, Ontoloji Profesörüdür ve doktorasını Felsefe ve Kabala üzerine tamamlamış, Tıbbi Bio sibernetik konusunda MS diploması vardır. Doğanın Kanunlarıyla Bütünleşmek - Dr. Laitman'ın önde gelen düşünür ve bilim adamları ile yaptığı sohbetlerden hazırlanmıştır.

Karşılıklı Sorumluluk

Neden dünya nüfusunun %1'i dünya zenginliğinin %40'ına sahip?
Neden dünyada eğitim sistemleri mütsuzluk ve zayıf eğitilmiş çocuklar üretiyor? Neden açlık var? Neden yiyecek fiyatları herkes için yeterli olandan fazla yiyecek varken artıyor? Neden halen insan onuru ve sosyal adaletin olmadığı ülkeler var? Ve bu yanlışlar ne zaman ve nasıl düzeltilecek?

Ortak sorumluluk: Küresel Krizler Çağında Milletlerin Üstündeki Işık, küresellesmenin köklerine, nasıl evrimlendiğine, bunun faydalarından nasıl haz alacağımıza ve zararlarından da kaçınacağımıza değinir.

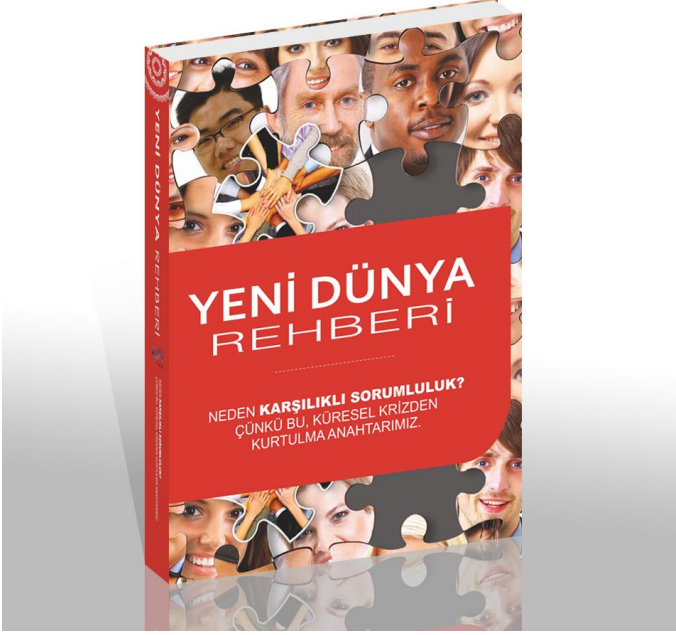
Kendinizi Kurtarın

Dünya Krizinden Nasıl Güçlü Çıkabilirsiniz

Dr. Laitman Ontoloji ve Bilgi Kuramı Profesörüdür, Rusya Bilimler Akademisi, Moskova Felsefe Enstitüsü Felsefe ve Kabala doktora derecesi ve ayrıca St. Petersburg Politeknik Üniversitesi Medical Sibernetik mastır derecesi vardır. Laitman bizi bekleyen inanılmaz mücadeleyi işaret edecek şekilde bu üç uzmanlık alanının tümünü birleştiriyor.

Yeni Dünya Rehberi

Neden Karşılıklı Sorumluluk Küresel Krizi Aşmanın Anahtarı

Neden dünya nüfusunun %1'i zenginliğin %40'ı na sahip? Neden tüm dünyada eğitim sistemleri mutsuz, kötü eğitilmiş çocuklar üretiyor? Neden açlık var? Neden dünyada herkese yetecek kadar yiyecek varken gıda fiyatları artıyor? Neden dünyada hala insan onuru ve sosyal adaletin olmadığı ülkeler var? Bu yanlışlar ne zaman ve nasıl düzeltilecek?

Yeni Ekonominin Faydaları

Ekonomik krizlerin dünyanın en iyi ekonomistlerinin tüm çabalarına rağmen neden sona ermediğini hiç merak ettiğiniz oldu mu? Bunun cevabı bizde, hepimizde yatar. Ekonomi aramızdaki ilişkilerin bir yansımasıdır. Doğal gelişim sonucu, dünya hepimizin birbirine bağımlı olduğu bütünleşmiş ve küreselleşmiş bir köy halini aldı.

Karşılıklı bağımlılık ve küreselleşme dünyanın bir parçasında olan bir şeyin diğer tüm parçalarını da etkileyeceği anlamına gelir. Bunun sonucu olarak, başka parçalar hala hastayken bir parçanın iyileştirilmesi bu parçayı da tekrar hasta edeceği için, küresel krizlerin çözümü tüm dünyayı kapsamak zorundadır.

